

VLAAMS NATIONAAL

WEEKBLAD

WTT

VRIJDAG 21 FEBRUARI '92

37^e JAARGANG • NR. 8 • 33 fr.

BOUWEN:

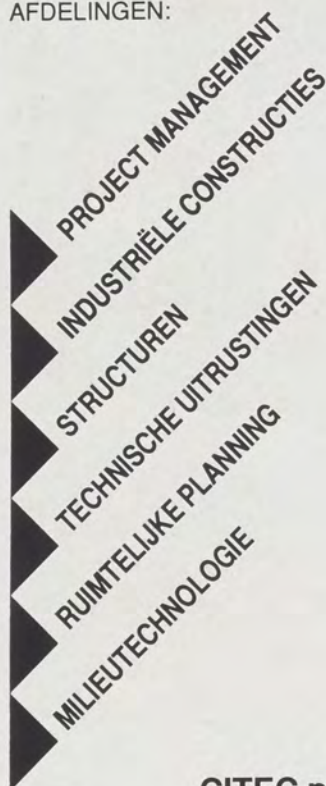
**DE NIEUWE
STEENTIJD**

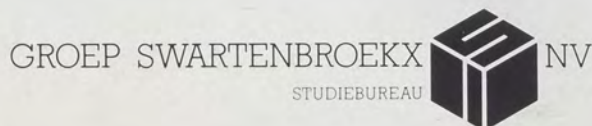
CITEC,
een gemeenschappelijk initiatief van
de *Kempense Steenkolenmijnen* en
Groep Swartenbroekx, streeft naar
de uitbouw van een studiebureau dat
met succes de Europese uitdaging
van de jaren '90 aankan.

CITEC bestaat uit een algemeen
management en zes operationele
afdelingen. De meer dan 70
medewerkers vormen een
multidisciplinaire groep die ervaring
en vakkennis aanvult met het gebruik
van geavanceerde technologische
hulpmiddelen.

AFDELINGEN:

CITEC n.v.
Grote Baan 27
B-3530 Houthalen-Helchteren
Tel. 32 (11) 51.67.11
Fax 32 (11) 51.67.68

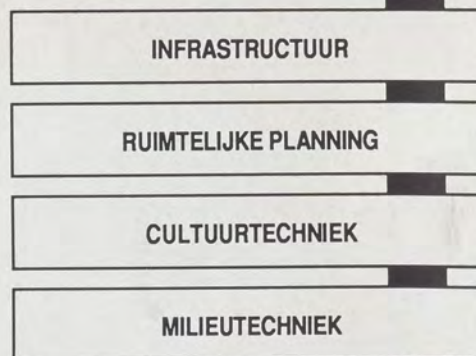
GROEP SWARTENBROEKX
is een studiebureau dat een lange
traditie bezit in het verlenen van
kwaliteitsservice.

De naam is dan ook reeds jaren
een begrip.

De groep bundelt de activiteiten van
raadgevende ingenieurs en een
multidisciplinair studiebureau.

Infrastructuur, cultuur- en
milieutechnieken en ruimtelijke
planning zijn de voornaamste domeinen
waarin wij gespecialiseerd zijn.

AFDELINGEN:

GROEP SWARTENBROEKX n.v.
Rodenbachstraat 18 - B-3500 Hasselt
Tel. 32 (11) 22.77.71
Fax 32 (11) 22.60.46

**Divisie Vlaams-brabant
Agrotechnic**

Halvestraat 3
B-3000 Leuven
Tel. 32 (16) 20.54.49
Fax. 32 (16) 20.64.16

VOOR DE PRIJS VAN 1 BOEING...

WIE de vader van het grapje is — deze week mondgemeen — dat Sabena geen lopende maar plots een *vliegende zaak* is geworden, is niet meer te achterhalen. Het was echter dé uitspraak van de voorbije dagen en ze is nog juist ook.

Onder druk van de *VU Vlaamse Vrije Demokraten* besliste de regering eind september '91 niet tot een samenwerking van Sabena met Air France. Vlak voor verkiezingen een *Spitair* in het leven roepen kon

niet meer, evenmin als een regering van lopende zaken een dergelijke zware beslissing kan en mag nemen. En daar is nu plots verandering in gekomen zodat de verdachte haast van lopende zaken plots vliegende zaken heeft gemaakt. Een grapje?

Trouw aan haar standpunt heeft het partijbestuur van de VU zich ook nu weer tegen de beslissing verzet. De partij wordt daarin bijgesprongen door het *Davidfonds* dat zich vooral tot de Vlaamse ministers richt. Een oproep die in *Le Soir* uitgelegd werd als „een appel aan de CVP-ministers aan wiens kracht om te weerstaan aan de sirenezang van de extremisten mag getwijfeld worden”. De Franstalige krant kreeg op het kabinet van minister *Dehaene* de bevestiging dat „niets veranderd is en dat vrijdag een uitspraak over het Sabena-dossier moet vallen”.

Op het feit of een regering van lopende zaken wel bevoegd is om zo'n verregaande en bindende uitspraak te doen komen we straks nog terug, onze bezwaren tegen de samenwerking blijven wat ze waren. Tijdens het bestuur van Martens VIII werd 30 miljard in Sabena gepompt, ook deze financiële bijpas was verre van voldoende om overeind te blijven. En er is nog meer geld nodig!

Maar waar te vinden? De discussie in de voorbije weken over de privatisering van overheidsbedrijven heeft aan het licht gebracht dat de botte bijl klaar staat om met grote haast gelden te verwerven terwijl decennia lang door slecht beleid en beheer miljarden de lucht in vlogen. Nu wordt tegen elke prijs *alles* te koop aangeboden. Wat Sabena betreft een eerste bod van 4 miljard, de prijs van één Boeing. Genoeg om Sabena in de schoot te droppen van een Frans staatsbedrijf, ook al géén voorbeeld van een kommercieel modelbedrijf. Bij een aantal overheidsinstellingen wordt verder nog eens 2 miljard samengeschaapt om deze uitverkoop mogelijk te maken, om Sabena toe te laten de schulden terug te betalen aan haar gewezen partners in de *Sabena World Airlines*.

De verkoop geeft Air France een blokkeringsrecht tot 40%, een macht die de maatschappij wel eens zou kunnen uitspe-

len wanneer de overheid met Sabena andere wegen uitwil; privatisering b.v.

Waarom deze beslissing plots moet vallen is biezonder verdacht, het uitgestelde dossier is echter niet rijper geworden dan zes maanden geleden; de schuldenberg wel. Of het zou moeten zijn dat de minister van Verkeer en tevens informateur Dehaene inzielt dat zijn opdracht (of deze van iemand anders) nog zeer lang kan aanslepen. Of wil men met een snelle beslissing *nu* de komende regering voor een voldongen feit plaatsen? Maar dat zou de grenzen van het fatsoen op schandelijke wijze overschrijden zijn. Of speelt dat geen rol meer?

De frankofone lobby binnen Sabena, die eerder reeds elk scenario voor samenwerking met andere luchtvaartmaatschappijen onmogelijk heeft gemaakt, mag zijn slag niet thuishalen. Gebeurt dit wel dan zijn Vlaamse ministers die daar over beslissen medeplichtig aan een uitverkoop waarbij de Franstalige Sabena-top de vrije hand krijgt om van Zaventem een filiaal van de francité te maken, het bruggehoofd van Parijs.

Er is niet genoeg nagedacht over de rol die Sabena kan spelen in de nieuwe noden van de luchtvaart. De maatschap-

pij moet haar ongelijk en niet rendabel gevecht met de reuzen van de sterk uitgebouwde interkontinentale luchtvaartnetten stoppen. Voor haar is een rol van aanvullende dienstverlening weggegeld, zeker wanneer Europa er na 1 januari '93 anders zal uitzien. Nog niet zo lang geleden schreef kamerlid *Herman Candries* in ons weekblad „Sabena zal zich moeten leren gedragen als een klant, niet langer als dé klant van Zaventem. En Zaventem als een draaischijf voor Europa.”

De tijd is inderdaad voorbij dat een klein land er interkontinentale niet-rendabele vluchten op nahoudt. De over-

heid kan de schijn niet langer ophouden door steeds maar geld te blijven pompen in deze groothedswaan die de frankofonie zo graag koestert. Deze toch in leven houden door zich aan Air France te verkopen is enkel de facade redden om zich verder op de wereldmarkt te handhaven. Meer dan ooit als een stuk Franstalig België?

Onder deze luchtshow sleept zich moeizaam de regeringsvorming verder. PS-voorzitter *Busquin* heeft deze week zijn mening gegeven over de dialoog tussen de gemeenschappen. Busquin hoopt dat de miljarden waarop de Franstaligen azen zullen vrijgemaakt worden nog voor er een duidelijk afgelijnde konfederale structuur komt. Hij vergist zich.

Tot zolang deze onduidelijkheid aansleept kan er in dit land niet fatsoenlijk bestuurd worden, zoveel is zeker!

Maurits Van Liedekerke

INHOUD

7 Het thema van het Zangfeest van 26 april is dit jaar "Nederlands, let op uw zaak". ANZ-voorzitter Celis licht toe.

9 Henry Kissinger heeft zo z'n ideetjes over hoe de toekomstige wereldordening er zal uitzien.

11 De Vlaamse regering doet aan stille diplomatie, Dehaene rijdt zich vast op de stugge liberalen, en PS-voorzitter Busquin zet de puntjes op de i. Een week formatie.

12 In de tweede aflevering van onze reeks over het Vlaams regeerakkoord wordt de begrotings situatie, de ekonomie, het onderwijs en de welzijnssector belicht.

15 De situatie van de Vlamingen in Brussel verschilt sterk van gemeente tot gemeente. WIJ vergeleek Ukkel met Anderlecht.

18 In de eerste aflevering van de nieuwe jaargang Volken en Staten tracht Karel Jansegers klare wijn te schenken over de term "volksnationalisme"

19 Frans Van der Elst bespreekt de biografie over Jan Verroken, en konstateert dat deze het belang van deze taalflamingant overdrijft.

21 Test Aankoop hield een enquête bij 2.642 mensen die tussen '87 en '89 een bouwvergunning hadden gekregen, en polste naar hun ervaringen.

26 20.000 aktieven in Vlaanderen werken in een klein bouwbedrijf van 1 tot en met 4 werknemers. Zelfmeewerkende aannemer Norwin Erauw hield voor WIJ een werfdagboek bij.

30 In Limburg staat een huis. Een kast van een huis. Het Provinciehuis. WIJ keek er naar, en stelde vragen.

34 In Brussel mag op bouwvlak blijkbaar alles, volgens Georges Timmerman. Hij schreef een boek over dit urbanisme van het voldongen feit.

40 Vanuit Albertville bericht Flandrien over de winterspelen met z'n kampioenen en ontgoochelingen, het milieuprotest en de overinvesteringen.

58 Lamoraal keek naar de televisie en stelde heel wat onrust in belangrijke bedrijven vast. Het topje van de ijsberg, weet hij.

(omslagfoto R. Szommer)

Vlaams-Nationaal
Weekblad

Uitgave van het Vlaams Pers-,
Radio- en TV-instituut v.z.w.

Hoofdredakteur:
Maurits Van Liedekerke

Redakteuren:
Tom Serkeyn
Peter Dejaegher
Toon Van Overstraeten

Sekretariaat:
Hilde De Leeuw

Alle stortingen van abonnementen, publiciteit en redaktie op prk. 000-0171139-31 van WIJ, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel (Tel. 02/219.49.30). Telefax: 02/217.35.10.

Jaarabonnement	1.200 fr.
Halfjaarlijks	700 fr.
Driemaandelijks	400 fr.
Los nummer	33 fr.

Verantw. uitgever:
Jaak Gabriëls,
Barrikadenplein 12,
1000 Brussel

Reklame:
Karel Severs, tel. 02/219.49.30, toestel 231 ('s voormiddags) of privé, Alsebergsesteenweg 797, 1653 Dworp.
Tel. 02/380.04.78.

VLIEGENDE ZAKEN

Tijdens het voorbije weekend raakte bekend dat de regering het akkoord tussen Air France en Sabena (*Spitair*) dan toch als een lopende zaak zou beschouwen. Premier *Martens* zou het dossier vandaag al op de kabinetsraad plaatsen. *Spitair* als lopende (vliegende) zaak beschouwen zou niet alleen indruisen tegen alle regels, het zou bovendien weer een staaltje van leugenachtig besturen vormen. Vlak voor de verkiezingen heette *Spitair* nog zo'n zwaarwichtige zaak te zijn, dat men ze zou overlaten aan de nieuwe regering. En nu zou *Spitair* zo onbelangrijk zijn, dat het plots een lopende zaak wordt?

De druk op de regering was, zoals we schreven (zie bvb. WIJ nrs. 5 en 6), de jongste tijd fel toegenomen. Air France, het (Vlaamse) ABVV, de (Vlaamse) EG-kommissaris *Van Miert* en de raad van bestuur van Sabena drongen aan op een snelle beslissing. Nochtans kan dat pas na een wijziging van de statuten van Sabena, en dat moet bij wet gebeuren. Het is echter zeer tegen de gebruiken dat een ontslagnemende regering nog wetsontwerpen indient, op enkele uitzonderingen (de voorlopige twaalfden, de financiering en het legerkontingent) na.

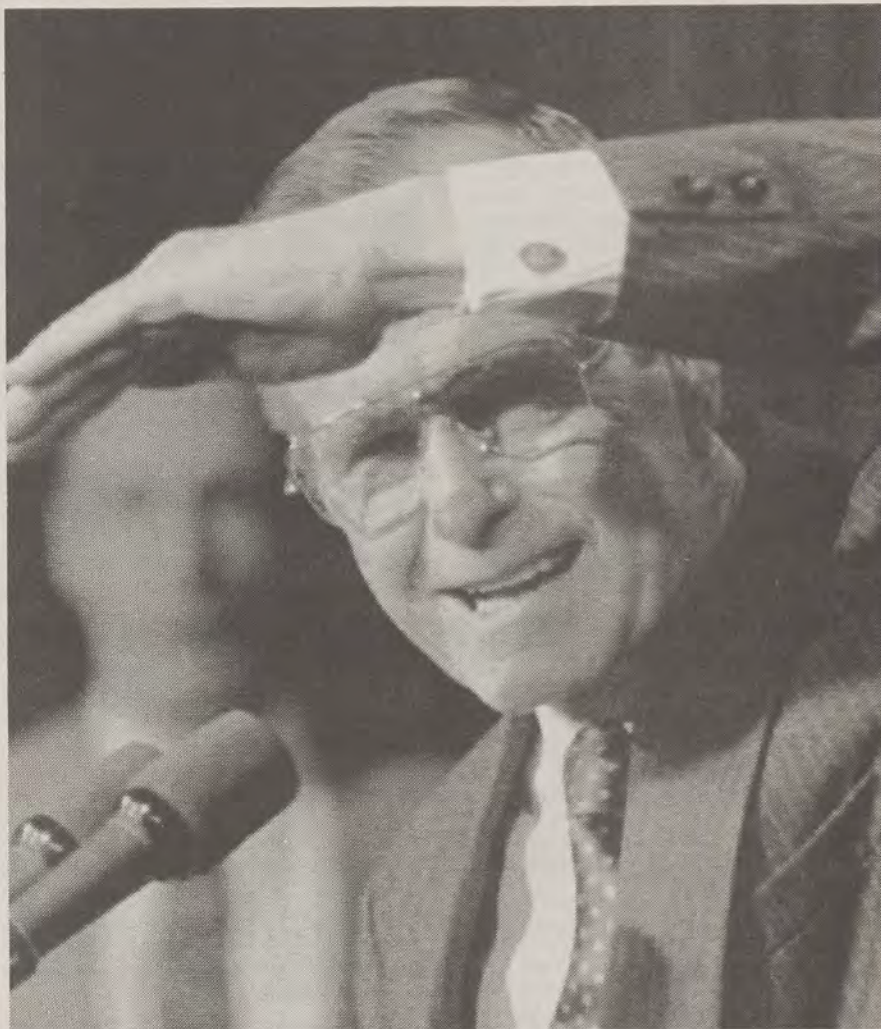
Na afloop van het VU-partijbestuur protesteerde de VU fel tegen deze gang van vliegende zaken (zie ook: *Het partijbestuur deelt mee*). Onder meer het feit dat Sabena, waar de belastingbetaler reeds ettelijke miljarden in stak, nu voor een prijs van één Boeing 747 (4 miljard) aan een Frans staatsbedrijf wordt verkocht, en het vrij spel dat de Franstalige Sabena-top zou krijgen om Zaventem uit te bouwen tot een Franse burcht, werden door het partijbestuur fel op de korrel genomen.

IDENTITEITSKAART ONWETTIG

De Raad van State vindt dat het viertalige identiteitsbewijs in strijd is met de taalwetgeving. De taalwet zegt immers dat het identiteitsbewijs in Vlaanderen in het Nederlands, in Wallonië in het Frans, in het Duitstalig gebied in het Duits, en in Brussel en de faciliteitengemeenten in het Nederlands of in het Frans moet opgesteld zijn.

VU-eresenator *Robert Vandezande* en zijn zoon hadden de zaak aanhangig gemaakt bij de rechtbank. Zij wonnen nu het pleit: hun identiteitskaart werd ongeldig verklaard en de Belgische staat werd veroordeeld tot het betalen van de dossierkosten (8.000 frank).

De Raad van State vernietigde echter alleen de uitgereikte identiteitskaarten van vader en zoon *Vandezande*. Het KB van '85 dat de meertaligheid op die identiteitskaarten regelt, bestaat echter nog, hoewel het onwettig is.

Bij de eerste voorverkiezingen voor de Amerikaanse presidentsverkiezingen schoof George Bush lelijk uit. Zijn rechtse tegenkandidaat Pat Buchanan behaalde 40% van de stemmen voor de republikeinse nominatie, en dat is verschrikkelijk veel. De populariteit van Bush is fel gezakt sedert de glorierijke dagen van de Golfoorlog. Bush was er niet in geslaagd de werkloosheid en armoede te doen verminderen, en hij werd toch gedwongen om de belastingen te verhogen. Hij brak daarmee twee dure eden die hij in '88 gezworen had, en dat is men in de VS nog niet vergeten. Reden temeer voor ongerustheid in het Bush-kamp vormt de mooie uitslag van Bill Clinton voor de democratische nominatie. Clinton, door Bush het meest gevreesd als tegenkandidaat, lijkt minder geleden te hebben dan gedacht van de schandalen rond zijn verhouding met een nachtclubzangeres en zijn pogingen om de legerdienst in Viëtnam te ontlopen.

(foto ap)

VREDESMACHT

De sekretaris-generaal van de Verenigde Naties *Boutros-Ghali* heeft België en Luxemburg gevraagd samen 950 manschappen ter beschikking te stellen voor de VN-vredesmacht in Kroatië. België zou 850 blauwhelmen leveren, Luxemburg 100. Volgens minister van Buitenlandse Zaken zou de operatie wel nogal duur uitvallen: 50.000 fr. per man per maand. Veel van dat geld krijgt België terug, maar het moet het wel eerst voorschieten.

Ditmaal mogen de para's eens thuisblij-

ven. De opdracht zou ook niet zo gevaarlijk zijn: vooral politie- en bewakingstaken. Er zullen infanteristen en verkeners van de 17de pantserbrigade (Siegen) en van de 1ste brigade (Leopoldsburg) gestuurd worden. De troepen worden om de drie maanden afgewisseld.

De VN wil een vredesmacht sturen van in totaal 14.000 man. De troepen worden naar Oost-Slavonië (het gebied van Osijek en Vukovar) gestuurd, naar het zuidoostelijke gebied Krajina, naar West-Slavonië, en naar de grensgebieden van Bosnië-Herzegovina met Kroatië en Servië.

GEMEENSCHAPS- RADEN

In onze reeks over de Brusselse Vlamingen maakten we reeds melding van de op til zijnde omvorming van de Vlaamse sociaal-kulturele raden in de negentien Brusselse gemeenten tot raden van de gemeenschapscentra. Volgens een verordening van de Vlaamse gemeenschapskommissie (VGC) zetelen in deze raden vijftien afgevaardigden van „burger-initiatieven”, en vijf vertegenwoordigers van politieke partijen.

De CVP heeft recht op twee zetels in elke gemeenschapsraad, de SP en de PVV elk één. De laatste zetel gaat in zeven gemeenten naar de VU, in zes gemeenten naar het Vl.Blok en in nog eens zes gemeenten naar Agalev.

De Groenen lieten echter weten dat ze niet zinnens zijn deze zetels te gaan bezetten. De partij wil de zetels waarop ze recht heeft wegschenken aan de niet-partijpolitieke vertegenwoordigers in die Gemeenschapsraden. Hoewel deze vlaag van naastenliefde waarschijnlijk ingegeven is door het naakte feit dat de Groenen in Brussel onvoldoende kandidaten vinden, menen we dat het initiatief van *Dolf Cauwelier* navolging verdient. Wie het ernstig meent met de nieuwe politieke cultuur is het met Agalev eens dat in de Gemeenschapsraden geen politieke vertegenwoordigers horen.

VOEREN

Er kan geen week voorbijgaan om de Franstalige meerderheid in Voeren vindt wel wat om over te bakkeleien met de Vlamingen. Deze keer begint het verhaal bij een boete die de gemeente kreeg van Ovam, de Vlaamse afvalstoffenmaatschappij. Voeren werd voor 4,8 miljoen frank beboet voor sluikstorten. Burgemeester *Droeven* bekent dat de gemeente in de fout is gegaan. Hij neemt het echter niet dat deze zaak aan het rollen is gegaan na een schrijven aan Ovam van Vlaamse schepen *Broers*. Temeer omdat *Broers* op dat moment kabinetsmedewerker was bij de voormalige Milieuminister *Kelchtermans*. *Droeven* beweert dat *Broers* ooit zelf akkoord ging met de sluikstortingen, en nu vuil spel speelt achter de rug.

De geschikte manier om wraak te nemen was snel gevonden: de plannen om een Vlaams hotel te bouwen worden gekoppeld aan de milieuboete. Bovendien willen de Luiksgezinden de belastingen op de toeristische uitbatingen, die hoofdzakelijk in Vlaamse handen zijn, verhogen. *We moeten het geld voor de boete toch ergens vandaan halen?*, zegt *Droeven*. De burgemeester is bereid om de bouw van het hotel toch goed te keuren en de belastingverhoging te laten vallen, wanneer *Broers* ervoor kan zorgen dat de milieuboete ongedaan gemaakt wordt.

Geheel onverwacht overleed op 53-jarige leeftijd gewezen Vlaams minister van Onderwijs *Daniël Coens*. Volgens de meeste waarnemers handelde „de man die de lat gelijk legde” in zijn politiek leven vooral uit sociale beweging, plichtsbef, roeping. Wij zijn het voor één keer alvast eens met 't Pallieterke: Coens was zonder twijfel de beste minister van Onderwijs die Vlaanderen ooit gekend heeft.

(foto E. Peustjens)

Wat *Broers* weigert, en terecht. Voeren moet net als alle andere Vlaamse gemeenten de Vlaamse dekreten naleven, en daarmee uit. Straks moet de nieuwe minister van Binnenlandse Aangelegenheden, die de voorgedij over de gemeenten uitoefent, uitkomst brengen. Pikant detail: die nieuwe minister van Binnenlandse Aangelegenheden heet *Kelchtermans*.

HET IDOOL VAN DEWINTER

Het Vl.Blok tracht halsstarrig vol te houden dat het een volksnationalistische partij is. Die bewering klinkt hoe langer hoe valser. De samenwerking met het Front National in het Europees Parlement, de rode loper die het Vl.Blok voor staatsnationalist *Le Pen* in Antwerpen uitrolde, de enquête's over het kiespubliek van de ekstreemrechtse partij, ...de bewijzen liggen voor het grijpen.

Alsof dat nog niet genoeg was, liet kamerlid *Filip Dewinter* bij het Franse *Le Monde Diplomatique* (februari) nogmaals het masker zakken. *Dewinter* ziet in *Le Pen* de echte Europese nationalistische leider. Hij heeft voor *Le Pen* een grenzeloze bewondering en beschouwt het Franse voorbeeld voor het Vl.Blok als een aanzienlijke steun.

MARS VAN HOOP

In Zaïre schoten ordrestrijdkrachten zondag op vreedzame manifestanten die een *Mars van de hoop* deden om de hervatting van de nationale conferentie eisten. Deze

konferentie moet de blauwdruk uittekenen voor het democratische Zaïre, maar hij werd opgeschort door premier *Nguz a Karl i Bond*. Er vielen officieel 13 slachtoffers, maar er zouden in werkelijkheid veel meer mensen doodgeschoten zijn.

Volgens de regering handelden de ordrestrijdkrachten uit zelfverdediging. Dit werd echter door verschillende getuigen tegengesproken. Er zouden bovendien „vreemde” troepen, Portugees- en Engelstalige, meegeholpen hebben bij de „ordehandhaving”.

De aan flarden geschoten Mars van de hoop zorgde voor een verdere radikalisering van het westen tegen Mobaetoe. Nu eist zelfs de CVP het aftreden van de Zaïrese president. De partij ziet geen vorm van samenwerking meer mogelijk met Mobaetoe.

ANTHONY

Misschien is de kleine *Anthony De Clerck* op het ogenblik dat u dit leest al weer in de gelukkige huiskring opgenomen. De geruchtenstroom over zijn nakende vrijlating was midden de week immers onstuitbaar. Er circuleren geruchten over losgeldbedragen van 100 tot 250 miljoen frank. De familie zou zonder bemoeienis van het gerecht met de kidnappers onderhandelen.

Deze ontvoeringszaak is in vele opzichten opmerkelijk. Zo heeft het er veel van weg dat er nogal wat gekommuniceerd wordt met de ontvoerders via perskonferenties, krantenadvertenties en emotionele oproepen op de televisie. De mediabelangstelling voor de ontvoering is enorm. *Anthony* is ook zo'n toffe jongen. Heel Vlaanderen hoopt dat alles met hem goed is, dat hij niets te kort komt en alles krijgt wat hij wilt.

NEDERLAND(S) LET OP UW ZAAK

■ Volgens het Duitse weekblad *Der Spiegel* werden de kinderen die te vroeg geboren werden en geen 1.000 gram wogen in de voormalige DDR systematisch verdrongen. Dit deed men omdat de ziekenhuizen niet over de medische apparatuur beschikten om deze kinderen voldoende overlevingskansen te geven. De baby's die via deze watermethode aan hun einde kwamen, werden als „abortussen” geregistreerd.

■ Dit bericht over de Oostduitse „watermetodemannen” moet vooral de katholieke leraren doen gruwelen. De abortuskwestie raakte er in een stroomversnelling toen bekend werd dat het gerecht verhindert dat een 14-jarig verkracht meisje abortus zou laten plegen in Groot-Brittannië.

■ En er hangt de traditionele katholieken in Ierland nog meer onheil boven het hoofd. De regering kondigde aan dat ze een referendum gaat houden over de legalisering van echtscheiding. Zelfs dat is in Ierland verboden. Tijdens een referendum van zes jaar geleden werd wettelijke echtscheiding door de leraren nog afgewezen.

■ De eeuwige vlam op het graf van de onbekende soldaat in de Baltische staat Estland werd gedoofd om gas te sparen. Sedert zijn onafhankelijkheid krijgt Estland immers nog maar heel weinig gas uit Rusland.

■ De strijd tussen Israël en de Palestijnen is weer hoog opgelopen. Vergelding volgt op vergelding. Toen Palestijnen in Israël drie joodse soldaten afgeslacht hadden vermoordde Israël o.m. Abbas Musawi, de leider van de pro-Iraanse Hezbollah. Het geweld dreigt de vredeskonferentie voor het Midden-Oosten te doen mislukken. De Palestijnen schorpen hun vertrek voor de vierde ronde van die conferentie op.

■ De Belgische spoorwegen tellen op dit ogenblik al meer gepensioneerde (55.000) dan actieve (45.000) personeelsleden. De pensioenlasten van de NMBS worden voor 75% gedragen door de staat.

■ De SP-mandatarissen moeten 4 uur per week de boer op om mensen te ontmoeten, uitleg te geven en te horen wat de burger dwars zit. Goedbedoeld misschien, maar heeft iemand de burgers eerst gevraagd of ze de socialistische getuigen van Jehova wel willen binnenlaten?

De laatste klanken van het 54ste Vlaams Nationaal zangfeest zijn amper verstomd of het Algemeen Nederlands Zangverbond (ANZ) pakt al uit met het programma van het 55ste Zangfeest dat op 26 april a.s. doorgaat in de goeie ouwe Antwerpse velodroom.

Het motto van het 55ste Vlaams Nationaal Zangfeest luidt *Nederlands let op uw zaak*. Wij vroegen ANZ-voorzitter Richard Celis hierover enige toelichting.

„Andermaal parafaseren wij met ‚Nederlands let op uw zaak’ een idee en een tekst uit ons omvangrijk liedrepertoire. De tekst van Adriaan Valerius ‚O Nederland! Let op uw saeck’ uit 1626 is in 1992 nog altijd aktueel. Uit de éénstemmigheid waarmee geopteerd werd voor dit motto blijkt nogmaals de actieve bekommernis van het ANZ voor volgende drie punten: de Vlaamse natievorming, de plaats van een Vlaamse staat binnen een Europees verbond, het activeren van onze eigen kulturele Nederlandse identiteit.”

■ Adriaan Valerius waarschuwde voor „het Spansch bedrog”, hij schreef „Opdat nu in den hoek niet raeck, U vryheid die voorwaer, U ouders hebben diergecocht...”. Wat is de link met onze situatie nu?

„De Vlaamse Beweging heeft jarenlang gevochten voor de erkenning en het behoud van het Nederlands als moedertaal van de Vlamingen en als kultaartaal van onze gemeenschap. Met de keuze van het motto ‚Nederlands let op uw zaak’ wil het ANZ duidelijk maken dat we ook vandaag waakzaam moeten blijven.”

■ Van de Spanjaarden hebben we tegenwoordig nog weinig last. Vanwaar komt de dreiging nu?

„Vlaanderen moet, samen met alle andere Nederlandssprekende landen zichzelf blijven in een steeds verder nivellerende en uniformiserende maatschappij. Samen moeten we front vormen tegen de grote Angelsaksische gelijkshakelaar. Nu moeten we een antwoord formuleren tegen de dreiging die uitgaat van een non-kulturele samenleving met het Engels als voertaal en gebaseerd op een opgedrongen konsumptiepatroon dat identiek is van Los Angeles tot Madrid en van IJsland tot Australië. Met het geestdodende materialisme, de vervlakken- de vervreemding, de verzuiling en de zogenaamde kosmopolitische welvaarts-idee, drijven we samen af naar een kultureel niemandsland en geven we kulturele waarden en ons geestelijk erfgoed voorgoed prijs.

Het ANZ wil met het motto ‚Nederlands let op uw zaak’ een positief engagement aanwakkeren voor het behoud en de versterking

ging van ons kultureel en geestelijk patrimonium. Alleen vanuit die overtuiging kan een Vlaamse staat uitgroeien tot het hart van de Nederlandse gemeenschap en de Nederlandse gemeenschap tot het hart van een nieuw Europa, een Europese konfederatie van vrije en zelfstandige volkeren.”

■ Op zo'n Europese konfederatie lijken we niet zo onmiddellijk af te stevenen.

„De Europese integratie lijkt in deze kon- tekst de doodsteek te worden voor de rijke verscheidenheid der Europese talen en kulturen. Voor de techniek van de Europese Gemeenschap is kultureel niets meer dan een konsumptieprodukt. Hun enige zorg is onze kultureel in te passen in de steeds groter wordende eenheidsmarkt. Als Nederlanders hebben we met onze eigen taal en kultureel recht op een eigen plaats binnen de Europese en internationale kontekst.”

■ Op het komende Zangfeest zal Brussel ook wel ter sprake komen zeker?

„Wij zullen ook aandacht besteden aan de slecht begrepen ‚Euro-kaka-fonie’ in Brussel en Vlaams Brabant. Brussel kan niet de centralistische hoofdstad worden van Europa, tevens van Vlaanderen en ook nog België. Er is enerzijds te weinig plaats in Brussel, maar de stad heeft ook niet de kracht die taak aan te kunnen. Ze heeft ooit de functie van hoofdstad van België willen vervullen maar werd zo de verfransingsmachine bij uitstek van het hof en de verfranste klans. Ze heeft als hoofdstad van Vlaanderen enkel een simboolfunctie vervuld, zonder zelf enige bijdrage te leveren aan de Vlaamse Natievorming.

Wij zullen op het Zangfeest duidelijk alternatieven aanreiken waarin Brussel zijn deel krijgt, matig, evenwichtig, democratisch en rekening houdend met haar mogelijkheden.”

PERSSPIEGEL

Informateur Dehaene is na het PVV-antwoord blijkbaar vastgereden in de Belgische voor van de oude achterdocht. Haakt hij af? Of komt er een nieuwe wonderdokter? Ondertussen worden er steeds meer vragen gesteld rond het voortbestaan van het 1830-geval. Soms wel uit onverwachte hoeken. Daarmee zijn we dan gestart in de tocht door de mist, de 89ste dag van de staatskrisis. (W. Luyten)

DE MORGEN

Roger Kesteloot ergert zich aan de botte bij waarmee houthakker Verhofstadt de nota van Dehaene aan spaanderen sloeg.

„Wat de CVP doet, stellen dat dit land zonder een in de regering vertegenwoordigde tweederde-meerderheid niet te besturen valt, is gevaarlijk spel. Wat de PVV doet, evenzeer. En wat misschien nog het gevaarlijkst is: voor de burger komt het wellicht over als niets méér dan een spel. Het kommuniqué dat Verhofstadt gisteren verspreidde, leek in elk geval meer op een briefingnota voor de marketingjongens die de volgende PVV-verkiezingskampanje moeten voorbereiden, dan op een antwoord op de nota's van de informateur.”

HET VOLK

Uit de hoek van Dehaenes ACW klinken al even pessimistische geluiden. Hier krijgt oud-minister Schiltz een eerlijker waardering dan enkele dagen daarvoor in De Standaard.

„Het pessimisme is ook een gevolg van de niet zo gunstige balans van de jongste regeerperiodes. De belastingverlaging was een vergissing. Zonder belastingverlaging zouden we de EMU-norm vandaag al hebben gehaald. Voor een ondoordachte belastingverlaging hebben indertijd de vakbonden maar ook bijvoorbeeld voormalig Begrotingsminister Schiltz gewaarschuwd. De regeerperiode met de socialistische deed bovendien ook de uitgaven gevoelig toenemen. Tegelijkertijd heeft de staat onvoldoende geprofiteerd van de economische groei. Het dramatische van de huidige situatie is dat de staat, op het ogenblik dat de ekonomie opnieuw

stagneert, weer zware inspanningen zal moeten vragen van de bevolking om een catastrofe te voorkomen.”

De Standaard

N.a.v. het vuile Waalse water dat naar Nederland stroomt leverde de Nederlandse joernalist Eppink (NRC-Handelsblad) volgende beschouwingen af.

„Eigenlijk hebben de socialistische van Spietals België afgeschreven, proberen zij het stervensproces te rekken om de alimentatie op te krikken. Wallonië wil de rechten, en niet de plichten. Het ziet de Belgische kas als geldbron waaruit zo lang mogelijk moet worden geput. De perceptie is kortzichtig, maar werkt op de korte termijn.

De Vlamingen hebben ook geen duidelijk beeld hoe België moet worden. De trein van het „unionistisch federalisme” is ontspoord. Er wordt wat gejongleerd met een konfederatie, sommigen wenken naar separatisme. Het gekke is dat de Vlaamse politici zich gedragen als huismeester van de Belgische staat waarin ze zich lang geknecht voelden. Ze voelen zich nu verantwoordelijk voor de *Etat belge*, terwijl ze deze staat niet echt nodig hebben. Wallonië voelt zich daarentegen nergens verantwoordelijk voor, terwijl het niet zonder *Etat belge* kan bestaan.”

HET LAATSTE NIEUWS

Eén van de laatste oude Belgen, maar dan vermomd in een Vlaamse schapenpels is de belgicist Lode Wils wiens ontboezemingen met graagte opgenomen worden in dit liberale blad.

„Ik zie met bezorgdheid de bestuurbaarheid van het land achteruitgaan. Wanneer het huidige interregnum nog langt duurt, dan vrees ik het ergste. Een aantal mensen stuurt bewust aan op de verloedering van België”.

Voor de Leuvense geschiedenisprofessor Wils zorgen de kommunautaire problemen nu al voor ernstig welvaartsverlies en betalen we een zware prijs voor onze nationaliteitsruzie. Bij een splitsing van het land zijn we de Voerstreek en Brussel met de randgemeenten kwijt. Daarom zegt hij: „Ik zie niet in waarom een land waarin we een meerderheidspositie hebben, in de ogen van sommigen, moet gesplitst worden”.

LA LIBRE BELGIQUE

Deze hoeders van het oude vaderland nemen de beschouwingen over van de Waalse liberaal Louis Michel die zich tegen „L'état Wallon” keert en voor een samensmelten van Franse gemeenschap en Waals gewest pleit.

„*Libre*: Heropent gij niet het debat over het kommunautaire?”

Michel: Integendeel, de fusie is het beste anti-separatistisch vaksin en beantwoordt best aan de sociologische en politieke werkelijkheid van de Franse gemeenschap. Ik blijf radikaal tegenstander van een dialoog van gemeenschap tot gemeenschap buiten het parlement. Zij die deze dialoog zouden willen organiseren langs de weg van de eksekutieven bevinden zich reeds in de konfederale logika.”

GAZETVAN ANTWERPEN

Jan Veestraeten bekijkt het toekomstproject van de Vlaamse regering en stelt vast dat de Vlaamse volkskracht zwaar werd aangetast door de unitaire demografische politiek.

„Vlaanderen staat voor een enorme uitdaging. Niet alleen financieel-economisch maar ook demografisch. De Gentse hoogleeraar Chris Vandenbroeke heeft vorig jaar al gewezen op de donkere wolken die er komen opzeten. De Vlaamse bevolking wordt met de dag grijzer. De generaties die een punt zetten achter een actieve loopbaan laten steeds diepere gaten na. De overheid heeft tot dusver alleen maar de ogen gesloten voor deze realiteit. Maar ook hier hebben de leugens korte benen. Vlaanderen kan een catastrofe vermijden door een aangepast demografisch beleid. Dit betekent evenwel dat de gemeenschappen, althans voor een deel van de sociale zekerheid, eigen verantwoordelijkheid moeten dragen.

Durft de Vlaamse regering dit debat werkelijk aangaan? Als er in de volgende maanden een gesprek van gemeenschap tot gemeenschap mogelijk blijkt te zijn zal ook dit laatste Belgische taboe bespreekbaar moeten worden. De unitaire demografische politiek heeft hopeloos gefaald, de gemeenschappen moeten hier hun eigen verantwoordelijkheid opnemen.”

KISSINGER KIJKT (WEER) VERDER

Nog steeds blijft *Henry Kissinger* artikelen schrijven en verklaringen afleggen over de grote gang van zaken in deze wereld en wie de diplomatieke problemen, ietsje verder van ons bed, wil blijven volgen, die moet af en toe stilstaan bij zijn thesissen. Zij zijn, telkens weer, nuttig en verfrissend, al moeten wij, Europeanen en Vlamingen, daar ook niet altijd automatisch mee instemmen.

Het vertrekpunt in de redenering van deze gezagvolle historicus en politiker is de vaststelling dat het bi-polarisme onweerstaanbaar op weg is om vervangen te worden door een systeem waarin verschillende machtscentra zich willen laten gelden: Europa („d.w.z. Duitsland”), Rusland, Japan en China, India wellicht en de VSA.

Met het systeem van het machtsevenwicht uit de 19de eeuw is het verschil essentieel dat de problemen nu globaal geworden zijn — demografie, leefmilieu, nucleaire energie — en dus zwaarder te behandelen, en dat de onderlinge afhankelijkheid, de interpenetratie en de communicatie veel intenser zijn geworden, om van het verschil in wapenarsenaal nog niet te spreken. Bovendien zullen voortaan de belangrijke beslissingen zeer snel moeten genomen worden, wat niet eenvoudig is als men de sedertdien alom meer verspreide democratie wil eerbiedigen.

In dit multipolair systeem, zegt Kissinger, zal de VSA geen overwicht nastreven. Niemand heeft daartoe nog de militaire en economische middelen. Hij spreekt integendeel van de „deemstering van het unipolair amerikanisme” en gelooft veeleer in de onafwendbaarheid van een periode van Amerikaans „disengagement”.

Hij heeft het gevoel dat zich daarvoor in het kongres te Washington langzamerhand een meerderheid aan het vormen is en wel op basis van de volgende redenering. Zowel bij de Republikeinen als bij de Demokraten zijn er meer en meer kongreslui die

zeggen dat de VSA-rol in het universum sedert 1947 te maken had met „containment” van het kommunisme (herinner u het artikel van *George F. Kennan* in *Foreign Affairs* van juli 1947 en het enorm effect daarvan). Welnu, zo zeggen zij, deze opdracht is niet alleen vervuld: het kommunisme is zelfs teruggedrongen en verslagen. Ook het meer recente hoofddoel van de Amerikaanse diplomatie, nl. overal respekt afdwingen voor de Mensenrechten, dat een veel meer actieve beleidsoptie was, is sedertdien gerealiseerd in de mate dat overal het democratische regime — dat daarvan de garant is — aan de winnende hand is.

Het „disengagement” dat hieruit waarschijnlijk zal volgen zal de VSA in een toestand plaatsen die te vergelijken is — in zulke redeneringen is Kissinger op zijn best — met Frankrijk op het einde van de 17de en in de 18de eeuw, met Engeland op het einde van de 18de en in de 19de eeuw. Zij trachtten het machtsevenwicht te behouden en te weerstaan aan groeiende hegemonieën, zonder zelf enige territoriale invloed uit te

oefenen. Maar zijn de VSA op een dergelijke politiek wel voorbereid?

Dit „disengagement” zal zich vooral laten gevoelen in het Midden-Oosten en Azië, en tegenover West-Europa en dat is natuurlijk voor ons het belangrijkste punt in Kissingers redenering. Het is bekend dat hij aan een (politiek ontwikkelde) NAVO houdt, de enige institutionele band tussen de VSA en Europa, en dat hij een Europees leger voorstaat. Hij hoopt dat wij er in lukken de Oosteuropese landen politiek en kwa veiligheid in onze nieuwe structuur te integreren.

Ik geloof persoonlijk ook dat de Europese instellingen, zoals wij die gekoncipieerd hebben sedert de Verdragen van Rome en Parijs, sedert de Europese Akte en nu sedert Maastricht (ik kom hier in een volgende *Horizon* speciaal op terug), als basis van deze strategie moeten dienen. Veeleer dan de KVSE die op andere terreinen haar nut bewezen heeft en aantonen zal. En veeleer dan het concept „Europa van Vladivostok tot Vancouver” waarin het soortelijk gewicht van machten zoals Duitsland of Rusland veel te veel afzonderlijk zal kunnen gedijen...

Parallel met dit te verwachten Amerikaans „disengagement”, zo gaat Kissinger verder, zullen wij echter meer en

meer te maken hebben met enkele stijgende „regionale hegemonieën” waarvan Iran het meest voor de hand liggend voorbeeld is. De Golfoorlog heeft, door de uitschakeling van Irak, een leegte geschapen waarvan het fundamentalisme reeds dankbaar gebruik maakt. Het erge daarbij is, zegt Kissinger, dat geen een van de „grootmachten” daartegen voorbereid is...

In het licht van deze ontleding verrast het ons dus niet dat de dagbladen van deze week zoveel aandacht schenken aan het bezoek van de Turkse premier *Demirel* aan Washington. *Demirel* legde aan *Bush* uit dat Turkije een

bemiddelaarsrol kan spelen tussen het Westen en de Islamitische landen uit het GOS. President *Bush* zei dat Turkije een democratisch land is, met een vrije markteconomie, „een model voor al die landen” (wat zal Willy Kuijpers hierop zeggen?).

Kijk ook naar de reizen die *Baker* op dit ogenblik onderneemt: bijna alle hebben te maken met de VSA-pogingen om Iran en zijn invloed zo veel mogelijk te beperken. Dus: terug naar het „containment”-tijdvak, maar dan niet tegen Marx?

Hans De Belder

Red.: In vorige afleveringen van *Horizon* zijn enkele storende tikfouten gelopen. Zo heet mevrouw *Ashrawi* niet: *Haman*, wel: *Hanan*.

Zo moest er sprake zijn van *Claude Cheysson* en van *Gaza*. Ook voeren wij niet 1/3 maar wel 1/4 uit naar Duitsland.

LAND VAN MAAS EN WALEN...

KAMERLID *Jan Caudron* vindt dat het hoog tijd is dat staatssecretaris Smet en minister Eyskens hun verantwoordelijkheid in het dossier van de Maasvervuiling nemen. Verder merkte het VU-kamerlid op dat de vervuiling van het Maaswater afkomstig uit het Waals gewest niet alleen kwaad bloed heeft gezet bij onze Noorderburen, maar ook in Vlaanderen. „*Telkens als het Maaswater te zwaar vervuild is, moeten de Nederlandse drinkwatermaatschappijen de inname van Maaswater stoppen, dit kost 2.3 miljoen franken per dag. In Vlaanderen bestaat een gelijkaardig probleem. Het drinkwater uit het Albertkanaal wordt ook gevoed met Maaswater. Om nog maar te zwijgen van de ekologische schade!*”

ONDERONTWIKKELD

In Wallonië beweert men dat de vervuiling niet door Waalse bedrijven is veroorzaakt. De dader zou wel eens een vuile binnenschipper of een illegale afvaltransporteur kunnen zijn. Wallonië is hiermee niet aan zijn proefstuk toe. Twee jaar geleden stelde kamerlid Caudron de grensoverschrijdende vervuiling van het oppervlaktewater tussen het Waalse en Vlaamse Gewest betreffende de Dender aan de kaak. Aan de eerste minister, voorzitter van de Interministeriële Konferentie van Leefmilieu, vroeg hij de nodige samenwerkingssakkoorden te stimuleren om de Belgische waterzuivering te coördineren. „*Ik gaf voorbeelden van ontstellende vervuiling van de Dender op Waals grondgebied door een aantal bedrijven in de omgeving van Ath, de stad waar de Waalse minister-president Spitaels burgemeester is.*”

De Nederlandse auteur D-J Eppink, beschrijft de problematiek wat voorzichtiger. „*Het Waalse milieubesef is onderontwikkeld, de komst van Ecolo een zegen. De socialisten denken er dat welvaart uit de schoorstenen en rioolbuizen komt. De Maas? De Walen kan het niet veel schelen, want de burens zitten toch met de problemen.*”

Zijn oplossing daarentegen is meer dan scherp. „*Gordiaanse knopen zoals de Maas-Scheldekwestie zijn te wijten aan de hybride staatsstructuur van België. Jaarlijks krijgt de vervuiling Waalse industrie grote subsidies. Wie geld geeft, kan zich niet onttrekken aan de gevolgen ervan. Wallonië teert op Vlaams geld, en spoelt zijn vuil door naar*

Nederland. Het faillissement van de Waalse industrie zou het beste zijn. Het klinkt hard, maar het is beter voor de Maas en de Vlaamse geldpot.”

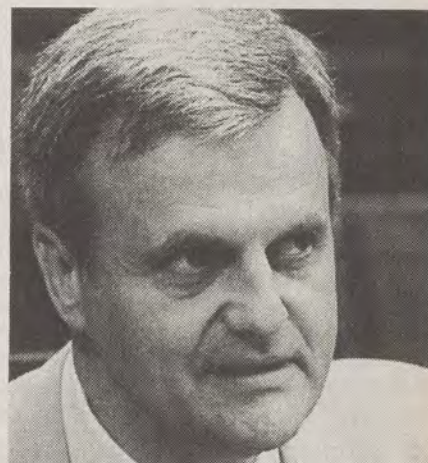
WEINIG SCHROOM

Uit rechtssociologisch onderzoek, verricht door de UFSIA naar de informatie over verdachten in de Vlaamse dagbladders, blijkt dat met weinig schroom veel informatie wordt gegeven over personen die met het gerecht in aanmerking komen.

Naar aanleiding van het debat dat vorige week in de Nederlandse tweede kamer werd gehouden over de vervuiling van het Maaswater, vroeg kamerlid Jan Caudron de bevoegde ministers om uitleg. In Nederland vindt men het een schande dat Namen en Luik zomaar ongezuiverd hun rioolwater in de Maas lozen. Terecht verwijzen onze Noorderburen naar de gesprekken over de waterverdragen, die reeds 20 jaar duren maar die nog geen resultaat hebben opgeleverd. Alles draait hier rond een diepe Schelde en een schone Maas. Nederland wil de Schelde wel verdiepen, maar België moet de Maas schoonhouden. De Schelde is Vlaams, de Maas (grotendeels) Waals en de verdragen worden gesloten met België. En intussen wordt de Maas steeds vuiler.

Het ogenblik waarop de verschillende kranten belangstelling krijgen voor een misdaad blijkt vrij gelijklopend te zijn. Het stadium van de aanhouding zou goed zijn voor 50% van de berichten, 34 % van de artikels behandelt de uitspraak van de rechtbank. In 54% van de gevallen is er geen rechtbank bij betrokken. Slechts voor minderjarigen en echtscheiding op bepaalde feiten voorziet de huidige wetgeving uitzonderingen. In vele gevallen is het kwaad al geschied zonder dat de verdachte schuldig werd bevonden.

Daarom diende kamerlid E. Van Vaerenbergh, zelf advocaat, een wetsvoorstel in ter bescherming van de privacy van verdachten.

Kamerlid Jan Caudron heeft begrip voor het Nederlandse ongenoegen over de vervuiling van de Maas. Hij maakte van de gelegenheid gebruik om de grensoverschrijdende vervuiling door Wallonië van de Dender (nog maar eens) aan te klagen. (foto WIJ)

Het VU-kamerlid stelt voor „*dat de communicatiemedia voortaan verbod zou opgelegd worden de identiteit van verdachten openbaar te maken, zolang deze niet door de rechtbank veroordeeld zijn.*”

IN DE GOEDE RICHTING

Senator Bob van Hooland meent dat de beslissing van de Vlaamse regering om het aantal kabinetsmedewerkers te halveren een stap in de goede richting is. „*Het kabinet van een minister is noodzakelijk, omdat het moet helpen besturen. Maar het mag zich geen-zins mengen in het beheren van diensten en dienstverlening. De omvang moet dus drastisch beperkt worden en blijven.*”

Om dit te bereiken dient een keuze gemaakt te worden. Dit om een einde te stellen aan de ontwrichting van diensten en dienstverlening, om te kappen met de veralgemeende politisering en ziekelijke syndicalisering, om de basis te verstevigen voor duurzaam en langzaam herstel van de openbare financiën, om administratieve en bestuurlijke sterkte te verzekeren met een nieuwe beter betaalde administratieve klasse. De vicieuze cirkel moet effectief doorbroken worden”, aldus Van Hooland.

(gc)

BUSQUIN ZET PUNTJES OP I

VERLEDEN week woensdag stelde het Vlaams ministerkomitee voor de Staatshervorming (*Van den Brande, De Batselier en Sauwens*) de resultaten voor van de vergaderingen die het al achter de rug had. Die zijn drieërlei. Ten eerste werd een Vlaamse interkabinettenwerkgroep in het leven geroepen, onder de leiding van VU-minister voor de Staatshervorming Johan Sauwens. Die werkgroep zal het tienpuntenprogramma van de VU, dat integraal werd opgenomen in het Vlaams regeerakkoord, verder verfijnen. Meer bepaald de dossiers over het verdragsrecht voor gewesten en gemeenschappen en over de splitsing van de provincie Brabant hebben volgens de Vlaamse bewindslui nog een grondige voorbereiding nodig.

BODEMONDERZOEK

Ten tweede krijgt ook het kollege van sekretarissen-generaal van de Vlaamse gemeenschap huiswerk. Deze Vlaamse topambtenaren moeten het probleem van de homogene bevoegdheidspakketten nauwkeurig onderzoeken.

Tenslotte, en dit laatste punt is het belangrijkste, leverden de vergaderingen van het komitee voor de Staatshervorming nog de geboorte van een stuurgroep op, waarin naast het driekoppige komitee zelf, ook de partijvoorzitters van CVP, SP en VU (senator Schiltz vervangt er *Gabriëls* tijdens diens vakantie) zitting hebben.

Het is vanuit die stuurgroep dat er drukke niet-officiële gesprekken gevoerd worden met Franstalige toppolitici. Ze tast het terrein af, zegt men veelbetekenend. Men meent immers dat een uitnodiging pas officieel kan verstuurd worden wanneer men er zeker van mag zijn dat er ook een antwoord op zal volgen.

Zo'n stuurgroep die op informele wijze aan bodemonderzoek doet, heeft natuurlijk voor- en nadelen. Kritici stellen enerzijds dat men daardoor federaal informateur *Dehaene* niet voor de voeten loopt bij zijn ontmijsingswerk. Anderzijds wint de mening veld dat de situatie bij de federale regeringsvorming uiteindelijk de andere partijen zal dwingen om de dialoog met de Franstaligen aan te gaan.

GEEN NIEUWE FAZERING

Dehaene leek althans midden deze week nog steeds muurvast te zitten. De medede-

ling die na het PVV-partijburo van maandag werd verspreid liet geen centimeter speelruimte. De liberalen hadden zo'n strikte eisen gesteld om aan onderhandelingen deel te nemen, dat er binnen de CVP en de SP vrijwel direkt veto's weerklonken. Onder meer tegen het idee van een volledige fiskale en parafiskale stop en tegen de privatizing van overheidsbedrijven. De PRL van haar kant, die zich programmatorisch heel wat soepeler opstelt dan de PVV, stelde dan weer de eis ook deel te nemen aan de gemeenschaps- en gewestregeringen.

Op het vlak van de staatshervorming leek het erop dat de informateur de zaak in schijven wil behandelen. Eerst enkele dringende zaken regelen in het kader van de federale formatie, en dan de overige knelpunten overlaten aan een *diepgaandere dialoog*. Dehaene zag de overheveling van het kijk- en luistergeld en de fiskale bevoegdhe-

Terwijl het komitee voor de Staatshervorming van de Vlaamse regering op actieve wijze aan stille diplomatie doet, werkte informateur Dehaene verder aan een spoor dat naar een klassieke tripartite moet leiden. De vraag is maar of Dehaene al één biel heeft gelegd, want de liberale familie blijft dusdanige eisen stellen dat de hele regeringsvorming muurvast lijkt te zitten. Tot PS-voorzitter Busquin dinsdag de puntjes op de i zette: als een tripartite niet kan, dan maar een roomsrode federale regering.

den aan de gemeenschappen, de rechtstreekse verkiezing van de raden en de zetelverdeling voor het Europees parlement als dringend.

De VU wees er de informateur op dat van zo'n salami-taktiek geen sprake kan zijn. CVP en SP zetten trouwens hun handtekening onder het Vlaams regeerakkoord, waarin staat dat het tienpuntenprogramma *globaal en in zijn geheel* moet uitgevoerd worden. Een nieuwe fazering van de kommunautaire onderhandelingen, waarbij in een eerste fase de Franstaligen onmiddellijk het zo begeerde kijk- en luistergeld verwerven, zou de Vlaamse onderhandelingspositie compleet ondermijnen. Met het lijntje van de derde fase uit Martens VIII vers in het geheugen kan een dergelijke woordbreuk van CVP en SP alleen tot het opstappen van de VU uit de Vlaamse regering leiden.

Volgens Sauwens stemmen de uitspraken van Busquin overeen met wat totnogtoe in de "informele kontakten" was gehoord. (foto E. Peustjens)

Dinsdag zette de nieuwe PS-voorzitter *Busquin* de puntjes op de i. Hij wees een *sociale slachtpartij* bij de sanering van de overheidsfinanciën af, en toonde zich voorstander van een dialoog tussen de gemeenschappen los van de formatiepogingen. Busquin liet dus verstaan dat indien de tripartite niet mogelijk lijkt, hij een snelle verderzetting van de roomsrode federale coalitie niet ongenegen is. In de dialoog ziet Busquin een rol weggelegd voor de exekutieven en de partijen. De PS-voorzitter wees er ook op dat een akkoord in het nationale parlement gestemd moet worden. Kortom: *een doorbraak*, zo luidde de eerste reactie van minister van Staatshervorming Sauwens. De uitspraken van Busquin zouden overeenstemmen met hetgeen de stille diplomatie had opgeleverd.

EEN HARDE PIL

Wie zijn plannen door de verklaringen van Busquin gedwarsboomd ziet, is de grote promotor van de tripartite, de CVP. De Vlaamse kristendemokraten wilden een tweederde meerderheid in de federale regering om verder aan de staatshervorming te sleutelen. Maar ze wilden vooral de liberalen erbij om met een regering gesteund op een zo breed mogelijke basis in het parlement de harde pil van nieuwe saneringen tegen '96 (en nu vraagt de EG bovendien nog 30 miljard méér lidmaatschapsbijdrage van België tegen '97) door het strot van de burger te duwen. Daarvoor was de CVP tot heel veel toegevingen bereid. De PS dus niet.

(pdj)

HOE ZWAAR WEEGT ONZE STEMPEL 12

HET VLAAMS REGEERAKKOORD

Vorige week kon u lezen wat het Vlaams regeerakkoord in petto had inzake institutionele hervormingen, kultuurbeleid en buitenlands beleid.

Het werd getoetst aan het programma van de *VU Vlaamse Vrije Democraten*, het Toekomstplan voor Vlaanderen met zijn zes pijlers.

Vandaag nemen we de sociale en economische problematiek onder de loep, met andere woorden de pijler Welvaart-Welzijn.

Niet onbelangrijk, want werd de schokkende verkiezingsuitslag van 24 november niet voor een groot deel toegeschreven aan de toegenomen onzekerheid en de samenlevingsproblemen van de burgers?

En aan de politici die daar lange tijd geen oog voor hadden?

Het regeerakkoord bevat nu wel fraaie principes over welzijnsbeleid maar... koken kost geld, veel geld. Een overzicht.

VOORTDUREND wordt de burger eraan herinnerd dat de financiële toestand van de Belgische overheid dramatisch is.

Van de tien frank die de centrale overheid uitgeeft gaan er vier naar interesten op uitstaande schuld.

De ruimte voor een echt beleid is dus zeer beperkt.

De financiële toestand van de Vlaamse gemeenschap daarentegen is tot op heden behoorlijk. En dit dient zo te blijven, aldus het akkoord.

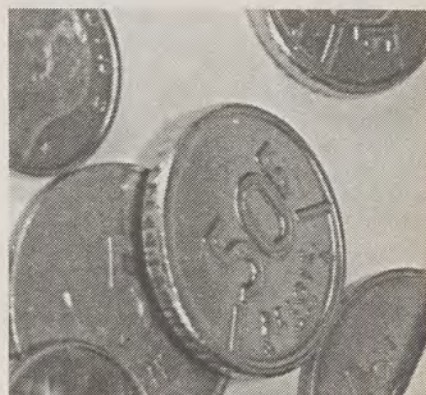
STRAKKE BEGROTING

De Vlaamse regering is vastbesloten geen Vlaamse rentesnieuwbal te laten ontstaan. Ze zal de financiële leefbaarheid en de beheersbaarheid van de schuldratio verzekeren. Bovendien moet haar begroting kaderen in de federale inspanning die nodig zal zijn om van bij de aanvang betrokken te worden bij de EMU. Elk project dat haar zal worden voorgelegd dient de direkte en indirecte financiële gevolgen te vermelden.

In dit verband is het jammer dat het regeerakkoord, eigenlijk het eerste project van de nieuwe regering, geen prijskaartje bevat. Indien alle nieuwe intenties van het akkoord zouden worden uitgevoerd, moeten er ettelijke miljarden ekstra worden gevonden. En dit terwijl er theoretisch, wil men de strakke begrotingsnormen handhaven, slechts ruimte is voor 4 miljard extra per jaar. Meer dan ooit zullen dus politieke keuzen moeten worden gemaakt.

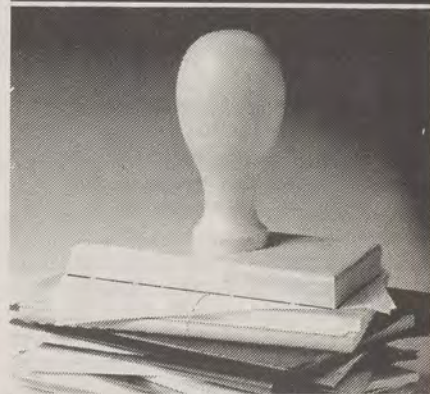
Om deze ambitieuze budgettaire doelstellingen te verwezenlijken voorziet het akkoord in een aantal maatregelen. De begrotingen zullen worden opgesteld in een meerjarenperspektief, via een financieel plan op middellange termijn en periodieke politieke bijsturing. Debudgettering of andere technieken die de kosten doorschuiven naar de komende generaties zijn uit den boze. De schaarse middelen zullen zoveel mogelijk rechtstreeks bij de mensen terechtkomen, zonder creatie van tussenliggende structuren. Het patrimonium van de Vlaamse gemeenschap zal actief worden beheerd en ook de verfijning van het schuldbeheer moet nog wat opbrengen.

Minder spektakulaire maar daarom niet minder belangrijke maatregelen zijn een beter gebruik van de statistiek en een grotere rol voor de gespecialiseerde administratie bij de opstelling van de begroting.

De reeds bij de Vlaamse raad ingediende ontwerpbegroting van 1992 zal tenslotte worden aangepast in functie van de prioriteiten zoals die in het regeerakkoord staan opgesomd.

STEMPEL

De VU weet wat het belang is van een gezond financieel beheer. Gewezen begrotingsminister Hugo Schiltz hield het federale budget 3 jaar lang strak in de hand en beheerde de begroting op een eerlijke, democratische manier. De VU zal erover waken dat de Vlaamse begrotingen niet zullen ontsporen en de Vlaamse overheid financieel gezond blijft.

KWALITEITSVOL ONDERWIJS

De Vlaamse regering is van mening dat het onderwijs een bijdrage moet leveren tot de waardenopvoeding en het democratisch burgerschap van onze jongeren en tot de lichamelijke konditie van de jeugd. Hoe? Eerst en vooral door een vermindering van het aantal regels en een versterking van de autonomie van de scholen. De stortvloed aan omzendbrieven van de jongste jaren werkte eerder kontraproduktief.

Een tweede belangrijke optie betreft de structuur van het onderwijsaanbod. Zonder de vrije schoolkeuze in het gedrang te brengen wordt er gestreefd naar een grotere rationalisatie (zeg maar een vermindering van het aantal scholen die op eenzelfde vijver vissen) en netoverschrijdende samenwerking (jawel).

Bijvoorbeeld tussen het volwassenenonderwijs en de beroepsopleidingen van de VDAB en de middenstand zullen overlappende opleidingen worden vermeden. Regionale taakafspraken worden voorzien. Ook het *Hoger Onderwijs Buiten de Universiteit* zal worden herbekeken, zowel in functie van de relevantie van de diverse opleidingen voor de arbeidsmarkt als inzake de noodzakelijke schaalvergroting. Wat het leerlingenvervoer, het gebruik van schoolinfrastructuur en de scholenbouw betreft zullen samenwerkings-

vormen tussen de diverse scholen de kosten moeten drukken.

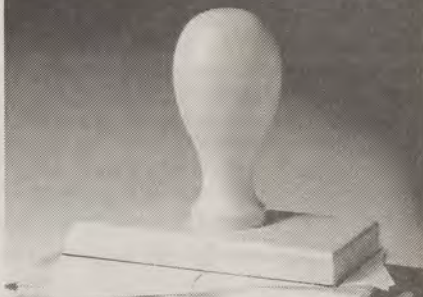
Het technisch en het beroepsonderwijs zullen geherwaardeerd worden. De bedrijfs-wereld zal hier nauwer bij betrokken worden ondermeer door onderlinge uitwisseling van leerkrachten en technici en door meer gebruik te maken van stageplaatsen voor de leerlingen.

De Vlaamse regering zal eveneens aandacht besteden aan het probleem van de zittenblijvers en de leerlingen met leerproblemen. Wetenschappelijk onderzoek en een intensieve aandacht vanwege de PMS-centra en de pas opgerichte *Vlaamse Onderwijsraad* moeten hieraan verhelpen.

De maatschappelijke herwaardering van de leerkrachten zal vorm krijgen via een hervorming van hun opleiding. Permanente bijscholing wordt een noodzaak voor vastbenoemde leerkrachten. Hun loopbaanperspektief wordt verruimd, hun promotiekanalen verhoogd. De stelsels van terbeschikkingstelling en reëffektatie worden herzien.

Wat tenslotte het wetenschapsbeleid betreft bepaalt het regeerakkoord dat een verhoogde budgettaire inspanning gepaard zal gaan met een rationalisering van de ingezet- te middelen en een bundeling van de krach-

STEMPEL

Onder niet-aflatende VU-druk kwam het onderwijs in 1989 volledig in Vlaamse handen. Sindsdien is Vlaanderen zelf verantwoordelijk voor een kwaliteitsvol en betaalbaar onderwijs. De herziening van leerkrachtenopleiding moet de kwaliteit verbeteren, het tegengaan van de versnippering moet de zaak betaalbaar houden. Dat de nettenoorlog wordt vervangen door aanzetten tot netoverschrijdende samenwerking is in grote mate een VU-verdienste.

ten, ondermeer op universitair niveau. Vooral het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek zal gestimuleerd worden.

EKONOMIE EN TEWERKSTELLING

Het Vlaams economisch beleid zal zich situeren binnen het kader van de internationaal georiënteerde sociale markteconomie in functie van een duurzame en zinvolle tewerkstelling en de vrijwaring van het leefmilieu.

Binnen die brede kontekst zullen vooral de kleine en middelgrote ondernemingen aandacht krijgen. Het pas opgerichte *Vlaams Instituut voor het Zelfstandig Ondernemen (VIZO)* wordt in zijn opdracht bevestigd om een geïntegreerd KMO-belid uit te stippelen. De eveneens jonge *Vlaamse Dienst voor Buitenlandse Handel (VDBH)* zal een ondersteunende rol spelen voor de KMO's die de buitenlandse markt willen verkennen. Een netwerk van bedrijfskonsulenten moet hiervoor instaan. En op de editie 1993 van *Flanders Technology International* zullen de KMO's centraal staan.

De investerings- en expansiesteen van de Vlaamse overheid aan de bedrijfswereld zal worden doorgelicht op haar efficiëntie. Vooral startende ondernemingen zullen steun ontvangen. De structurele moeilijkheden in een aantal sectoren zullen via geïntegreerde sectoriële programma's worden aangepakt.

Een aparte paragraaf behelst het regionaal en subregionaal beleid. Hier zal maksi-

maal worden ingespeeld op de mogelijkheden die de structuurfondsen van de Europese gemeenschap bieden ter financiering van bepaalde projecten. Verder worden voornamelijk de engagementen uit het verleden hernomen. Het betreft meer in het bijzonder het *Toekomstkontraat Limburg* en het stimuleringsprogramma voor de acht impulsgebieden.

Inzake tewerkstellingsbeleid wil de Vlaamse regering drie krachtlijnen hanteren: de strijd tegen de langdurige werkloosheid, de uitbouw van een voorkomingsbeleid en positieve actieplannen ten voordele van doelgroepen zoals vrouwen, migranten en gehandicapten. De *Weer-Werk*acties zullen worden verdergezet en de tewerkstellingsprogramma's geharmoniseerd. Nieuw is dat alle werklozen die meer dan zes maanden werkloos zijn, door de VDAB zullen worden uitgenodigd met het oog op de opmaak van een begeleidingsplan. Deze werkzoekenden zullen bij voorrang worden georiënteerd naar bestaande knelpuntenberoepen, zoals lasser, verpleegkundige, mecaniciens, monteur, eventueel via een aangepaste opleiding.

De Vlaamse regering zal een charter van de werkzoekende opstellen en voorleggen aan de Vlaamse raad. Hierdoor krijgt elke werkzoekende recht op een passende begeleiding, opleiding en bemiddeling bij even-

STEMPEL

De KMO's, ontstaan uit de ondernemingsgeest en de creativiteit van de Vlamingen, vormen de basis van ons economisch weefsel. Hen stimuleren, begeleiden en, via de Vlaamse Dienst voor Buitenlandse Handel, laten deelnemen aan de internationalisering van de economie is een belangrijke opdracht voor de nieuwe Vlaamse regering. Overheid en privaat initiatief hebben hier elk hun eigen specifieke opdracht.

tuele werkgevers. Anderzijds betekent dit ook dat de werkzoekende zich actief moet inspannen om in te gaan op de geboden tewerkstellingskansen.

EEN ZORGZAME SAMENLEVING

De Vlaamse regering wil meer aandacht besteden aan de samenlevingsproblemen, het welzijn van iedereen en de kansarmoede. Een steeds groter wordende groep van mensen vereenzaamt en kan niet meer mee in de razendsnel evoluerende wereld. Hierdoor neemt de onzekerheid toe en zoekt men zijn heil in de radikaliteit of de afwijzing.

De strijd tegen de kansarmoede is een topprioriteit voor de nieuwe Vlaamse regering. Een „sociaal urgentieprogramma” wordt opgezet in die gemeenten die in aanmerking komen voor ondersteuning in het kader van het Vlaams fonds voor de Integratie van Kansarmen. Bijkomende middelen voor dit fonds, tewerkstellingsprogramma's, de uitbouw van wijkcentra, het jeugdwerkzorgwerk, soepele criteria voor scholen met veel kansarmen en belangrijke nieuwe initiatieven in de sector van de sociale huisvesting die vooral de laagste inkomensgroepen moeten ten goede komen,... Dit alles wordt in de betrokken gemeenten gekoncentreerd in een geïntegreerd totaalprogramma. Men kan immers niet op alle slakken zout leggen.

Belangrijke uitgangspunten voor het welzijnsbeleid zijn de klemtonen op zelfredzaamheid en thuiszorg, de regionaal geprogrammeerde uitbouw van de voorzieningen en de wetenschappelijke ondersteuning. Op vraag van de VU Vlaamse Vrije Democraten werd ook de rol van de OCMW's gespecificeerd: zij moeten als lokale welzijnsbureaus

een coördinerende rol vervullen en garant staan voor een pluralistisch welzijnsaanbod.

In het welzijnsbeleid zal de gebruiker meer centraal worden gesteld. In residentiële voorzieningen zal de invoering van een verblijfsvereenkomst worden aangemoedigd. Positief is ook de invoering van een centrale Vlaamse Welzijnsraad. Het gezinsbeleid zal zich vooral toespitsen op de problemen van de kinderopvang. Jaarlijks zullen 1.500 kinderopvangplaatsen worden gekreëerd en de buitenschoolse opvang zal worden gereguleerd. De sterk groeiende groep der senioren kan rekenen op meer voorzieningen zoals rustoorden en service-flats die op een duidelijker manier worden gefinancierd.

Ook het zelfstandig wonen zal worden ondersteund: de gezins- en bejaardenhulp wordt jaarlijks met 3% uitgebreid en de poetsdiensten zullen eindelijk een degelijk statuut ontvangen.

Het *migrantenbeleid* zal de voorstellen van mevrouw Paula D'hondt volgen. Een positief integratiebeleid voor hier wettelijk verblijvende migranten is de boodschap, met ondermeer een verhoogde aandacht voor taallessen Nederlands.

Wat het beleid ten aanzien van mensen met een handicap betreft wordt het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Gehandicapten werkzaam gemaakt, terwijl de sek-

tor van de sociale werkplaatsen doorgelicht wordt. Tegelijk zal de integratie van gehandicapten in het gewone bedrijfsleven worden versterkt, ondermeer via een systeem van begeleidingskontrakten.

In het gezondheidsbeleid staat de preventie centraal, voornamelijk de AIDS-preventie en -onderzoek. Sensibiliseringskampanjes naar bepaalde doelgroepen zullen worden uitgebreid, hoewel het voorstel tot plaatsing van kondoomautomaten in middelbare scholen uit de ontwerp teksten is verdwenen. AIDS-preventie moet uitsluitend worden toevertrouwd aan de Vlaamse regering. Andere zinspelingen omtrent een mogelijke federalisering van de gezondheidszorgen, laat staan van andere takken van de sociale zekerheid, zijn er niet. Wel stelt het regeerakkoord dat „maatregelen die op verschillende beleidsniveaus betrekking hebben vooraf moeten worden overlegd.”

ADVERTENTIE

Ter Schoote
Kunstmeubelen

KUNSTMEBELEN

Meubelen met charme en stijl uit eigen atelier
Meubelen op maat - De mooiste merkmeubelen B.A.Z., Ebano,
Rovel, Décors de Province, Camille & Vence, Grange, e.a.
Zitmeubelen J. Roche, Jori, e.a.
Grote keus Tibetaanse Doc-tapijten
Blankhouten meubelen, oud en nieuw,
dekoratieartikelen, terracotta, droogbloemen, huwelijkslijsten.

Eegenen 105, SCHOONAARDE — Bevrijdingslaan 135A, APPELS
(Steenweg Wetteren-Dendermonde)

Iedere dag open tot 19 u., donderdag gesloten
weekend: 14 tot 18 u.

(052) 42 21 56 | (052) 22 31 57

STEMPEL

Ten strijde tegen kansarmoede en de sociale achterstelling, zo stond in het Toekomstplan voor Vlaanderen. Dit is nu de topprioriteit van het regeerakkoord. Vooral de coördinerende rol voor de OCMW's als lokale pluralistische welzijnsbureaus is een belangrijk gegeven. Het kan het beleid toegankelijker maken voor de hulpbehoevende burger en meteen ook de verzui-ling terugdringen.

Dit vergelijkingsdossier, deel 2, werd samengesteld door Filip Delos.

Volgende week:

**Onafhankelijkheid,
verdraagzaamheid,
leefbare toekomst.**

GROETEN UIT BRUSSEL (4)

VAN ANDERLECHT TOT UKKEL

UKKEL is dankzij de weerberichten een van de meest geciteerde gemeenten van Vlaanderen. Met de Vlaamse aanwezigheid in de gemeente is het heel wat minder goed gesteld. Van de ongeveer 75.000 inwoners is waarschijnlijk geen 10% Nederlandstalig. Waarschijnlijk, want het aantal Vlamingen is moeilijk te schatten. Aanduidingen (geen kwantitatieve bewijzen!) hierover vindt men bvb. in het aantal uitgereikte Nederlandstalige identiteitskaarten, en in de verkiezingsuitslagen.

In 1990 bedroeg het aantal Nederlandstalige identiteitskaarten 6,9%. Men neemt aan dat het werkelijke percentage Nederlandstaligen hoger ligt. Men moet immers vaak echt moeite doen om een Nederlandstalige identiteitskaart te bekomen. Wie niet op z'n taal staat, wordt in de meeste gevallen automatisch als Franstalig beschouwd. De gemeenten lijken als het ware een ontmoedigingsstrategie te volgen.

OCMW-VERKOZENE

Ook verkiezingsuitslagen geven geen exact beeld van de Vlaamse aanwezigheid. Alleen de „overtuigde” Vlamingen stemmen immers op de Vlaamse lijsten. De Franstalige zusterpartijen van SP, CVP en PVV trachten in hun benaming of door enkele Nederlandstalige kandidaten op hun lijst te plaatsen doelbewust Vlaamse stemmen binnen te rijden. Bij de jongste gemeenteraadsverkiezingen werden in Ukkel 4,2% van de stemmen uitgebracht op de Vlaamse eenheidslijst. Dit percentage zakt gestaag: in '76 behaalde de Vlaamse lijst nog 6,2%, en in 1982 nog 4,9%. Bij de verkiezingen van '88 leverde dit nog één gemeenteraadszetel op een totaal van 41 op.

Ukkel is één van de vijf Brusselse gemeenten waar de Vlamingen geen rechstreekse verkozenen hebben in de OCMW-raad. Krachtens de wet van 16 juni 1989 zou de eerste niet-verkozen Nederlandstalige hierin moeten zetelen, maar dit is totnogtoe niet het geval. De wet is nochtans duidelijk. In de andere vier Brusselse gemeenten werd deze wettelijke bepaling al wel opgevolgd. Op de gemeenteraad van januari bracht het Vlaamse gemeenteraadslid *Rouffa* (CVP) naar aan-

leiding van de OCMW-begroting deze zaak nog eens in herinnering, en de schepen voor Sociale Zaken beloofde er werk van te maken. Niettegenstaande deze belofte heeft men de indruk dat het vooral te maken heeft met slechte wil. De Franstalige meerderheid roept een juridische spitsvondigheid in om de intrede van een Vlaming in de OCMW-raad zoveel mogelijk te vertragen. Ronduit ergerlijk is het bovendien dat de Franstalige meerderheid binnenskamers ruitelijk toegeeft dat men deze zaak strikt juridisch eigenlijk niet kan winnen.

In Anderlecht, door de succesrijke voetbalploeg in het Astridpark ook één van Vlaanderen meest geciteerde gemeenten, staan de Vlamingen heel wat sterker. Ander-

De Vlaamse aanwezigheid in de 19 Brusselse gemeenten verschilt sterk. In sommige gemeenten moet men de Vlamingen echt weten wonen, in andere gemeenten spreekt meer dan een kwart van de bevolking Nederlands. In de ene gemeente houden de Vlamingen nauwelijks het hoofd boven water, in een andere zijn ze vertegenwoordigd tot in het schepenkollege. We maakten een vergelijking tussen het sterk verfranste Ukkel en Anderlecht, waar naar schatting 25.000 Nederlandstaligen wonen.

lecht telt bijna 90.000 inwoners, waaronder naar schatting 25.000 Vlamingen. Op een totaal van 45 gemeenteraadsleden werden in oktober '88 acht Vlamingen verkozen. De SP en de PS gingen met één lijst naar de kiezer. Ze behaalden 34,4% van de stemmen. Er werden 5 SP-ers verkozen, onder wie de hoofdstedelijke gewestminister *Rufin Grijp*. De CVP behaalde 3 gemeenteraadszetels. Er werd een coalitie PS-SP en PSC-CVP gevormd, met een CVP- (*Walter Vandebosche*) en een SP-schepen (*Jean Abbeoos*). In de OCMW-raad zetelen drie Vlamingen.

Dit verschil in Vlaamse aanwezigheid heeft belangrijke gevolgen voor het leven van de Vlamingen. Maar ook op andere vlakken zijn Ukkel en Anderlecht twee sterk

De St.-Guidokerk in het Centrum van Anderlecht.

(foto P. V.D. Abeele)

verschillende gemeenten. Ukkel is historisch steeds een *chique* gemeente geweest. In vergelijking met de andere Brusselse gemeente gaan de gewone woonhuizen in Ukkel 12,5% duurder van de hand. Voor villa's bedraagt dit verschil zelfs 17,25%. Het percentage sociale woningen ligt daarentegen onder het agglomeratiegemiddelde.

Zoals alle Brusselse gemeenten telt Ukkel een aanzienlijke minderheid vreemdelingen (20%). Het grootste deel van die „niet-Belgen” komt evenwel uit Europese landen: de EG-burgers vormen 13% van de Ukkelse bevolking. De Ukkelaar is ook rijker dan de gemiddelde Brusselaar. In '88 gebeurde bijna een kwart van de belastingsaangiften voor inkomens van 1 of meer miljoen frank. Het agglomeratiegemiddelde bedroeg toen 16,3%.

STEDELIJKE FUNKTIES

In Anderlecht staan daarentegen meer sociale woningen dan in de andere Brusselse gemeenten. Maar 45% van de huizen dateren van voor 1945 en zijn niet meer aangepast aan de huidige comfortnormen. In de Anderlechtse kern *Kuregem* is zelfs nog geen 37% van de woningen uitgerust met elementaire sanitaire installaties. 80% van de bewoners is er huurder, en één op vier aktieven is werkloos. Het mag geen verbazing wekken dat de migrantenbevolking in Anderlecht (25% van de bevolking) vooral bestaat uit Marokkanen (7.258). Er wonen ook een 3.000 Spanjaarden, een 1.430 Grieken en zo'n 1.400 Turken.

Van groot belang voor de Vlaamse sterkte in Anderlecht zijn de kleinstedelijke functies die de gemeente uitoefent voor het zuidwestelijk deel van Vlaams-Brabant. Ziekenhuizen, de brandweer, de Muziekakademie, de Akademie voor Beeldende Kunsten, sportinfrastructuur, het voetbalstadion, de commerciële sektor (met bvb. het *Westland Shopping Center*) staan ten dienste van de (Nederlandstalige) bevolking van het Pajottenland.

Biezonder illustratief voor deze stedelijke functie vormt de uitbouw van het Nederlandstalig onderwijs in Anderlecht. De gemeente telt 5 Nederlandstalige kinderdagverblijven, 21 kleuterscholen, 20 lagere scholen (waaronder een *Steinerschool*), zes sekundaire scholen en enkele scholen waar hoger onderwijs kan gevolgd worden. Vooral de sekundaire scholen trekken veel leerlingen aan van buiten Brussel: 27% van de leerlingen uit het middelbaar onderwijs is afkomstig uit het Pajottenland.

In Ukkel is de situatie heel wat minder rooskleurig. Van na de tweede wereldoorlog organiseerde de gemeente er geen Nederlands onderwijs of bijschoolse activiteiten meer. Er is wel een scholengroep van het gemeenschapsonderwijs, bestaande uit een peuterschool, 3 kinderdagverblijven, 1 kleuterschool (met 2 wijkscholen), 1 lagere school (met 1 wijkschool) en 1 school voor sekundair onderwijs. Nederlandstalig vrij gesubsidieerd onderwijs wordt gegeven in 1 kleuterschool en 4 basisscholen. Eén instituut organiseert middenstands- en ondernemersopleidingen in dag- en avondonderwijs.

Dezelfde verschillen tussen Ukkel en Anderlecht kan men vaststellen in de welzijnssector. Zowel Ukkel als Anderlecht beschikken over een uitstekend uitgebouwde welzijnszorg. Vooral in Ukkel stelt zich het bijzonder nijpend probleem dat de voertaal in de meeste diensten Frans is. De Nederlandstaligen kunnen officieel wel in hun taal terecht, maar in de praktijk is het personeel al te vaak Nederlandsonkundig. De gemeentelijke sociale dienst bvb. stelt 3 maatschappelijke assistenten te werk, waaronder 1 Nederlandstalige. *Deze krijgt alles te verwerken wat maar enigszins met het Nederlands te*

Ukkel was historisch een chique gemeente. Reeds in de Middeleeuwen was Ukkel de residentie van een aantal vrijheren. Met enkele kasteeltjes, zoals het Papenkasteel als overblijfsel.

(foto P. Bolsius)

maken heeft, gaande van telefoontjes over briefwisseling tot cliëntbegeleiding en alle mogelijke Nederlandstalige kontakten in Brussel en Vlaanderen, lezen we in de beleidsnota van gemeenschapscentrum *Het Candelaershuys* in Ukkel. Bij het OCMW, waar zoals gezegd nog steeds een Vlaams lid ontbreekt, is de situatie nog erger. De sociale dienst telt er 23 maatschappelijk assistenten, maar slechts 2 daarvan zijn *vlot tweetalig*.

VZW-STATUUT

In Anderlecht is de situatie heel wat beter, zij het helemaal niet optimaal. Ook daar wordt erover geklaagd dat niettegenstaande een voldoende uitgebouwd net van officieel tweetalige instellingen, de tweetaligheid dikwijls slechts theoretisch is. Steekproeven hebben uitgewezen dat men niet overal waar dat zou horen even vlot in het Nederlands terecht kan. Op het OCMW van Anderlecht daarentegen, staat men de Vlamingen wel zonder problemen in het Nederlands te woord. Het zou er eigenlijk nog aan manke-

ren, met twee Vlaamse schepenen en drie Vlaamse OCMW-raadsleden...

Wat de kulturele en sportinfrastructuur betreft, blijft het refreintje hetzelfde. Volgens de beleidsnota van het Anderlechts gemeenschapscentrum kunnen de Vlamingen terecht in het Trefcentrum, maar ook in de Gemeenschapsakademie voor Beeldende Kunsten, de Muziekakademie en het vernieuwde Centrum voor Amateurskunsten. *De infrastructuur van al deze instellingen is zeer goed uitgebouwd, met uitzondering van die van het Trefcentrum*. Daar ontbreekt een degelijke onthaalruimte, tentoonstellingszaal, polyvalente zaal en ontmoetingskafee. De Vlaamse sportverenigingen hebben ook eigenlijk geen klagen: ze kunnen zonder problemen gebruik maken van de sportzalen die door de gemeente en door de Nederlandstalige scholen beheerd worden.

In de gemeentelijke kulturele en sportinfrastructuur van Ukkel komen de Vlamingen moeilijk aan hun trekken, zowel wat dienstverlening als programmatie betreft. *Veel van deze initiatieven zijn ingekapseld in een vzw-statuut, waarvan de samenstelling een afspiegeling is van de gemeenteraad. Logischerwijze worden Nederlandstaligen ook hier zwaar gediskrimineerd. Uit alle publici-*

teit en onze kontakten met deze centra blijkt een uitgesproken Franstalig imago, lezen we in de Ukkelse beleidsnota. De Ukkelse Vlamingen beschikken gelukkig, naast het eerder wijkgerichte *Huis Carloo*, over het *Candelaershuys*, een volwaardig cultureel centrum genoemd. Toch hipotekeert de bestaande infrastructuur de huidige werking zwaar.

Hoe zien beide gemeenschapscentra de Vlaamse toekomst in hun gemeente evolueren? De Ukkelaars zullen trachten de binding tussen alle Ukkelse Vlamingen (uit alle milieu's, leeftijds groepen, en niet te vergeten, de taalgemengde gezinnen) te verstevigen, en ook te zoeken naar middelen om mensen van buiten de verenigingen aan te trekken. Men kijkt uit naar verjonging en wil zich op passieve wijze openstellen naar de andere kultuurgemeenschappen toe. In de Anderlechtse nota wordt daar nog aan toegevoegd dat de uitstraling naar het Pajottenland behouden moet blijven.

Wat de belangenbehartiging van de Vlamingen betreft, valt ons toch op hoe de auteurs van beide nota's in wollige woorden blijven steken. In de nota van Ukkel, waar de Vlaamse aanwezigheid het sterkst bedreigd is en de gemeentelijke overheid zich, eufemistisch uitgedrukt, niet entoesiast toont om de Vlaamse verzuchtingen tegemoet te treden, vindt men het niet opportuun om in het kader van de belangenbehartiging een luidruchtige strijd te voeren, en denkt men even efficiënt te kunnen reageren d.m.v. een alerte houding en zoveel mogelijk gekoördineerde actie naar overheid en basis toe.

In de nota van Anderlecht, waar de Vlamingen mee in het bestuur zitten, beseft men blijkbaar beter dat mee de macht uitoefenen in Brussel nog niet voldoende is om op beide oren te slapen. Al kan men vragen stellen bij de graad van efficiëntie van het beoogde middel om de belangen te vrijwaren: *Als de belangen van de Nederlandstalige Anderlechtse gemeenschap op het spel staan, zal het Gemeenschapscentrum overgaan tot het opzetten van ludieke acties.*

We vrezen een beetje dat wanneer het aan de goedwil van de Brusselse gemeentebesturen overgelaten wordt, sommige diskriminaties en onwettelijkheden niet met een ludieke actie alleen opgelost zullen worden. In Anderlecht is het voor een overtuigende Vlaming makkelijker leven dan in Ukkel, dat is waar. Maar ook in Anderlecht veegt men nog te vaak zijn broek aan de wet of tracht men tersluiks de verfransing verder te zetten. Ondanks twee Vlaamse schepenen.

Bovendien wordt al te vaak vergeten dat de huidige situatie van wie zich als Vlaming in Ukkel, in Anderlecht, of in een van de andere 17 Brusselse gemeenten wil handhaven, een zeer vermoeiende koppigheid en dagelijkse moed vergt. Wie dit niet volhoudt en moedeloos wordt, heeft twee mogelijkheden: zich aanpassen, door om te beginnen in z'n officiële kontakten maar gaandeweg overal Frans te spreken, of verhuizen.

(pdj)

HET VOORBEELD VAN DE MINISTERS

Vlamingen in Brussel moeten hun taal spreken. Deze stelregel wordt nog veel te dikwijls niet opgevolgd. Toch is het een absoluut noodzakelijke voorwaarde om onze taal in de Vlaamse hoofdstad te laten overleven. De Vlaamse Brusselaars beseffen dit maar al te goed. Veel Vlamingen van buiten Brussel moeten echter nog steeds overtuigd worden om Nederlands te spreken. Om hen hiervan te overtuigen zit Vic Anciaux al geruime tijd op een ei te broeden. Hij wil een tv-spotje laten maken zoals er ook al gemaakt zijn om onderofficier in 't leger te worden, vrouwen aan te sporen om een „mannenberoep” te kiezen, of automobilisten het nut van een katalizator te laten inzien. Eén probleem staat de droom van Vic in de weg: hij beschikt niet over het budget om zo'n spot te laten maken.

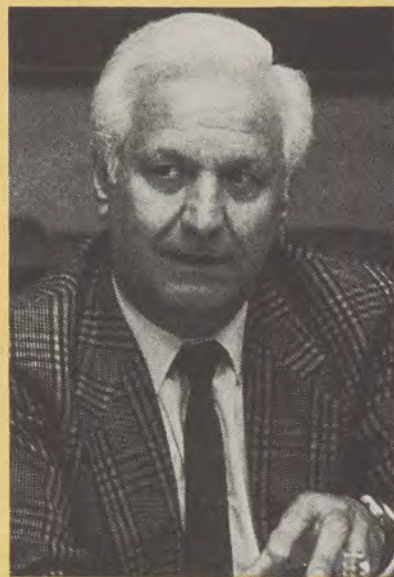
Anciaux zou zijn licht eens kunnen opsteken bij de Vlaamse regering, zo dachten we. De Vlaamse regering heeft immers een minister die bevoegd is voor de Brusselse aangelegenheden. Het is de Brusselaar Hugo Weckx, samen met Kelchtermans de enige CVP'er die het kabinet Geens overleefde. Weckx is ook bevoegd voor Kultuur, wat de zaak alleen maar zou vereenvoudigen.

Zou, want na het lezen van een interview in *La Libre Belgique* (17 februari) met de kersverse Vlaamse minister voor Kultuur en Brusselse Aangelegenheden, hebben we de grootste twijfel aan de capaciteiten en de goede wil van de gewezen voorzitter van de Nederlandse Cultuurcommissie (NCC) te Brussel.

Nadat hij door de journalist geloofd wordt voor zijn *français impeccable*, vindt Weckx een beetje bescheidenheid blijkbaar gepast. Want de „misschien brave maar voornamelijk uit perkament bestaande Brusselaar”, zoals Weckx recent door Knack-direkteur Verleyen beschreven werd, antwoordt: *Domage toutefois qu'un portefeuille dans l'exécutif flamand vous amène à ne plus parler le français qu'en de très rares circonstances... Je suis en train de perdre mes acquis.*

Perkament is nog een compliment.

Staatssecretaris Anciaux zou ook eens kunnen aankloppen bij zijn voorgedijminister, Jos Chabert (CVP). Van deze minzame PR-man voor *Brussels DC* lezen we in *Het Volk* (15 februari) dat hij net voor de ontbinding van het parlement de nodige Brusselse artikels bij het Vlaamse om-

Anciaux wil een spotje om de Vlamingen erop te wijzen dat ze ook in Brussel, hun hoofdstad, Nederlands moeten spreken.

roepdecreet heeft voorgelegd, waardoor de Vlamingen in Brussel straks regionale televisie zullen krijgen. Goed nieuws!

Maar. Chabert hoopt alleen dat de Vlaamse gemeenschap haar solidariteit met de Brusselaars ook metterdaad betuigt. Chabert heeft nl. nog dertig miljoen nodig. De rest van het geld wordt ter beschikking gesteld door het Brussels hoofdstedelijk gewest. De Vlamingen zouden daar een derde krijgen van de gewestelijke dotatie voor televisie, en de Franstaligen (Télé Bruxelles) twee derden.

Chabert is er zich van bewust dat een Vlaamse regionale tv-zender in Brussel een *absolute prioriteit* vormt voor de *uitbouw en de overleving van de Vlaamse gemeenschap in Brussel*. Maar. Het ligt in Chaberts bedoeling om de regionale zender ook naar andere doelpublieken te richten dan naar Vlamingen. Chabert wil dat de regionale zender ook de *internationale gemeenschap* bereikt, en uitzendingen in 't Engels programmeert... Voor wie vormde die zender ook weer een „absolute prioriteit”? Maar ja, *ons tv-station zal een venster zijn van de Vlaamse gemeenschap naar de wereld*, aldus Chabert. *Bullshit!*

(pdj)

KLARE WIJN OVER VOLKSNATIONALISME

Voor de vijftiende keer brengt WIJ een jaaroverzicht van het volksnationalisme over heel de wereld, met nadruk op Europa. Voor ons is volksnationalisme een edele zaak. Vele buitenstaanders echter vinden het maar verdacht. In zgn. anti-rassistische kringen wordt nationalisme, vooral volksnationalisme, vaak in één adem genoemd met rassistie.

Nog in december j.l. protesteerde het links-nationalistische Bretoense maandblad *Le peuple Breton* fel tegen deze gelijkstelling. Met name een „anti-Le Pen“-komitee had het bestaan, een affiche aan te pakken waarop een gewapende Roodhuid uitroept: „*racisme, fascisme, nationalisme, ras le bol!*“ (wij hebben er onze buik van vol) *Sortons de notre reserve!*“

En zeggen dat precies de Roodhuiden, die strijden tegen de inpalming van hun kultuur, hun identiteit en hun grondgebied, volksnationalisten bij uitstek zijn!

De Vlaamse beweging en vergelijkbare bewegingen elders zijn bij bepaling *defensief*. Hen op gelijke voet stellen met groepen die uit zijn op odnerwerping van anderen of op het afzwakken of afnemen van andermans identiteit of woongebied, is niet alleen de zaken omdraaien; het ruikt zeer verdacht naar het ondergraven van de sterkste weerstandsnesten tegen wereldwijde vervlakking: de volkeren.

Wij hebben dan ook geen hoge hoed op van de wetenschappelijke ernst, of zelfs maar het begripvermogen van de katholieke godsgelcerden die in *De Standaard* van 4 december 1991 een vrije tribune schreven om voor de verwantschap tussen (volks)nationalisme en rassistie te waarschuwen. Zij zetten de traditie voort van de Roomse universiteiten (naar Latijns model) die altijd en overal, meestal via de hiërarchie, staten gesteund en volkeren bekampt hebben.

VOLKSNATIONALISME EN ETNOCENTRISME

Maar zelfs prof. dr. *Hans de Witte*, die een goede maand later in dezelfde krant bovengenoemde heren verbeterde en nuanceerde, slaat de bal mis. Hem houden wij ten goede dat hij een onderscheid maakt tussen volksnationalisme, ethnocentrisme en rassistie. Ook dat hij het volksnationalisme aanziet als de weliswaar noodzakelijke maar ontoereikende voorwaarde voor ethnocentrisme en rassistie. Maar hij doolt daar waar hij de eerste twee begrippen beschrijft.

Volksnationalisme is veel meer dan „een positieve houding tegenover het eigen volk“. Het door hem aangehaalde voorbeeld („ik ben Vlaming en daar ben ik trots op“) is trouwens niet goed gekozen. Als volksnatio-

Het uiteenvallen van de USSR en de heropstanding van de vele volkeren daar, heeft ook de komplekse Balkan in rep en roer gezet. De jongste beroering speelde zich af in het Macedonische deel van Griekenland dat het niet neemt dat Macedonië, de deelrepubliek van Joegoslavië, deze (hun?) naam gebruikt en internationale erkenning vraagt. Met onze rubriek *Volkeren en Staten* proberen wij in deze ingewikkelde materie enige klaarheid te brengen.

(foto AP)

nalisten zijn wij vaak alles behalve trots op de lamlendigheid van het Vlaamse volk.

In waarheid beschouwt de volksnationalist *elk* volk ter wereld als waardevol en principieel gelijk. Ook streeft hij naar een (wereld-)orde die steunt op het vrijwaren van deze groepsidentiteiten. Hij vindt ze van fundamentele waarde dan ideologieën en zeker dan economische machtsstructuren. Het is nog geen reden om elk volk zijn staat te geven. Wat staten met meer dan één volk niet moet beletten, elk volk op gelijke voet te behandelen.

Helemaal gebrekkig wordt het wanneer hij stelt dat „*ethnocentrisme* verwijst naar een negatieve houding tegenover migranten omdat deze als een bedreiging ervaren worden voor de eigen kultuur en/of economische situatie“.

Met deze gelegenheidsbepaling wordt subtiel op de woorden gespeeld. De „afwijzing van de andere“, zoals het ethnocentrisme wat verder heet, kan immers op twee manieren verstaan worden:

1. De andere wordt afgewezen omdat hij anders is.
2. De andere wordt afgewezen omdat hij (terecht of niet terecht, dit is niet terzake) als bedreiging wordt ervaren.

In de eerste betekenis wordt de vreemdeling als zodanig afgewezen, als niet interes-

sant, als onbestaande of als vijand. Het is de houding van de chauvinist: wij zijn de besten!

In de tweede betekenis wordt hij alleen in zoverre afgewezen dat hij een bedreiging vormt. Sommige vreemdelingen zijn boeiend en charmant zolang ze in hun land vertoeven maar heel wat minder zodra ze zich in andermans land opdringen. Voorbeelden: de Duitsers die gewapenderhand binnenkwamen; de Fransen, die al zovele eeuwen de Vlamingen politiek en militair onder de voet gelopen hebben en hen ook hun kultuur, in het bijzonder hun taal, hebben willen opdringen.

Wijzen volksnationale Vlamingen, die de verfransing verwerpen, ook de Fransen en hun kultuur af? Neen toch. Het is wel wat Fransen en Walen hierover aan het buitenland wijs maken. Volksnationalisten willen *zelf* trachten te bepalen welke en hoeveel vreemde invloeden hun woongebied mogen binnenkomen.

DE VOLKSNATIONALIST...

Wij willen maar zeggen dat het een elementaire reflex van zelfverdediging kan zijn, vreemde elementen terug te dringen. Dit

sluit niet noodzakelijk afwijzing in. Het kan dus evengoed een vorm van volksnationalisme, van verdediging der eigen nationaliteit zijn. Het is niet omdat onvermijdelijk sommige heetgebakerde, ongeschakeerde volksnationalisten zich vijandig gaan gedragen tegenover *personen* uit de bedreigende *groep*, dat men het volksnationalisme als per se vijandig tegenover andere volkeren mag voorstellen; of daar het onduidelijke etiket „etnocentrisme” (letterlijk: navelkijkerij naar het eigen volk) mag op plakken.

...NIET DE KOSMOPOLIET...

Het is natuurlijk zo dat mensen die zich „wereldburger” noemen (niet omdat zij „positief staan tegenover alle volkeren” maar omdat zij *geen waarde* hechten aan nationaliteit) niet de minste last hebben met verfransing, veramerikanisering of volksverhuizing.

Dit soort kosmopolieten zijn dan ook heel vlug geneigd, al wie zich nog maar terughoudend opstelt tegenover vreemde invloeden als „rassist” te bestempelen.

Eerlijkheidshalve dient er op gewezen dat dr. De Witte dit *niet* doet. Hij onderstreept zelfs dat er in Vlaanderen weinig echte rassen te vinden zijn, weinig mensen die andere rassen minderwaardig vinden.

Omwille van de begripsverwarring die over dit alles tegenwoordig heerst en die niet toevallig is, hebben wij gemeend een en ander te moeten verduidelijken.

...WAARDEERT DE ANDEREN

Er is nog een andere reden. In de loop van 1991 hebben zich in Oost- en Midden-Europa enorm vele volkeren los gemaakt uit drukkende staatsverbanden. Volksnationalisten zien dit met genoegen gebeuren, staatsnationalisten met lede ogen.

Minder prettig is de snelle evolutie van volks- naar staatsnationalisme. Sommige deelrepublieken van de voormalige Sovjet-Unie bv. hebben zich nauwelijks los gemaakt uit het drukkende kommunistische, in wezen Russische staatsgezag, of zij beginnen op hun beurt verdrukkend op te treden tegenover andere volkeren of volksgroepen op hun gebied. In plaats van hen spontaan een zo groot mogelijke autonomie toe te kennen; en waarom niet onafhankelijkheid of het recht op afscheiding?

Dit ware pas volksnationalisme, een zienswijze die wij blijven verdedigen als de meest vredelievende, de meest rechtvaardige en de meest respectvolle regeling van de betrekkingen tussen de volkeren der aarde.

Karel Jansegers

EEN BIOGRAFIE OVER JAN VERROKEN

Het boek dat zo pas verschenen is over *Jan Verroken* is wel zeer uitvoerig (368 blz.), des te meer daar het onvoltooid is. Men kan het dan ook te gedetailleerd vinden, maar dit is niet zo belangrijk. Dat het echter eenzijdig kan genoemd worden hangt samen met de ingesteldheid van de auteur. Het is voor een biograaf nu eenmaal niet gemakkelijk afstand te bewaren ten overstaan van de persoon waarvan hij een levensbeschrijving geeft. Het komt er vooral op aan de juiste proporties te respecteren bij het bepalen en het inschatten van de rol die de behandelde persoon in het geheel van het politiek bedrijf heeft gespeeld. Ik geef al meteen een voorbeeld.

TAALFLAMINGANT

In het boek en vooral in de recensie van het boek door *Manu Ruys* wordt de indruk gewekt dat de splitsing van de Katholieke Universiteiten van Leuven het werk geweest is en de verdienste van Jan Verroken. Dit is een schromelijke overdrijving, omdat deze splitsing niet te wijten was aan een man, maar het onvermijdelijk gevolg van een machtig aanzwellende massa-beweging in Vlaanderen (vooral na het beruchte bischoppelijk *mandement*) waartegen de Vlaamse politici zich niet konden verzetten.

De interpellatie-Verroken was een incident in een veel ruimere beweging, waarbij het overigens de bedoeling van de interpellant niet was de regering te doen vallen. Het was een van de vele interpellaties van Verroken die gewoonlijk eindigden op een motie van wantrouwen in de regering.

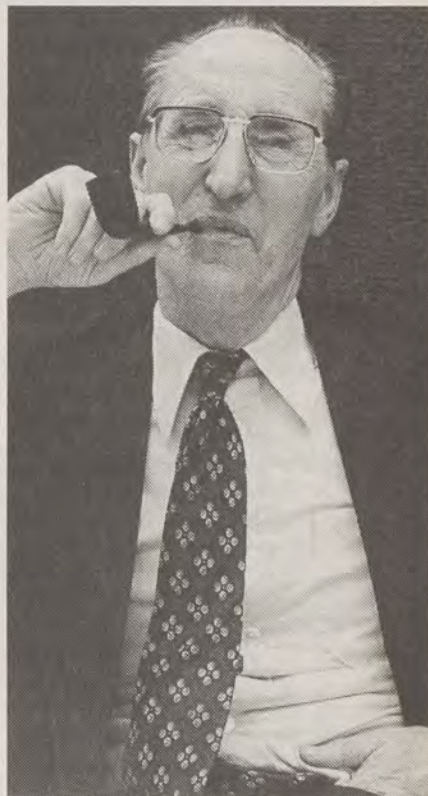
Wanneer *Manu Ruys* in dezelfde recensie schrijft dat de taalwetten van de jaren zestig „de aanloop vormden tot de hervorming van de Belgische Staat”, begaat hij m.i. een grote vergissing, een beoordelingsfout. Integendeel was deze herziening van de taalwetten een ultieme poging van de unitaristen (*Theo Lefevre*, eerste minister!) en van de taalflaminganten zoals Verroken om te ontsnappen aan een staatsvorming, aan federalisme. Volgens hun doktrine moesten de taalwetten de oplossing brengen, ditmaal de definitieve oplossing, en mocht er niet geraakt worden aan de unitaire Belgische staatsstructuur.

Essentieel om de betekenis en de rol van Jan Verroken in het historisch verloop juist in te schatten is in te zien en te onderstrepen dat hij een *taalflamingant* geweest is met al de beperkingen die deze term inhoudt. Van uit dit gezichtspunt en de enge partijgebondenheid aan de CVP is het te verklaren dat Jan Verroken zeer fel en voortdurend het

federalisme en de Volksunie heeft bestreden. Dit wordt door de auteur verzwegen.

Ik herinner mij goed dat ik persoonlijk met Jan Verroken een publiek debat gehad heb over het federalisme. De juiste datum kan ik niet preciseren, maar het moet in de jaren vijftig geweest zijn, voor dat ik volksvertegenwoordiger was. Jan bestreed toen het federalisme, dat ik verdedigde, maar was zo sluw te verklaren dat hij Groot-Nederlander was, met de berekening verwarrend te stichten onder mijn volgelingen.

De auteur heeft gelijk wanneer hij schrijft dat Jan Verroken door Volksunie-mensen fel aangevallen geweest is, vooral in zijn arrondissement. Maar hij verzwijgt dat Jan Verroken zijnerzijds de Volksunie fel en heftig bestreden heeft, vooral in zijn weekblad. Het ontaarde in scheldproza, wanneer hij het o.m. had over de „keffers” van de Volksunie en Wim Jorissen als „kermisbeer” betitelde. De aanvallen kwamen dus niet van één kant.

Jan Verroken komt een meer bescheiden, zij het niet onverdienstelijke plaats toe in de na-oorlogse politiek dan zijn biografie laat uitschijnen.

CENTRUM HARMEL

Verroken heeft vele jaren dienst gedaan als Vlaams uithangbord voor een CVP die toen moeilijk als unitaire partij een Vlaamse of Vlaamsgezinde partij kon zijn. Het volstaat te verwijzen naar de toestand in het eigen arrondissement van Verroken, Oudenaarde-Ronse, waar de twee lijstaanvoeders aanvankelijk twee Franstalige Franskiljons waren. Vooral de Vlaamse pers van CVP-streking schoof Jan Verroken graag vooruit als het boegbeeld van een Vlaamsgezinde CVP.

Er kan trouwens geen sprake van zijn de oprechte Vlaamsgezindheid van Verroken ook maar een ogenblik in twijfel te trekken. Maar ik meen dat zijn rol en zijn invloed in de toen unitaire CVP gedurende vele jaren opzettelijk opgeschroefd en overschat werd door de Vlaamse joernalisten. Hij was een zeer omstreden figuur in deze partij. Het opkomen van de Volksunie, die al vlug een bedreiging vormde voor de CVP in Vlaanderen en deze partij dwong een meer Vlaamsgezinde koers te voeren, met als uiteindelijk resultaat de splitsing van de unitaire partij, versterkten vanzelfsprekend de positie van Jan Verroken.

Dit zijn niet onbelangrijke aspecten die in dit boek niet belicht worden. Er wordt in dit boek veel belang gehecht aan de rol die Verroken speelde, eerst in het *Centrum Harmel* en later in het parlement in het debat over de vastlegging van de taalgrens. Niet ten onrechte, maar er wordt geen rekening gehouden met het feit dat Jan Verroken, voor een Germaans filoloog een erbarmelijk Nederlands sprak en daarbij een verstrooide en soms verwarde geest was, zodat zijn tussenkomsten niet uitblonden door helderheid. Zo herinner ik mij dat zijn tussenkomsten, alhoewel hij wel degelijk bevoegd was in deze materie (zeker wat zijn arrondissement betrof) dikwijls verward overkwamen, omdat hij verloren liep in details over gehuchten, straten en zelfs huizen.

Daarbij kwam de historie van de taalgrenskaart die hij destijds met de Waal J. Van Crombrugge in het Centrum Harmel opgesteld had en die men niet kon terugvinden.

GEEN VOORLOPER

In het algemeen houdt de auteur onvolgende rekening met de geprikkeldheid die Verroken verwekte bij vele kollega's in de Kamer met zijn amendementen, waarvan iedereen op voorhand wist dat hij ze toch zou intrekken en met zijn interpellaties die niet gevolgd werden door een passende motie. Dergelijke schijngevechten wekten de indruk dat het Verroken alleen te doen was om de aandacht van de pers te trekken, doch dat hij niet konsekwent was in zijn optreden. Hij liep altijd hard van stapel, maar op het beslissend moment maakte hij een volte-face. Dit ver-

Wie ooit met "Leuven Vlaams" gaan is geweest herinnert zich de interpellatie-Verroken over de splitsing van de KUL-UCL. De indruk wekken dat Verroken daarmee de val van de regering VdB-De Clercq heeft veroorzaakt is een loopje nemen met de werkelijkheid. De val was het gevolg van een machtige massa-beweging die niet meer te stuiten was.

(foto België)

klaart het incident met de motie die ik indiende na zijn interpellatie over de talentelling. Deze motie was de enige mogelijke konklusie van zijn interpellatie. Ik was toen nog de enige volksvertegenwoordiger van de Volksunie, maar om de stemming te vragen over mijn motie kreeg ik de steun van de Vlaamse socialist. Jan Verroken stemde niet voor mijn motie, maar voor de vertrouwensmotie en dit na een totaal onbevredigend antwoord van de regering. Het was pijnlijk, maar hij had het door zijn handelswijze uitgelokt. Ik kan hier niet ingaan op de vele parlementaire debatten waarin Verroken tussenkwam, o.m. de taalwetten.

Samenvattend komt het m.i. hierop neer dat de auteur geen rekening houdt met de omstandigheid dat Jan Verroken enerzijds een overtuigde en strijdbare taalflamingant was, met zijn eigenaardigheden, maar anderzijds een tegenstander en bestrijder van het Vlaams-nationalisme, vertegenwoordigd in de politieke arena door de Volksunie. Hij heeft als taalflamingant de verder en diepere dimensies van het nationaliteitenconflict in België niet gezien of niet willen zien. Hij heeft aanvankelijk het federalisme bestreden en behoorde niet tot diegenen die de noodzaak van de staatsvorming, de hervorming van de unitaire staatsstructuur, tijdig ingezien hebben en er voor gestreden hebben. Hij

volgde hierin, partijgetrouw, de evolutie in de schoot van de CVP. Deze evolutie, over tussenstadia als kultuurautonomie en administratieve decentralisatie, werd slechts voltooid nadat de unitaire CVP gesplitst was. Geen voorloper dus.

Het is er ons niet om te doen de verdiensten van Jan Verroken te miskennen. Hij heeft zijn verdiensten gehad, maar het komt er in een objectieve biografie ook op aan deze af te wegen, de man juist te situeren op zijn plaats en alle verhoudingen in acht te nemen. Wanneer men Verroken vergelijkt met een aantal partijgenoten van zijn generatie, zoals een *Robert Vandekerckhove*, een *Renaat Van Elsanle*, een *Gerard Vandendaele*, een *Desaeger*, valt toch het verschil in gewicht op en wordt het duidelijk dat hij niet behoorde tot de top-politici van zijn partij.

★ ★ ★

Een meer objectieve kijk zou de auteur er toe gebracht hebben aan Verroken een meer bescheiden — maar daarom niet onverdienstelijke — plaats toe te kennen in ons politiek leven in de na-oorlogse periode.

Zeker is dat Jan Verroken het aanvankelijk niet gemakkelijk gehad heeft in zijn arrondissement. Als flamingant had hij er af te rekenen met de franskiljonse kaste die de eerste plaatsen voor Kamer en Senaat op de CVP-lijsten innamen.

In dit verband een kleine rechtzetting. In de strijd die zich na de oorlog afspeelde rond de lijstvorming wordt een paar maal (o.a. blz. 60 en 62) de naam vermeld van een zekere J. Kerckhove, die vooruitgeschoven werd als een verzoeningskandidaat of een neutrale kandidaat om de eerste plaats op de Kamerlijst in te nemen. Ik meen mij niet te vergissen dat deze persoon in werkelijkheid *Jozef Van de Kerckhove* uit Mechelen was (mij bekend als familielid) die inderdaad inspekteur van de Boerenbond was in de streek Oudenaarde-Ronse in die jaren. Maar Jan Verroken heeft ten slotte de strijd gewonnen, met geduld en hardnekkigheid.

Deze recensie moet niet beschouwd worden als afbrekend, dit was alleszins niet de bedoeling. Het was wel nodig een en ander recht te zetten en toe te voegen, te waarschuwen tegen overdrijven en hagiografie, om te komen tot een meer realistisch en objectiever inzicht in de rol en het belang ervan die door de held van dit boek werd gespeeld.

Ik ben mij bewust dat ik onvolledig gebleven ben en niet alle episodes die behandeld werden heb ik kunnen in detail bespreken. Dit zou mij te ver geleid hebben en deze recensie te lang gemaakt. Ik heb bepoogd enkele essentiële aspecten beter tot hun recht te laten komen dan in het boek het geval is.

F. v. d. Elst

— Jan Verroken. *Van Harmelcentrum tot Hertoginnedal*. Willy Jonckheere. Uitg. Oranje-De Eenhoorn, Wielsbeke. 368 blz., 100 illustraties. 1.500 fr.

DE BAKSTEEN VERTEERBAAR MAKEN

OVER het algemeen genomen verklaart het merendeel van de 2.642 ondervraagden zeer te verden te zijn over het eindresultaat van hun bouw. Een verheugende vaststelling die echter niet belet dat er ook *groot verdriet* leeft. Wie bouwplannen heeft doet er dus goed aan zich het bedoelde TA-dossier aan te schaffen om er de nodige lessen uit te leren. *De baksteen in de maag verteerbaar maken*, noemt Test—Aankoop het onderzoek. Enkele krachtlijnen.

Wie wil bouwen kan kiezen uit verschillende wijzen. Wij vatten hier de vier belangrijkste samen en vermelden telkens hoeveel % van de deelnemers aan het TA-onderzoek voor de beschreven formule heeft gekozen. Ook voor- en nadelen worden vermeld.

42%

Architect + afzonderlijk bedrijf

Bij deze formule kiest de bouwheer eerst een architect. Vervolgens moet hij veel offerten opvragen voor de ruwbouw, voor de verwarming, voor de elektriciteit, voor de waterleiding, enz...

De voordelen

De bouwheer kan een huis op maat laten bouwen. Hij beslist vrij over de stijl, de verdeling van de ruimten, de keuze van de materialen. Dank zij de vrijheid van offerten kan hij ingaan op de meest voordelige voorwaarden. Deze formule wordt als goedkoper dan alle andere beschouwd, hoewel dat in de praktijk niet noodzakelijk zo hoeft te zijn; blijkt uit het onderzoek.

BATIBOUW '92

(foto Ronald Szommer)

Abstrakie gemaakt van de enkele „onverbeterlijken” die het blijkbaar om de haverklap doen is een huis bouwen voor de meeste mensen een van de belangrijkste beslissingen in hun leven. Dat kan ook niet anders, wie een eigen dak boven het hoofd wil steekt zich een kwart eeuw lang in de schuld. Wanneer het uiteindelijke resultaat van de bouw of de verbouw naar wens is verlopen wordt die bittere financiële pil draaglijk, in het andere geval dient „de misbouw” een leven lang meegedragen. Het is dan ook van het grootste belang een bouw goed te plannen. Maar hoe zit het in de realiteit? Zijn bouwers tevreden over het resultaat?

De verbruikersvereniging *Test-Aankoop* vroeg aan precies 2.642 mensen, die tussen 1987 en 1989 een bouwvergunning hadden gekregen en dus onlangs een woning hebben laten bouwen of er zelf een hebben gebouwd, wat hun ervaringen zijn. In het februari-magazine staan de uitkomsten te lezen.

De nadelen

Zo bouwen vraagt veel inspanningen en een enig organisatietalent. Er moet onderhandeld worden en alles dient zeer goed gepland zodat de verschillende vakgroepen elkaar vlot kunnen opvolgen, anders lopen de werken vertraging op.

26%

Architect + algemeen aannemersbedrijf

De architect, door de bouwheer gekozen, staat deze bij in het vinden van een aannemersbedrijf dat de volledige uitvoering van het gebouw zal verzorgen. De aannemer kan de werken helemaal zelf uitvoeren of delen uitbesteden. In beide gevallen blijft de aannemer aansprakelijk voor het geheel van de werken.

De voordelen

Ook hier kan de bouwheer vrij de stijl van de woning bepalen, enz. Het grote voordeel is dat voor de bouw slechts één firma moet aangesproken worden. De aannemer staat zelf in voor het organiseren van de verschillende werken, wat de bouwheer heel wat kopzorgen bespaart.

De nadelen

Voor al de diensten van de aannemer moet worden betaald zodat deze formule duurder kan uitvallen. Bovendien proberen sommige aannemers een bepaalde architect op te dringen.

11,5%

Promotor alleen

Hier gaat de bouwheer slechts één kontrakt aan, met een promotor. Die legt schetsplannen en plannen voor, gewoonlijk door een door hem gekozen architect opgesteld. De promotor zorgt dan voor de rest van de werken.

De voordelen

Ook hier heeft de eigenaar minder besloomingen aan het hoofd. Hij moet ook geen architect zoeken, het gesloten kontrakt bindt de promotor voor de uitvoeringstermijn, de globale prijs en de goede uitvoering van de werken. Er wordt wel eens beweerd, zeggen de onderzoekers, dat er met deze formule minder (slechte) verrassingen zijn in zake de uiteindelijke prijs. Budgetoverschrijding treedt bij de andere formules niet frequenter op.

Als er problemen zijn is de promotor de enige gesprekspartner en is hij alleen aansprakelijk. In theorie biedt deze formule voor de bouwheer de beste juridische bescherming.

(foto Ronald Szommer)

CIJFERS

Uit het TA-onderzoek leert men ook over de bouwmethoden. 91% van de bouwheeren kozen voor traditioneel metselwerk, 5% voor houtskeletbouw, 1% voor massief hout, 1% voor betonsysteembouw.

Voor de verwarming wordt door 42,5% voor stookolie gekozen, 30% voor aardgas, 19% voor elektrische verwarming met akkumulatie, voor rechtstreekse elektrische verwarming koos 5,5%; propaan, warmtepomp, steekool en hout zijn goed 3%.

25 van 100 ondervraagde bouwheeren beweren dat zij na de werken geen enkel probleem konden melden. Maar 27 stelden barsten, verzakkingen en/of scheuren vast, bij 22 was er wat met vensters en deuren, 15 hadden klachten over riolering of septische put, 14 kloegen over regendoorslag, bij nog eens 14 lekte de dakgoot, 12 ondervraagden hadden technische problemen met de verwarming.

Schimmel, opstijgend vocht en loskomend pleisterwerk, ooit de klassieke kwalen van elke nieuwbouw, scoren gering.

De nadelen

De keuze voor woning en materialen is beperkt tot deze die de promotor aanbiedt. Men kan soms aanpassingen vragen, maar die kosten meestal flink wat geld.

De bouwheer heeft een objectieve en bewaarde raadgever nodig die de werken in het oog houdt: de architect. Maar in deze formule is de architect meestal door de promotor aangeduid. Aan zijn onafhankelijkheid kan dus getwijfeld worden.

18%

Eigenhandig bouwen

Wie volgens deze formule bouwt doet dus (bijna) alles zelf, dikwijls met de hulp van familieleden en/of vrienden en aan de hand van een plan dat door een architect werd getekend. Soms doet de architect niets meer dan de plannen ondertekenen.

De voordelen

Hier heeft de eigenaar alles zelf in handen. Hij hoeft dan ook geen verrassingen te vrezen, noch wat de materialen betreft, noch voor de goede uitvoering van de werken. Bovendien moet er weinig of geen arbeidsloon betaald worden. Deze formule moest dus als de goedkoopste beschouwd worden.

De nadelen

Wie zelf wil bouwen moet weten dat het een werk van lange adem is. De formule is echter niet voor iedereen weggelegd want er is een flinke dosis kennis nodig. Ook moet men zeer nauwgezet een BTW-dossier voorbereiden, anders loopt men gevaar belangrijke toeslagen te moeten betalen op eigen arbeid.

TEST-AANKOOP

Informatie voor dit artikel konden wij met dank putten uit *Test-Aankoop-magazine* nr.341, februari '92. De verbruikersorganisatie beschikt eveneens over het tweemaandelijks tijdschrift *Budget & Recht* waar in het nr.93 (okt.'90) alles te vinden is voor de samenstelling van een BTW-dossier voor eigenhandig bouwen. De Verbruikersunie biedt in haar *Praktische Gids* reeks dossiers aan als: Ik wil bouwen, Reparatie & Onderhoudswerken, Energie besparen, Alles over huren en verhuren.

Info: Test-Aankoop, Hollandstraat 13 te 1060 Brussel (02/536.64.11).

TEVREDEN — NIET TEVREDEN

De architect

Een van de vaststellingen uit het onderzoek is het feit dat men meer kans maakt tevreden te zijn over de architect wanneer men hem zelf heeft gekozen en na het bekijken van verschillende realisaties. De tevredenheid is het laagst bij de bouwers waarvan de architect door de promotor of de aannemer (min of meer) werd opgedrongen.

De aannemer

Wat voor de architect geldt, geldt ook voor de aannemer. De bouwwijze die het meest aanleiding geeft tot klachten is het lukraak kiezen van de eerste de beste aannemer.

Vertraging

Zelfs wanneer men met een kalender bouwt blijkt het moeilijk de juiste einddatum van het werk te voorspellen. Zo'n 38% van de ondervraagde bouwheren bij wie een kalender was opgesteld, meldt vertragingen van gemiddeld 10 weken.

Vertragingen houden meestal verband met de bouwwijze: 5% bij massieve houten woningen, 26% bij betonsisteembouw, 28 % bij houtskeletbouw, 39 % bij het gebruik van traditionele materialen.

Budget

In de meeste gevallen maakt de architect een voorlopige raming van de kosten. In 57% van de gevallen stelt men een overschrijding van het vooropgestelde budget vast. Gemiddeld bedragen de overschrijdingen 4,5%, maar soms lopen ze tot 10% en meer op. In het merendeel van de gevallen is de budgetoverschrijding te wijten aan de bouwheer zelf, die wil nogal eens de plannen wil wijzigen of bijkomende werken aanvragen.

Over een zekere financiële reserve beschikken kan veel leed voorkomen.

Bouwfirma's

Het TA-onderzoek spreekt een waardeoordeel uit over 9 bouwfirma's. Het gaat over redelijk belangrijke bedrijven waarvan voldoende huizen teruggevonden werden om statistisch verantwoorde conclusies te trekken. Slechts één firma scoort slecht wat technische vaardigheid, naleven van het tijdschema en de eindbeoordeling betreft. De anderen doen het van tevredenheid veel hoger dan het gemiddelde tot tevredenheid gelijk aan het gemiddelde.

EEN ZONNIGE UITBREIDING VAN UW LEEFRUIMTE!

verandas genk n.v.

LUXE VERANDA'S IN
DIVERSE MATERIELEN
VOOR IEDERE BEURS!

20 jaar garantie op onze exclusieve dakbekleding met reflecterende toplaag, geen broeikas meer in de zomermaanden en perfect geïsoleerd in de winter.

Meer dan 17 jaar know-how staat garant voor vakmanschap en maatwerk. Vanaf ontwerp, fabricage (in eigen ultramoderne fabriek) tot en met plaatsing wordt u begeleid door ervaren specialisten.

Bel voor een vrijblijvend bezoek aan huis:

Tel. (011) 36 32 60

of verstuur de antwoordbon:

Hasseltweg 194 - 3600 GENK

ANTWOORDBON

Ja ik wens een vrijblijvend bezoek aan huis voor een uitgebreide informatie en een gratis prijsopgave van:

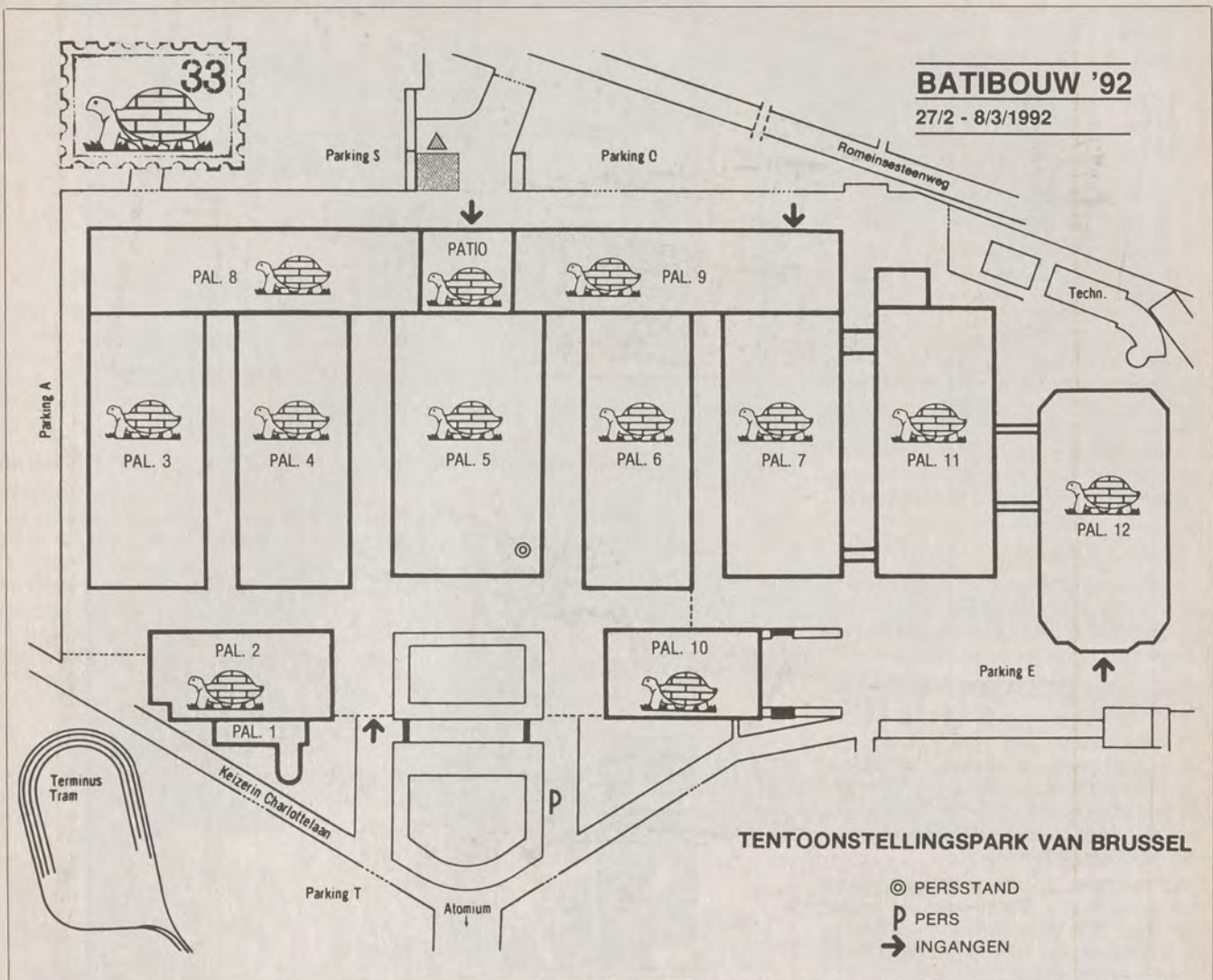
- VERANDA
- PERGOLA
- HORECA - UITBREIDING

Naam: _____

Adres: _____

Tel.: _____

Uitknippen en in een gefrankeerde omslag versturen.

BATIBOUW 92, EEN FEEST

Voor de 33ste keer heeft in het tentoonstellingspark op de Heizel te Brussel het internationaal salon van het gebouw, de renovatie en de binnenhuisinrichting plaats. Deze beurs wil een volledig overzicht brengen van wat op wereldvlak bestaat aan materialen voor de bouw en aanverwante sectoren.

Batibouw ging voor het eerst door in 1959 en groeide van een bescheiden salon uit tot een van de belangrijkste internationale bouwbeurzen. Vorig jaar bezochten welgeteld 558.876 mensen de beurs, wat '92 brengt staat nog in de sterren geschreven.

Voor dit jaar zullen 1000 exposanten meer dan 10.000 produkten uit de bouwsektor uitstallen, zij kregen daarvoor

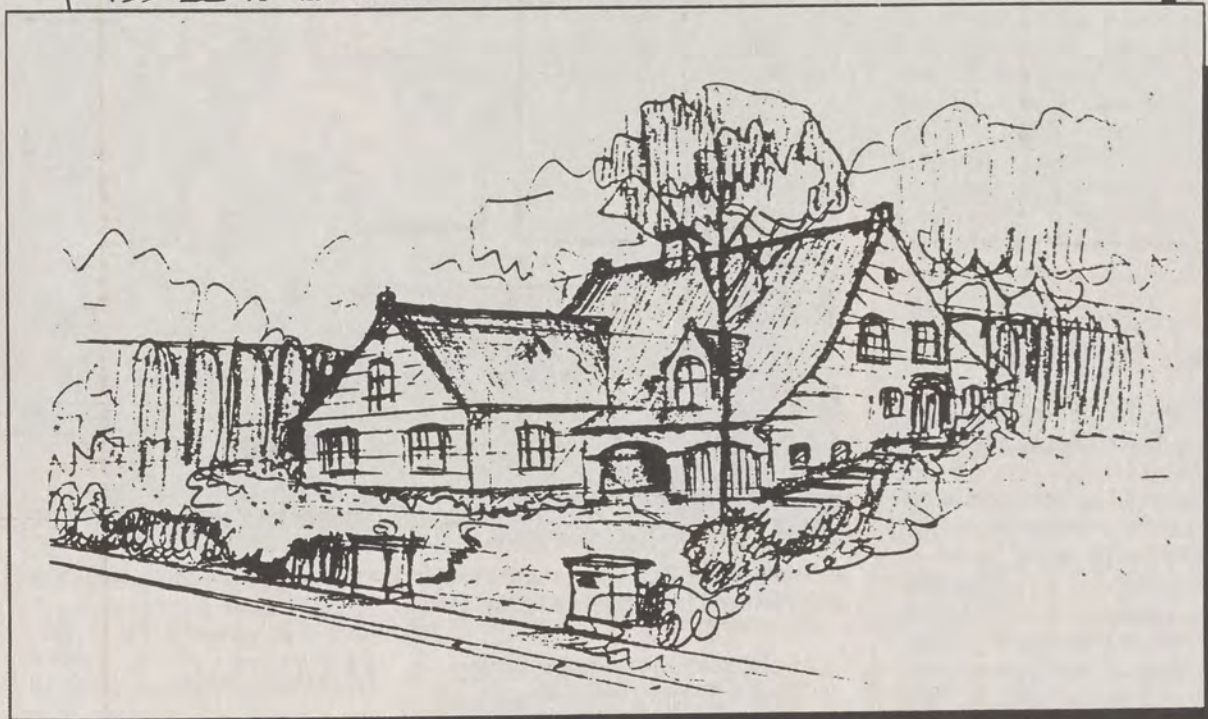
62.000m² ter beschikking, met de wandel- en zitruimte een oppervlakte van 125.000m². De aanwezige bedrijven komen uit 25 landen, meest Europees maar de belangstelling komt dit jaar ook uit Noord Amerika en Azië en zelfs... Zaire!

Batibouw loopt officieel van 27 februari tot en met 8 maart, 27 en 28 februari zijn echter aan vaklui voorbehouden dagen.

Voor het grote publiek is Batibouw 92 van zaterdag 29 februari tot en met zondag 8 maart open van 10 tot 18u.30. Toegangsprijs: 25Ofr, catalogus:250fr. Korting voor bezoekers die gebruik maken van de NMBS-formule: toegang-trein-metro. Een BRTN-studio is aanwezig.

Vier bouwfirmas hebben een kijkwoning opgetrokken, een van de firma's verloot een villa met ingerichte tuin; een tuinspecialist deelt bloemzaadjes uit.

Met deze en andere toemaatjes wordt Batibouw opnieuw een feest!

BVBA J. BORREMANS - COCK en KINDEREN

Gentsestraat 238, 9500 GERAARDSBERGEN

Algemene bouwondernemingen

Een familiebedrijf met stijl en traditie.

Zaakvoerder: Pieter Borremans en Rita Borremans (VU-provincieraadslid en gemeenteraadslid)

Architect: Richard Borremans

Binnenhuisarchitect: Elizabeth Borremans

Financiering: H. Steenhoudt

Nuttige telefoonnummers: 054-41.25.89

054-41.35.34

054-41.30.44

054-41.64.10 (fax)

Wij bouwen voor U sleutel op de deur

WERFDAGBOEK VAN EEN KLEINE AANNEMER

In dit land zijn er om en bij de 15.000 kleine aannemers van bouwwerken. Daarvan telt Vlaanderen er, Brussel inbegrepen, 10.000. Omdat de partron doorgaans zelf mee in touw is staat hij geboekt als een „kleine zelfmeewerkende aannemer”. Deze bedrijfskategorie situeert zich in de bedrijfsgroep van 1 tot en met 4 werknemers en stelt in Vlaanderen bijna 20.000 mensen te werk. Aan zo'n zelfmeewerkende aannemer vroegen wij gedurende één week een werfdagboek bij te houden.

Auteur *Norwin Erauw* (41) werd na z'n wetenschappelijke humaniora *technisch ingenieur* Openbare Werken, liep vervolgens stage bij een in betonsysteembouw gespecialiseerd bedrijf, werd later kondukteur bij een grote aannemer, rekende er veel betonstudies uit en tekende plannen; later richtte hij mee een bouwonderneming op om uiteindelijk, in 1988, een eigen firma voor *algemene bouwwerken* op te zetten.

Met vier werknemers is onze gast één van de 10.000 *zelfmeewerkende aannemers* in Vlaanderen.

Kristian gooit Frank bakstenen toe, in het verlengde van de nieuwe hal moet een toiletruimte opgetrokken worden.

wing voor twee eigenaars of bouwheren en omvat de afbraak van bestaande „annexen” tussen twee rijwoningen en de bouw van 2 garages en de uitbouw van living van één eigenaar. Dit in de handen van de ontwerper en er „altijd aanwezige” *Erwin Persoons*, de architect.

Alle metselwerk is ongeveer gedaan. De metalen profielen, kolommen en balken zetten we vandaag waar ze moeten. Tussen haakjes „met de hand”, er is plaats noch doorgang voor machines. Er zijn gelukkig nog „metsers”, mannen die zonder veel blabla „een slagske doorgeven”.

9u. Tijd voor een boterhammeke (ca. 15 minuten). En weer aan de slag, ondertussen een levering hout voor het dak binnendragen, anders betaal je een extra voor „domeinen en zo”. Eens drinken en dan is het tijd voor het middageten. Deze namiddag beton maken voor vastzetten van kolommen en balken, aanvang van de dakconstructie en omdat het vrijdag is rond 15u.30 (of wat later) de boel *rammasheren*, afwassen, goeiedag zeggen en zien of we niks vergeten zijn voor maandag. Want zaterdag is zoals gewoonlijk een dag om links en rechts wat kosteloos te doen en alles gereed opladen voor maandagmorgen.

MAANDAG

Om 7u.30 in de kamionette. Naar Sint-Pieters-Leeuw is niet zo ver. Intussen is er

De „immer aanwezige” architect geeft wat graag instructies ten beste...

VRIJDAG

7u. en nog donker. 't Is winter voor elke buitenwerker, eigenlijk — maar in een voor hemzelf onverstanebare taal — bouwvakker. En nog eigenlijker, statutair dus, zijn zowel *Mark, Frank, Ivan* en *Kristian* „verbouwers”.

Gisteren regende het, alles was te doen om buitenwerk. Konklusie: doppen of WW, werkloos wegens weerverlet... Als aannemer kan je, om alles min of meer wat in orde te hebben, om alle vakbonden en officiële instanties te plezieren, dit vaderlands pakket — in duplikaat of meer — samschrijven.

Rond kwart voor acht zijn we in *Sint Pieters-Leeuw*. De opdracht is een verbou-

toch heel wat te vertellen over wat „jongens van travaux” op maandagmorgen het liefst kwijt willen. Tot het meest herkenbare behoort: „En, hebt ge wat gedronken? Ja, zat geweest.

Hebt ge ne keer...? Dat g'er geen zaken mee hebt!

Meester, is 't morgen pree? Waarom, zijn ze op?” Enz, enz.

Na verkleden en een boterham eten is het bijna klaar genoeg om de „santeboetiek” weer voor een uur of acht te doen herleven en groeien.

Vandaag werken we met z'n drieën de konstruktie van het plat dak af. Dat wil zeggen: één die de ganse dag zaagt en twee, een metsler en een timmerman, boven. Ondertussen werken de twee andere het metselwerk aan de achtergevel af. Omdat het maandag is, wordt er nogal veel gevloekt en „ruig gedaan”.

Marc, de meestergast, werpt op dat het beter is tegen je hand te werken, dan tegen je goesting. Al bij al is er rond vijf uur toch nog veel werk gedaan. We rijden naar huis, elk zijn eigen kwalen en kwellingen oprakelend. Maar eerst nog een „potteke” drinken, dat komt er nu eenmaal bij.

Als „zelfstandige” hoort het 's avonds, dat beweert men toch — en zoals je eigenlijk niet te kiezen hebt — nog wat door te werken. Naargelang de noodzaak kan je, en naar je mogelijkheden op dat ogenblik, nog kiezen tussen zoveel nuttige activiteiten. En zonder te „pointeren”. Slaapwel.

Een paar uur later is het...

DINSDAG

Het is 5u., ik hoor tergend zwaar de regen kletteren. Slapen is er niet meer bij, of toch maar „halvelings”.

6u.30 en de meestergast aan de telefoon. „Regent het daar ook, wat moeten we doen?”. Binnen de minuut beslissen. „Vertrek maar, als het om 9u. nog regent kom terug”. En dit draait dan nog zo uit ook. Godver..., weer vertraging, weer alles herschikken en aan de telefoon uitleggen.

Omdat er dan toch niks te vertellen valt wou ik nog even zeggen dat bouwen meer is dan mortel, steen, beton, glas, staal.

Misschien is het niet juist als ik zeg dat vele van mijn kollega's (dus kleine zelfmeewerkende aannemers) die er iets willen van maken, vaak beschouwd worden als mensen die bijna-niet-kunnen-schrijven-of-praten. In vele, wijsmakende tijdschriften voor de konsument, wordt onze soort nogal gemakkelijk als dusdanig omschreven. Natuurlijk zijn er. Maar, ik wou alleen maar zeggen dat ze hoe dan ook nog altijd mensen zijn die uit een puinhoop een woning weten te „toveren”.

Het omgekeerde, en dit zijn meestal geen „mensen van den bouw”, komt meer op TV, in de tijdschriften en in de verbeelding van een groot deel van de mensheid. Deze kleine bedenking (misschien wel stereotiep) maak ik tussen het opstellen van een prijsofferte en een afrekening door.

Meestergast Mark en Kristian bij de konstruktie van het dak boven de nieuwe garage.

De rest van de dag wordt gevuld met de dagelijkse telefoongesprekken, de bestellingen, de afspraken, en „tot morgen” beloven...

WOENSDAG

Zoals de metsers zeggen: als we overmorgen opstaan is het vrijdag, dus vandaag woensdag. Rond hetzelfde uur weer weg na het nuttigen bij mij thuis van een koffie en/of

druppel. Alle dagen ongeveer hetzelfde begin en we nemen, op goed geluk af, de draad op van maandag. Frank en Kristian metselen de scheidingsmuur achter de garages in snelbouwsteen, meegaand opgevoegd. Dat neemt nog de ganse dag in beslag omdat ze tussendoor toch even moeten helpen bij andere werken, alle mortel en stenen zelf moeten binnenvoeren en vooral omdat kort na de middag Kristian een plank tegen de knie krijgt. Hij pikkelde voor de rest van de dag nog wel wat mee, maar is tot het einde van de week uitgeteld.

ADVERTENTIE

GOLDEN SPAARBOEKJE

8,50%

**OP ZICHT
IN ALLE OM-
STANDIGHEDEN**

GIRO +

4,25%

ZICHTREKENING

- NOOIT KOSTEN
- GRATIS BANCONTACT
- EUROCHEQUE, VISA
- VOOR IEDEREEN

ERIK CLAES
A. ALGOETSTRAAT 20
1750 LENNIK
Tel. 02/532 55 82
Fax. 02/532 51 83

Marc en ik plaatsen de dubbele metalen ligger tussen de bestaande eethoek en de nieuwe living. Dit is nogal vuil, stofferig en zwaar werk. Daarbij is er die dag nog veel wind ook, is „den bak bier leeg” en de winkel wat verderop in de straat gesloten. Pech.

Bij de buur nog gauw telefoneren voor de bestelling van een kontainer tegen morgenvroeg en liefst zo vroeg mogelijk! Wat materialen uitrekenen, opruimen, afwassen en opbergen.

De kippen aan de overkant van de straat krijgen de overgebleven boterham gevoerd.

DONDERDAG

Het is *werkende weer*, zoals de metsers zeggen. Het valt dus best mee. De kontainer voor het bergen van alle vuil en puin staat er al. De eigenaar heeft reeds zelf een gedeelte van de vloer opgebroken en ergens achteraan in de tuin gevoerd. Al doende is hij tot de vaststelling gekomen dat de aannemer beter zelf de rest van de vloer uitkapt en 20 cm diep uitgraaft en wegvoert. De achtermuur onder de metalen liggers afbreken en wegvoeren.

Rond de middag blijkt één kontainer onvoldoende. Dan maar een tweede laten komen. Al bij al valt dit schep- en loopwerk nog mee en is alle afbraak, grond en vuil rond 16u. opgeladen en kan het gevaarte nog weg. Dat was de bedoeling: zo moet er geen verlichting of verlichte signalisatie geplaatst worden en is de nogal drukke straat weer vrij. En kan voorkomen worden dat, wat steevast ge-

Ten gerieve van de fotograaf wil de ploeg wel even een pose aannemen. Van links naar rechts: Frank, Kristian, Norwin en Mark.

(foto's R. Szommer)

beurt, als je 's nachts in een *bebouwde kom* een kontainer laat staan deze tegen de volgende morgen door omwonenden is volgestouwd. Maar je hebt er steeds het raden naar door wie...

Alles is nu klaar om de ruwbouw verder af te werken. Het vuil en lastige werk is gedaan en daar treurt niemand om. Alléé vooruit en tot morgen!

VRIJDAG

Het is licht „aangesteven” (gevroren), maar dat is nog altijd beter dan gelijk welke variant van regen en wind of de luid-diskospelende radio op de werf...

Norwin Erauw

ADVERTENTIE

ANTWERPSE BOUWWERKEN VERBEECK NV
ANTWERPSE BOUWWERKEN VERBEECK NV
ANTWERPSE BOUWWERKEN VERBEECK NV
ANTWERPSE BOUWWERKEN VERBEECK NV

EEN GOEDE RAAD AAN STOOKOLIEGEBRUIKERS

Op 7 januari j.l. heeft de Vlaamse regering een omvangrijke bundel milieubesluiten, in de omgang *Vlarem II* genoemd, goedgekeurd. Deze milieuwetgeving gebeurde in toepassing van de Europese milieurichtlijnen.

Vlarem II voert o.m. ook preventieve maatregelen in tegen mogelijke vervuiling van bodem en grondwater door lekkende *stookolietanks*. Er waren immers alarmerende gegevens uit een Limburgse studie die stelt dat niet minder dan 40% van de tanks lek zou zijn. Het gaat echter om een beperkte plaatselijke situatie.

Normaal gezien zijn lekkende stookolietanks zeldzaam. In een tank die niet waterdicht is wordt eerder insijpeling van water vastgesteld dan het verlies van stookolie. Gezien de gevolgen voor zijn budget heeft de gebruiker er hoe dan ook alle belang bij in te grijpen. De sporen van vervuiling rond de vulopeningen zijn meestal niet het gevolg van lekken, maar van slordigheid bij levering of onderhoud.

Meer dan de helft van de gezinnen verwarmt zich met mazout, Vlaanderen telt meer dan 600.000 ingegraven mazouttanks.

Een eerste doelstelling van *Vlarem II* is de situatie per gemeente in kaart te brengen. Ten laatste op 31 december 1992 moet elke bestaande (ondergrondse) tank aan de gemeente gemeld worden. Dit is voorlopig de enige verplichting. Het is echter raadzaam ze tijdig te vervullen. Wie volgend jaar geen meldingsbewijs kan tonen mag niet meer bevoorradt worden. Regularisatie achteraf is niet eenvoudig: voor een tank die niet gemeld werd moet een vergunning aangevraagd worden en gelden strengere voorwaarden.

GROEN, ORANJE, ROOD...

De melding moet gebeuren op het officieel formulier afgeleverd door de gemeenteadministratie. De stookoliesektor heeft echter een overeenkomst ondertekend met Leefmilieu, waarbij de leveranciers zich verbinden de nodige informatie en de voorgeschreven meldingsformulieren te verspreiden bij hun klanten. En eventueel te helpen bij het invullen van het document.

Daarna moet elke mazouttank een tweejaarlijks visueel nazicht krijgen door een erkend technicus. Als de installatie in orde is krijgt zij een *groene* zelfklever. Als herstellen wenselijk zijn wordt een *oranje* zelfklever aangebracht. De toestand moet dan binnen de zes maanden gesaneerd worden, maar er

mag bevoorradt worden. Bij zware mankementen wordt een *rode* zelfklever aangebracht en is elke bevoorrading verboden.

Het eerste nazicht moet plaats hebben voor 1 januari 1997, daarna mogen tanks die *geen* of een rode zelfklever dragen niet meer gevuld worden. Op langere termijn is om de vijftien jaar een grondig nazicht door een erkend technicus verplicht.

Meestal is dit het personeel van de leverancier of de technicus die ook het verplichte nazicht en de afstelling van ketel en brander verricht.

De sektor betreurt terecht dat enkel de

stookolie aan dergelijke verplichtingen onderworpen wordt, ook gaslekken zijn geen zeldzaamheid.

Toch staat de mazoutsector niet ongunstig tegenover de nieuwe voorschriften, zij zegt dan ook loyaal meegewerkt te hebben aan de voorbereiding van *Vlarem II* en heeft zich door het ondertekenen van een overeenkomst met de overheid tot verdere medewerking verbonden.

Wie meer inlichtingen wenst kan zich wenden tot zijn stookolieboer of tot *Informazout*, Dauwstraat 12 te 1080 Brussel. 02/520.45.06.

ADVERTENTIE

Roegiers NV

BURCHTSTRAAT 89
9150 KRUIBEKE
TEL.: 03/774 47 11
TELEFAX:
03/774 47 19

**GEBOUWEN
WATERBOUW
BRUGGENBOUW
WATERZUIVERING
RESTAURATIE & RENOVATIE
SLEUTEL-OP-DE-DEUR PROJECTEN**

WELKOM IN ONS PALEIS

WE schrijven gekschend „optrekje”, want een stulpje is het voorwaar niet. Van een katedraal kunnen we moeilijk spreken omdat het mastodonte bouwwerk niet naar de hemel reikt (nochtans kwam dit projekt mede onder CVP-impuls tot stand), laten we het eerder hebben over een paleis, want het Provinciehuis is duur en groot. Het moet ook groot wezen zegden destijds de projektontwikkelaars, want het Provinciehuis zou onderdak bieden aan alle belangrijke diensten die Limburg draaiende houden. Het Provinciehuis is nu al een tijdje operationeel, er werken meer dan 600 ambtenaren en het groepeerd drie belangrijke functies: het bestuursgebouw waar de gouverneur, de Bestendige Deputatie en de provinciegriffier werkzaam zijn en waar de provincieraad zitting houdt, de administratieve diensten en de publiekgerichte diensten. Iedereen is er „zeer welkom” zo lezen we in *De Nieuwe Limburger*, het gratis verspreide informatieblad van de provincie (redactie eveneens gevestigd in het Provinciehuis).

In Limburg staat een huis. Een gloednieuw huis, het *Provinciehuis*. Even buiten Hasselt, langs de grote ring en vlakbij de Grenslandhallen pootte het Limburgse provinciebestuur haar nieuw optrekje neer.

Daar waar men elders in Vlaanderen het provinciale bestuursnivo meer en meer in vraag stelt, zeker in Brabant, bekijkt men in Limburg de zaken helemaal anders. Dat men daar nog lang niet toe is aan de afbouw van de provinciale structuur is duidelijk. Een mooi bewijs daarvan is het zopas in gebruik genomen Provinciehuis, hetgeen een bloeiende provinciale werking laat vermoeden.

In *De Nieuwe Limburger* lezen we verder dat het Provinciehuis „speciaal eigentijds en functioneel werd opgevat om de provincie als

bestuurlijk geheel tegelijk herkenbaar en toegankelijker te maken.” Bovendien, zo staat er, bestaat de architectuur van het Provinciehuis „uit een ‚bakstenen-dakenarchitectuur’ die aan het toch wel imposante gebouw een huislijk en kleinschalig karakter moet geven.”

KNUS EN FIJN

Wij gingen er een kijkje nemen om ons van die huislijkheid en kleinschaligheid te vergewissen.

Ondanks alle bakstenen en schuin aflopende daken is het Provinciehuis een gebouw dat overdondert. Het terrein waarop het Provinciehuis staat is 8 hektaren groot, de bebouwde oppervlakte meet 39.297 aren. Het hele kompleks bestaat uit 3 grote delen die overeenstemmen met de drie grote functies: het bestuursgebouw met de raadzaal, de administratieve blokken en het blok met de publieksgerichte diensten. De drie delen zijn met elkaar verbonden door twee centrale gangen, vanuit de lucht herkenbaar aan de ettelijke vierkante meters glas die deze „hoofdstraten” bedekken. Alhoewel men, wat het uiterlijke van het pand betreft, van enige architecturale eenheid kan spreken, gaat dit niet op voor het interieur. Het gedeelte waar het provinciebestuur zetelt en de raadszittingen worden gehouden is er een van een overweldigende lukse. Marmer troef, in je reinste „CERA-stijl”. De kabinetten van de zes gedeputeerden, de gouverneur en de griffier liggen rond een grote hal, waarvan we vooral kunnen zeggen dat ze groot is. Overal, ook elders in het Provinciehuis, sieren scheppingen van hedendaagse Limburgse kunstenaars de wanden, de vloer en het plafond. De toegang aan het bestuursgebouw is enkel bestemd voor protocolaire doeleinden, het „hoog bezoek” dus. Dit verklaart waarschijnlijk voor een stuk waarom er kosten noch moeite zijn gespaard om de deputatie en haar gouverneur tussen het marmer te plaatsen. Wanneer je het bestuursgebouw verlaat en door de „hoofdstraat” langs de administratieve diensten slentert heb je het gevoel in een andere wereld te zijn beland. Ons vermoeden dat er meerdere architecten aan dit kasteel hebben gewerkt werd tijdens ons bezoek dan ook bewaarheid. Zeker het gedeelte waar de publieksdiensten gehuisvest zijn heeft niets meer van de majesteit en luister die het bestuursgebouw uitstraalt. Voor de modale Limburger kon er geen plakje marmer meer af, wel hout en baksteen in overvloed. Dit gedeelte van het provinciehuis straalt de „gezelligheid” uit van een pseudo-modern schoolgebouw, of de inkomhal van een of ander stedelijk zwembad.

ADVERTENTIE

Bij ons bent u thuis.

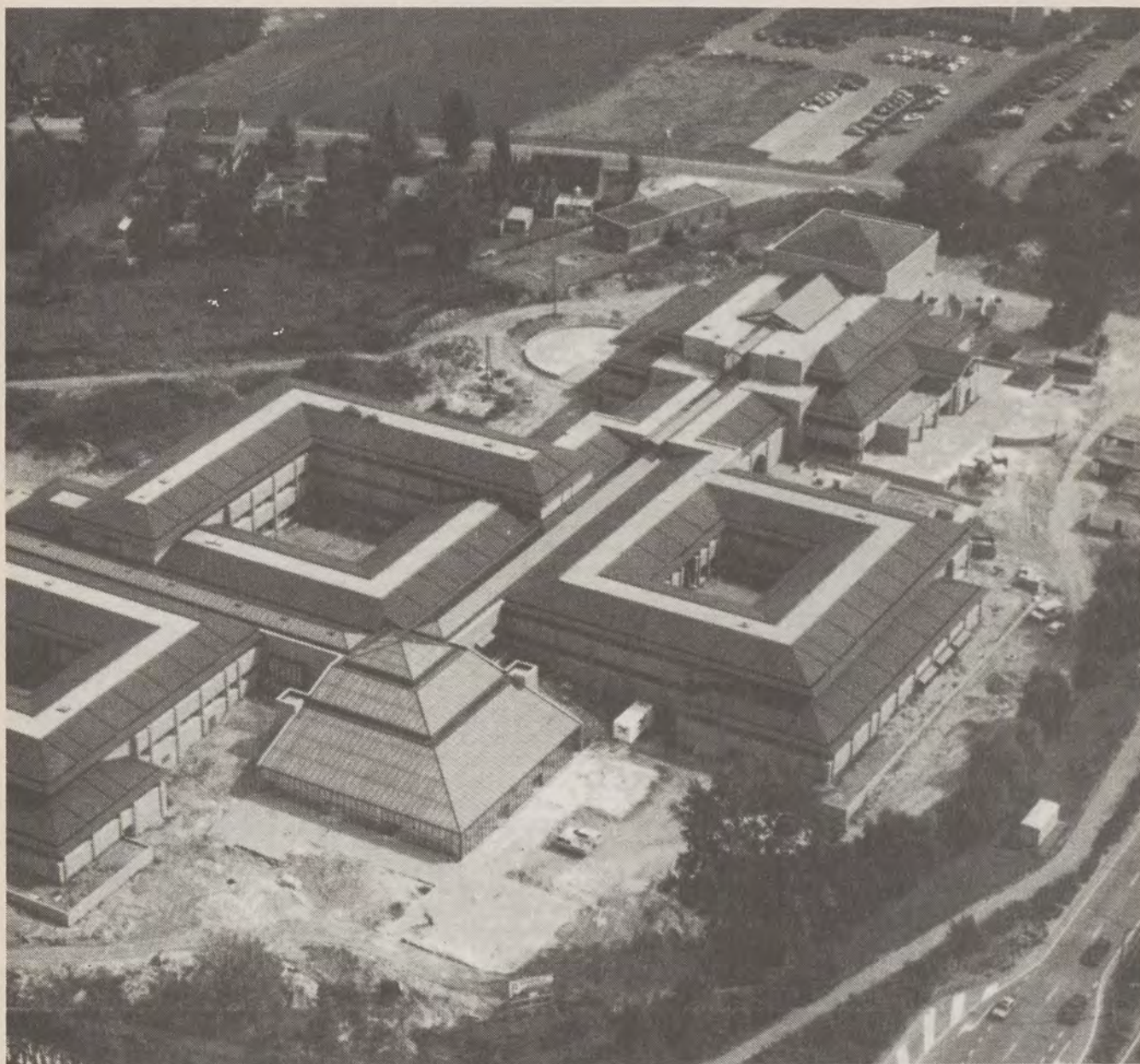

meubelcentrale heylen

Leuvensesteenweg 781, KORTENBERG (Erps-Kwerps) - 02/759.89.91

Baan naar Bree 123, PEER (meubelboulevard peer) - 011/63.39.39.

Zondag open van 10.30 tot 18 uur. - Dinsdag gesloten. - Andere dagen open van 9.30 tot 19 uur.

Volgens De Nieuwe Limburger, het blad van de provincie, moet de bakstenen-dakenarchitectuur het imposante Provinciehuis een huislijk en kleinschalig karakter geven.

TE DUUR EN TE GROOT

Wanneer er ergens een groot bouwwerk wordt opgetrokken, en wanneer dit bovendien gebeurt met overheidsgeld, heeft men vaak af te rekenen met kritiek. Zo verging het ook de vorige CVP-SP-bewindsploeg die tot voor 24 november het mooi weer maakte in Limburg. Al van op het eind der jaren '60 waren er plannen om de provinciediensten, tot voor kort verspreid over de Hasseltse binnenstad, te centraliseren in één gebouwencomplex. Het CVP-PVV bestuur (1981 tot 1985) zette het licht definitief op groen om de werken aan te laten vangen. Vanop de oppositiebanken was er al gauw zware kritiek op de plannen, het was vooral de VU-fractie die hierin de spits afbeet.

Maar de ironie van het lot sloeg toe! Na de jongste verkiezingen werd de CVP voor het eerst sinds het ontstaan van de provincie uit de coalitie gewipt. De VU en de PVV sloten met de SP een bestuursakkoord af. Jef Van Bree en Frieda Brepoels werden de eerste VU-gedeputeerden in Limburg. Lijdzaam moesten de kristendemokraten toezien hoe de voormalige opposanten zich neervleiden in het fluweel van het nieuwe Provinciehuis. A propos, een Provinciehuis waarvoor zij, de CVP, gedurende jaren toch hemel en aarde hadden bewogen.

Frieda Brepoels die nu in de deputatie cultuur, bibliotheken, subsidiëring van de culturele infrastructuur, welzijn en ontwikkelingssamenwerking voor haar rekening neemt, stond destijds bovenop de barrikaden om met luide stem haar ongenoegen

over het nieuwe Provinciehuis te verkondigen. Van '85 tot '87 stelde Frieda aanhoudelijk kritische vragen in de raad. Nadien, toen ze parlamentslid werd, nam Jef Van Bree het dossier met evenveel strijd lust ter harte. Wij vroegen Frieda Brepoels waarom de VU destijds zo tegen het project te keer ging.

Frieda Brepoels: „Het hele project leek ons veel te duur. Het gebouw was tien jaar geleden begroot op ongeveer 950 miljoen frank, maar tot op de dag van vandaag weten we nog altijd niet juist hoeveel het heeft gekost. We hebben opdracht gegeven aan onze diensten om dit nu eens grondig uit te pluizen, maar we schatten dat de kosten opgelopen zijn tot om en bij de twee miljard.

Men heeft destijds de problemen, ook van louter technische aard niet ingeschat. Als je bevoorbeeld enkel al eens nagaat wat de funderingen aan geld en werkuren hebben gekost dan val je omver. Dit gebouw heeft men zeer lichtzinnig op een moerasachtige grond gezet. Maar ook de coördinatie met Brussel liep blijkbaar aardig in het honderd. Opdrachtgever voor dit bouwwerk was de Dienst Gebouwen van het ministerie van Binnenlandse Zaken, de provincie zou participeren, maar van de beslissingen in Brussel was men blijkbaar niet altijd op de hoogte. Men had de zaken hier eenvoudigweg niet in de hand. En dan is er nog de schuldenlast die we nog jaren lang zullen moeten meezullen. Die schuld ontnemt ons heel wat bewegingsruimte om andere projecten te financieren. De CVP heeft de belastingen vanaf 87 verhoogd zeer zeker ook om het Provinciehuis te bekostigen. Wij willen nu binnenkort

duidelijk stellen wat het gehele kompleks kost en wat het aandeel van de burger daarin zal zijn."

■ De VU had niet enkel bezwaren tegen de kostprijs van het gebouwenkompleks.

Frieda Brepoels: „We hadden eveneens problemen met de opvatting die erachter stak. Centralisatie van de diensten heeft ongetwijfeld voordelen. Zo komt dit de inhoudelijke werking van de provincie ten goede, maar uiteindelijk moet de provincie in de eerste plaats diensten leveren aan de bevolking en niet aan het eigen personeel. En dan zijn er de negatieve aspecten: kostbare open ruimte ging met de bouw van het Provinciehuis verloren, en een belangrijke sociale en maatschappelijke functie werd uit de stad weggerukt. Het nieuwe Provinciehuis is een eiland, het is moeilijk bereikbaar voor de burger, maar ook het personeel heeft geen sociaal contact meer met de burger. Vroeger kon het personeel tijdens de middagpauze al eens gaan winkelen of een pint drinken in de stad, nu is dat allemaal uitgesloten."

■ Voelt u zich als gedeputeerde, maar tevens gewezen rebel, wel zo gelukkig in uw riante kantoor?

Frieda Brepoels: „Tja, het Provinciehuis staat er nu, het kwaad is geschied. Bij de installatie van het nieuwe bestuur kregen Jef Van Bree en ik een sneer uit de pan van de CVP-oppositie. Maar ik heb hen toen gevraagd wat we moesten doen, het gebouw verkopen? Niemand kan zoiets betalen. We gaan nu in de eerste plaats trachten zoveel mogelijk Limburgers naar hier te krijgen om hen het gebouw te laten bezoeken. We willen van het Provinciehuis een open huis maken, de drempel moet nodig verlaagd worden. Van vele mensen horen we dat ze zelfs met moeite de ingang vinden!"

■ Daar kunnen we van meespreken! Hoe geraken we hier in feite buiten?

Frieda Brepoels wil zoveel mogelijk mensen het Provinciehuis binnenloodsen.

15 WIJ-LEZERS GRATIS NAAR BATIBOUW

15 WIJ-lezers kunnen gratis naar Batibouw 92 in het tentoonstellingspark op de Heizel. Zij moeten dan wel zo vlug mogelijk met WIJ contact opnemen (tel 02/219.49.30- fax 02/217.35.10 t.a.v. Hilde De Leeuw, redaktiesekretariaat). De toegangskaarten hebben een waarde van 250fr.

Wie interesse heeft moet dus vlug beslissen!

(ts)

ADVERTENTIE

N.V. MAASLAND GROEFUITBATING
KAPELSTRAAT 17 3610 DIEPENBEEK

- ★ Stortklaar beton, zand-cement
- ★ Gewassen maaszand en grint
- ★ Gebroken grint en steenslag
- ★ Verhuren van betonmixers en betonpompen

Tel. 011-613.613 - Fax. 011-613.630 - Telex 39250 MATCO B

De drang naar perfectionisme en de overtuiging dat de perfectie enkel kan bereikt worden door een samenspel van kwaliteit, service en respect voor het gegeven woord, hebben **INTERBUID** gemaakt tot wat het is. Een aannemer die door zijn vernieuwend denken ook een nieuwe dimensie geeft aan wonen, werken, leven.

INTERBUID. Op een dag bouwt u ermee.

*INTERBUID n.v., Heistraat 129, 2610 Wilrijk (Antwerpen).
Tel.: 03-830 38 48. Fax: 03-830 47 50.*

OPENBARE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ VOOR HET VLAAMSE GEWEST

AFVAL VOORKOMEN EN RECYCLEREN OVAM: UW PARTNER

**Kan. De Deckerstraat 22-26
2800 MECHELEN Tel. 015/20.83.20**

Een weg weten met ons afval. Dat wordt één van de belangrijkste uitdagingen voor de komende jaren. Geen dag gaat voorbij of we worden met de neus op de feiten gedrukt. Bedrijven en gezinnen produceren dagelijks in Vlaanderen tesamen twintig miljoen kilogram afval. Dat na dag.

Iedereen produceert afval en de verwijdering is een punt van grote zorg geworden. Het NIMBY-syndroom, of — niet in mijn achtertuin verwijderen — kent veel aanhang. Zeker in het dichtbevolkte Vlaanderen waar de achtertuinen zo dicht bij elkaar liggen.

Een productievoldgend afvalverwerkingsbeleid moet derhalve omgebogen worden naar een productievoorkomend afvalbeleid waarin productiebeheersing en recyclage de sleutelwoorden vormen.

Weten is belangrijk, maar er effectief iets aan doen veronderstelt niet alleen voldoende kennis en wil tot ombuiging, maar ook en vooral dat het beleid en de overheid kan rekenen op de actieve steun en medewerking van alle geledingen van ons maatschappelijk bestel.

De gezinnen, de gemeenten en steden en het bedrijfsleven zijn belangrijke factoren die het vernieuwd beleid in de dagelijkse realiteit mee moeten helpen realiseren.

Daarom zal OVAM in uitvoering van het MINA-Plan 2000 en van het Afvalstoffenplan volgende initiatieven financieel ondersteunen:

- de aanleg, uitbouw en uitbating van gemeentelijke containerparken;
- het gratis ter beschikking stellen van één milieubox per gezin voor de inzameling van Klein Gevaarlijke Afvalstoffen;
- de selectieve inzameling van droge recycleerbare materialen (glas, papier, blik, kunststoffen);
- de selectieve inzameling van Groenten-, Fruit- en Tuinafval.

Ten einde voldoende efficiëntie te bekomen zal de OVAM:

- samenwerkingsgebieden inzake ophaling en verwerking van te recycleren afvalstoffen aanduiden ten einde tegen de laagste kostprijs de inzameling en de verwerking te realiseren;
- een normering invoeren waaraan producten afkomstig van gerecycleerde afvalstoffen moeten voldoen;
- structurele maatregelen voorstellen om de afzetmogelijkheden te bevorderen.

Aangezien vele consumptiegoederen en de verpakkingen ervan op het einde van hun soms zeer korte levenscyclus afval worden zullen de producenten mee geresponsabiliseerd worden. Oplossingen voor maatschappelijke problemen behoren niet tot de verantwoordelijkheid van de overheid alleen.

De door de Vlaamse Executieve goedgekeurde ontwerp-overeenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse steden en gemeenten vormt een eerste wezenlijke stap naar het gestelde doel.

Gezinnen, gemeenten en steden en de OVAM kunnen in het belang van het leefmilieu samen in de toekomst zeer veel realiseren. Samen als partners zullen we de uitdagingen aangaan!

BRUSSEL: URBANISME VAN HET VOLDONGEN FEIT

DE uitbouw van Brussel als Europese hoofdstad is een controversieel politiek thema geworden. De meeste traditionele politieke partijen toonden zich vrij ongenueanceerd voorstander. De VU meent dat Brussel deze opdracht pas mag opnemen wanneer er voldoende garanties verkregen worden dat Euro-Brussel geen pletwals zal worden die de tere Vlaamse aanwezigheid in de Vlaamse hoofdstad naar de geschiedenisboeken verwijst en de al bedreigde Vlaamse rand errond steeds verder duwt. Agalev en het VI.Blok stelden zich totnogtoe het meest onverzoenlijk op tegenover de vlag met de twaalf sterren, zij het om verschillende redenen.

Wie *In Brussel mag alles* van free-lance joernalist *Georges Timmerman* las, wordt steeds meer geneigd om beide partijen gelijk te geven. Timmerman heeft het vooral over *geld, macht en beton*, de ondertitel van z'n boek, maar men hoeft er geen tekeningetje bij te krijgen om in te zien dat de modale Vlamingen in de stad en in de rand geen garen zullen spinnen bij wat de promotoren van Brussels DC voorbereiden.

VAN KUISBEDRIJF TOT BOERENBOND

Die promotoren zijn eigenlijk onder te verdelen in drie grote categorieën. Ten eerste, schrijft Timmerman, zijn er de grote Brusselse bouwbedrijven, grondspeculanten en vastgoedpromotoren, die traditioneel samenwerken met de lokale overheden en de Brusselse CVP/PSC. Het gaat o.m. om de groepen De Pauw en Blaton, Etudes et Investissements Immobiliers (EII), Immobil, Belgische Betonmaatschappij en Bernheim-Comofi. Bij projecten van enige omvang wordt een beroep gedaan op financiële steun, gretig geleverd door de grote banken (Generale Bank, BBL, Kredietbank, Paribas), verzekeringsmaatschappijen (AG, Royale Belge, DVV, Josi) en buitenlandse professionele vastgoedbeleggers. Ook spaar- en hypotheekbanken als An-Hyp, BAC, Cera, Prévoyance Sociale dragen graag hun steentje bij.

Een tweede categorie is een allegaartje van professionelen wiens bankrekening gespijsd wordt indien Brussel het pleit van Straatsburg wint: hotelexploitanten, restauranthouders, kafeebazen en middenstan-

ders in het algemeen, coördinatiecentra van multinationals, autoverhuurders, lobbyisten, luchtvaartmaatschappijen, taksibedrijven, bewakingsfirma's, reclameburo's, verhuizers, parkinguitbaters, etc.

De laatste categorie die Timmerman onderscheidt zijn de bevriende organisaties en ondernemingen uit de kristelijke zuil: ACW en Boerenbond hebben aanzienlijke bedragen geïnvesteerd in diverse vastgoedprojek-

Toen Wilfried Martens zijn politieke transfer aankondigde van Gent naar Brussel, doken vrijwel onmiddellijk verhalen op over financiële belangen van de kristelijke zuil in de hoofdstad. Banken en verzekeringsmaatschappijen van katholieke signatuur bleken gigantische sommen geld geïnvesteerd te hebben in Brussel. Om deze investeringen ten volle te laten renderen, moest één kleine voorwaarde vervuld worden: Brussel moest de Europese hoofdstad worden en dus de zetelkwesitie over het Europees parlement winnen van Straatsburg. Deze onthullingen vormden de aanleiding voor *Georges Timmerman* om heel de vastgoedsector in Brussel aan een nauwkeurig onderzoek te onderwerpen. Het resultaat hiervan en een overzicht van vroegere bouw- en projektontwikkelingsschandalen werden samengevat in een stevig gedocumenteerd boek. In Brussel kan er steeds een steentje bij, zo blijkt.

ten in de hoofdstad. De BAC, de spaarbank van de kristelijke werknemers is bvb. betrokken bij belangrijke zetels van de EG als het Berlaymontgebouw, het Van Maerlantgebouw en het Breydelprojekt. Samen met de Generale Maatschappij is de BAC de belangrijkste financier van het projekt Leopoldruimte, waarvan het Internationaal Congressentrum (dat de toekomstige zetel van het Europees Parlement moet worden) deel uitmaakt.

Bewuste verkrotting is een bekende strategie om geld te verdienen. Plots verschijnen er dan kantoren in plaats van de woonhuizen. Een vierkante meter katnooruimte levert veel meer op dan een vierkante meter woonruimte.

(foto R. Szommer)

De Euro-Brussel-lobby beschikt bij de politieke tenoren van de traditionele partijen in Brussel over bekwame loopjongens. Vooral de CVP-PSC toonde zich in de personen van *Vanden Boeynants*, *Thys* en *Chabert* al bijzonder ijverig. Deze laatste ging bvb. in '89 op reis naar de Verenigde Staten om er de Vlaamse hoofdstad te verkopen aan de ondernemers van Washington DC. Hij roemde er o.a. de niet te versmaden overheidsstimulansen zoals kapitaalpremies, rentesubsidies, en het milde regime van de coördinatiecentra. Van deze in Europa unieke, uitzonderlijk bedrijfsvriendelijke wetgeving profiteren bijna driehonderd multinationals die in Brussel een coördinatiecentrum hebben opgericht.

PR-MAN CHABERT

Chabert wil de promotie voor Brussel immers op een professionele manier aangepakt zien. In de zomer van 1990 richtte hij een Europese ombudsdienst op, gekoördineerd door het ministerie van Buitenlandse Zaken. *De dienst beschikt over een budget van 95 miljoen frank en houdt zich bezig met een soepele afhandeling van de administratieve rompslomp ten behoeve van nieuw ingeweken Euro-ambtenaren*, schrijft Timmerman. Tussen haakjes: het Vlaams Onderwijscentrum, opgericht om promotie te maken voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, moet het al jarenlang met 8,5 miljoen frank stellen (zie WIJ nr. 7). Chabert wil trouwens de toekomstige regionale tv-zender voor de Brusselse Vlamingen ook in het Engels laten uitzenden (zie in dit nummer ook het kaderstuk *De ministers geven het voorbeeld*, in onze Brussel-reeks), kwestie van open te staan voor de internationale gemeenschap.

Momenteel werken er in Brussel ongeveer 15.000 Euro-ambtenaren, maar tegen 1999 zal hun aantal aangroei tot 23.000. Dat brengt heel wat geld in het laatje. Volgens Vanden Boeynants levert louter de aanwe-

De Leopoldwijk in Brussel vormt een grote bouwwerf. De grote investeringen die hier gebeuren, leveren pas echt op wanneer Brussel het pleit van Straatsburg wint en zetel van het Europees Parlement wordt.

(foto R. Szommer)

ADVERTENTIE

Promat

**GEEF BRAND
GEEN KANS!**

BRANDBESCHERMING Rf 1/2 h tot Rf 2 h
volgens NBN 713.020 met asbestvrije
PROMATECT® H- en L- platen.

- Stalen liggers en kolommen
- Houten vloeren
- Trap- en liftwanden
- Daken
- Luchtkanalen
- Zelfstandige plafonds, ...

- ONBRANDBAAR ● BRANDSTABIEL
- MECHANISCHE WEERSTAND ● VOCHTBESTENDIG

Kontakteer ons voor de gratis toezending van het **PROMAT-handboek** :

PROMAT n.v., Kuiermanstraat 1, 1880 - KAPELLE-OP-DEN-BOS
tel.: 015/ 71 33 51 fax : 015/ 71 26 90

zigheid van de EG-kommissie in Brussel voor de Brusselse ondernemers een jaarlijks omzetcijfer op van 40 miljard frank. Het leeuwedeel hiervan gaat naar de toerisme- en horeka-sektor. Indien Brussel ook de zetel van het Europees Parlement binnenhaalt, zou volgens VdB het omzetcijfer met minstens 25 miljard stijgen. Een studie van Mens en Ruimte, besteld door Brussels gewestminister Chabert, raamt de direkte opbrengst van de aanwezigheid van de Euro-ambtenaren op slechts 31 miljard frank, waarvan 21 miljard voor het hoofdstedelijk gewest.

WANNEER OPENBAAR DEBAT?

Het boek bevat naast het verhaal over de bouw- en speculatiewoede in het kader van de Europese droom, ook een overzicht van andere dubieuze bouwprojecten in Brussel. Om deze winstgevende plannen te realiseren wordt volgens Timmerman bijna altijd hetzelfde mechanisme gebruikt: *een soort urbanisme van het voldongen feit, met de actieve medeplichtigheid van een deel van de overheid, die de kunst van de sluipende besluitvorming en ondemokratische kuiperij- en meesterlijk beheerst.*

Timmerman konstateerde een ongezonde versmelting tussen de privé-sektor en sommige Brusselse politici. De besluitvormingsprocedure voor belangrijke vastgoedprojecten wordt bekostigd achter gesloten deuren door een handvol topfiguren uit de politiek en de zakenwereld. De privé-sektor kan

immers niet buiten de overheid. De gemeente of de eksekutieve moet hoe dan ook een bouwvergunning afleveren, er is een stede-bouwkundig attest of een verkavelingsvergunning nodig, er moet een BPA opgesteld of veranderd worden, etc.

De politieke situatie in Brussel werkt de machteloosheid van de overheid echter in de hand: de bestuurlijke versnippering met een konkurrentiestrijd tussen het gewestnivo en de negentien baroniën, de financiële moeilijkheden waarmee de gemeenten kampen, de vele kumulmandaten in de Brusselse politiek, etc. Timmerman roept op tot het voeren van grote openbare debatten over bv. het al dan niet noodzakelijk zijn van het bouwen van een Europees Parlement in de Leopoldwijk. Dat is nog nooit gebeurd, over zo'n mastodontprojecten met rampzalige gevolgen voor de leefbaarheid van de stad en haar omgeving, wordt niet gepraat. Niet in het federaal parlement, niet in de Brusselse raad, niet in de gemeenteraad. *Telkens opnieuw maakt men duistere en volstrekt ondoorzichtige kombines en wordt de publieke opinie buitenspel gezet, overrompeld, voor voldongen feiten gesteld, desnoods zelfs gemanipuleerd en gedesinformeerd.*

Veel van de informatie die Timmerman aanbrengt, is niet nieuw. Nieuw is, dat ze nu eens gegroepeerd kan geraadpleegd worden. Zo wordt ook het mechanisme achter allerlei anekdotische feitjes duidelijk. Het zaken- en personenregister vormt een nuttig hulpmiddel.

(pdj)

— In Brussel mag alles. Geld, macht en beton. Georges Timmerman, uitg. Epo, Berchem, 1991, 168 blz, 650 fr.

GEZONDE ISOLATIE „ISOFLOC”: WINDDICHT DANKZIJ GEAUTOMATISEERDE PLAATSING.

Okologische Bautechnik uit Hirschhagen uit de Bondsrepubliek Duitsland toont het inblaassysteem voor Cellulose-isolatiwol op haar beursstand.

Nadat het *Isofloc*systeem reeds vijf jaar sukses kende om milieuredenen, groeit de belangstelling nu vooral vanwege de niet te onderschatten technische voordelen, vooral de zeer hoge *winddichtheid* en het *capilaire vermogen*.

In tegenstelling tot de konventionele isolatiematerialen bekomt men de noodzakelijke winddichtheid *zonder* plastic- of aluminiumfolie en *zonder* kostelijke arbeidsuren.

Dit effect is te danken aan de doorstromingsweerstand van de verdichte vlokken en de automatische voegendichte uitvoering.

Nieuw is de CSO-sproeitechniek (Cellulose Spray On) waarbij door gemengd spuiten van cellulose en water zonder zettingen rechtstreeks op wanden kan gespoten worden.

Het systeem wordt reeds twintig jaar toegepast in Noord-Amerika en is nu op weg om door te breken in Europa.

Voor *Batibouw* is het alleszins een primeur voor de Benelux.

ISOFLOC wordt in België verdeeld door ECOMAT, Leopold II laan 161 te 1080 Brussel. Tel. 02/424.11.81.

(medeged.)

ADVERTENTIE

VAKKUNDIGE AANPAK DANKZIJ MEER DAN 10 JAAR ERVARING

ecomat

LEOPOLD II - laan, 161-163
1080 BRUSSEL
02/424.11.81
02/460.18.68
03/384.19.07

NATUURLIJKE BOUW- EN WOONMATERIALEN

ERKEND EN GESTEUND DOOR NETWERK EN HEFBOOM

COUPERUS IN BEELD

FREDERIC BASTET is een eminent archeoloog die tussen 1978 en 1987 zijn lezers verraste met een vijftal bundelingen *Wandelingen door de antieke wereld* waarin hij op een onderhoudende manier kleine en grote geschiedenissen uit de wereld van de klassieke archeologie vertelt. In 1991 verscheen daaruit nog een keuze onder de titel *Tussen Keulen en Parijs*. Sinds jaar en dag is de auteur echter ook geboeid door de persoon en het werk van *Louis Couperus*. Vermoedelijk is Couperus' liefde voor Italië en de oudheid daar niet vreemd aan en is Bastet tijdens zijn wandelingen Couperus' schim vaak op het spoor gekomen. In 1977 gaf Bastet reeds in *Achter het boek Couperus* brieven aan zijn uitgever Veen uit en later volgde een essaybundel over de auteur, *Een zuil in de mist* (1980). In 1987 verscheen dan *Louis Couperus. Een biografie*.

Parallel met het opzoekingswerk van Bastet manifesteerde zich ook een vernieuwde belangstelling voor Couperus' werk door de televisiebewerkingen van *De boeken der kleine zielen* en *De stille kracht*, de verfilming van *Eline Vere* naast de opera *Eline* en toneelproducties naar *Noodlot* en *Extaze*. Hoogtepunt in de Couperus-revival is de uitgave van *Volledige Werken* die Veen opstartte in 1987 en die in 1995 uiteindelijk vijftig delen zal omvatten.

TIJDSDOKUMENT

Reeds kort na het verschijnen van Couperus' biografie klonk herhaaldelijk de vraag naar illustraties bij de levensbeschrijving die Bastet had bezorgd. Een moeilijke opgave omdat enerzijds Couperus geen kinderen had die een familiearchief zouden bijgehouden hebben en anderzijds het echtpaar Couperus-Baud zo ontzettend veel gereisd heeft dat een illustratie daarvan materieel haast onmogelijk is. Toch heeft Frédéric Bastet uit het onoverzichtelijke materiaal een keuze van 462 foto's samengebracht waarin filmisch de wereld en het leven van Couperus voorbijschuiven. De keuze is erg zorgvuldig gebeurd en overzichtelijk gepresenteerd. Geflankeerd door een doorlopende commentaar die op zich een beknopte biografie vormt, worden per bladzijde een aantal foto's met ondertitels opgenomen. Enerzijds ademt het geheel een brok nostalgie wegens het duidelijk door de tijd getekend karakter van de foto's, anderzijds is de fotoverzameling een eksakte dokumentatie van alle levensfasen van Couperus en een tijdsdokument waarin de *fin-de-siècle* zich weerspiegelt.

Een grote charme gaat uit van de talrijke familiefoto's van Louis Couperus en Elisabeth Baud. Hun beide families die behoort

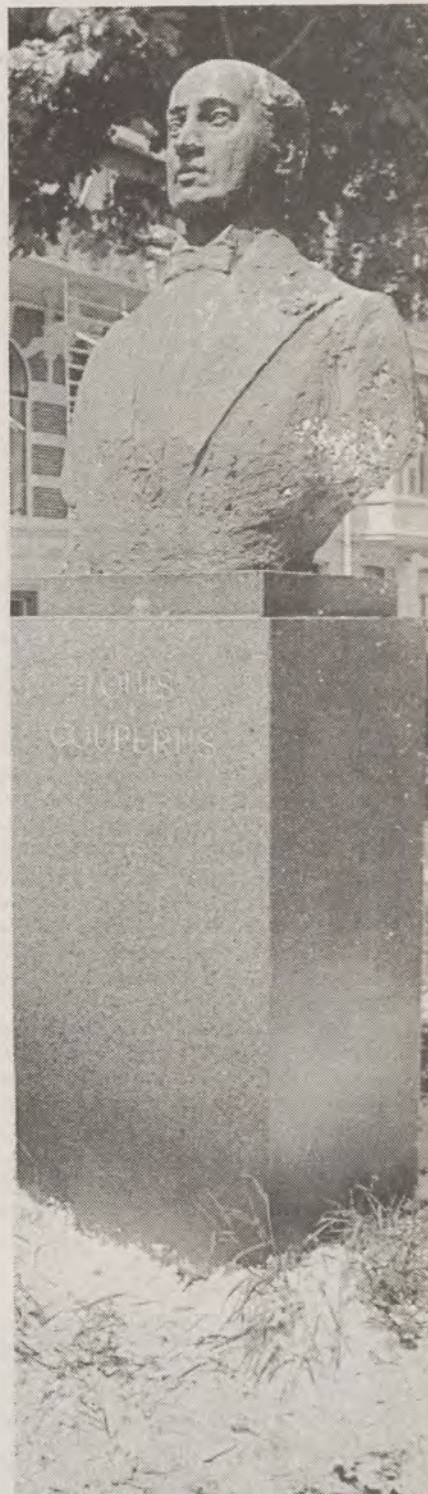
den tot de Haagse burgerij en sterk vertegenwoordigd waren onder de koloniale ambtenaren in Indië, waren abnormaal nauw verwant. „Elisabeth had van vaders zijde een grootmoeder die een zuster van papa Couperus was, en van moeders zijde een grootmoeder die een andere zuster van papa Couperus was” (48). Het thema van de platonische liefde dat Couperus' eerste werken tekent en zijn homo-erotische geaardheid waarvan hij zich bewust werd, stemmen tot nadenken over de werkelijke relatie tussen Elisabeth en haar man. Toch zal zij overal en altijd zijn trouwe levens- en reisgezellen blijven.

DE REIZENDE

Het beeld van de reizende Couperus is ongetwijfeld dé indruk die deze ikonografische biografie nalaat. Meer nog dan een gewone levensbeschrijving laten de talloze beelden van plaatsen in West-Europa, Noord-Afrika en het Verre Oosten aanvoelen dat Couperus eigenlijk nooit ergens echt

Voor een van Nederlands belangrijkste auteurs, Louis Couperus (1863-1923) groeit de belangstelling zienderogen. Frédéric Bastet stelde een lees- en kijkboek samen dat Couperus' leven en werk en de wereld die daarin gereflecteerd wordt, schitterend samenvat.

gewoond heeft. In 1910 schreef de auteur trouwens vanuit Nice waar hij sinds 1900 „verbleef”: „Ik woon, ik ben geen vagebond. En eigenlijk ben ik een vagebond, en zo ik niet willen wonen” (130). Italië werd Couperus' geestelijke heimat, vooral Rome met zijn musea en antieke ruïnes, maar ook de kunststeden van Toskane en de antieke plaatsen in Campanië en op Sicilië. Het fotomateriaal bevat niet alleen oude opnamen van rond de eeuwwisseling maar ook afbeeldingen van de kunstwerken waarvoor Couperus in bewondering stond. Op die manier wordt ook de relatie met zijn werk duidelijk. Want zoals Bastet overtuigend aantoont hoe schilderijen de jonge Couperus inspireerden in zijn verzen en zijn eerste prozawerken (29-31), zo werken de reproducties van antieke beelden ook verhelderend voor het begrip van de genese van o.a. *Dionyzus* (104) en *De berg van licht* (106 e.v.), een historische „roman over homoseksualiteit” zoals Couperus zelf schreef. Zijn voorkeur voor het dekadente Rome en Couperus' kultus van de schoonheid bepalen

gedeeltelijk de grote thema's van zijn gevarieerd oeuvre: noodlot, tragisch voorgevoel en verval. Ook het materiaal dat Bastet samenbracht rond Couperus' tweede reis naar Indië (1899) is zeer suggestief (83-91).

Op aandringen van zijn schoonbroer Gerard Valette zou hij er *De stille kracht* schrijven, zijn enige koloniale roman en tegelijk een meesterwerk.

De relatie met zijn uitgever Veen die vanaf 1892 (*Extaze*) Couperus' werk zou uitgeven maar door de vrij slechte verkoop ervan later (in 1903) even zou afhaken, de verhouding tot de literaire kritiek (o.m. de wisselende reacties van Lodewijk Van Deyssel) worden eveneens geïllustreerd. Mooi beeldmateriaal leveren de kunstenaars die Couperus' werk illustreerden. Vooral het werk van Jan Toorop (o.m. voor *Metamorfozen* en *Fidessa*) blijft intrigeren. Merkwaardig is dat dezelfde kunstenaar later „gewijde werken” van hem zou laten verwijderen uit een zaal in Amsterdam waar Couperus uit eigen werk voorlas. De lezingen die Couperus tijdens de oorlog uit levensnoodzaak hield, baarden nogal opzien (159).

VLAANDEREN

Ook Vlaanderen is niet afwezig in dit merkwaardig boek. Louis en Elisabeth maakten in september 1891 een korte huwelijksreis naar enkele plaatsen alhier. In Blankenberghe (sic) logeerden zij aan de Zeedijk: „een bed zonder gordijnen en een papier met leelijke witte asters op grijze strepen” noteerde Couperus in *Kleine raadsels* (49). In Brugge of Gent wilde Couperus plots een oud bisschoppelijk paleis betrekken, een bevestiging die hij jaren later ook nog in Italië zou kennen. De foto op blz. 49 toont een opname uit die tijd van Hôtel Continental te Oostende waar Couperus zich liet inschrijven als rentenier... en niet als auteur. Nog ten onzent was Emmanuel de Bom entoesiast over *Extaze* maar Couperus wou zijn bewonderaar niet ontvangen (54). Met Cyriel Buysse was Couperus bevriend en hij logeerde in september 1905 bij hem in Afsnee. Hij las er voor uit *De berg van licht* en Buysse herinnerde zich: „...het werd dadelijk iets geheel anders dan wat wij zelve eruit gelezen hadden. Het leefde, het trilde; hij deed er de mimiek bij en de diverse stembuigingen: men zag en hoorde en voelde het gebeuren” (110).

★ ★ ★

Het speurwerk van Bastet resulteerde in een boeiend panorama van Couperus' wereld die de lektuur van zijn belangrijke en minder belangrijke werken zal verhelderen. Zonder de „mythe Couperus” te willen aandikken bouwt de auteur een parallele biografie in beeld en woord op die onweersstaanbaar zal doen grijpen naar de biografie die Bastet reeds eerder publiceerde. En naarmate de nieuwe Couperus-editie vordert, zal deze ikonografische biografie nog aan waarde winnen.

p. lateur

— De wereld van Louis Couperus. F. Bastet. Uitg. Querido, Amsterdam. 1991. 208 blz., 1.300 fr.

OMSLAG MET INHOUD

Poëzie op bierviltjes, op handdoeken, in een fles: wij hebben het allemaal meegeemaakt. In *Mortsel* liefhebbert *Wilfried Onzea* met wat hij *omslag-gedichten* noemt. Eén of twee maal per jaar wil hij een onuitgegeven gedicht tipografisch konfronteren met een origineel grafisch werk. Het formaat is postkaartachtig omdat het drukwerk in een speciaal bedrukte omslag hoort, vandaar de naam voor het initiatief; de oplage is beperkt tot 40 eksemplaren.

„Het blijven dus bibliofiele kleinoden”, verzekert de uitgever.

Wilfried Onzea heeft geen uitgeverij, zet en drukt de gedichten eigenhandig en stuurt ze naar (mogelijke) geïnteresseerden. Kostprijs 200fr per omslag-gedicht. In de Engelstalige wereld, waar zo'n uitgeverij-wijze niet ongewoon is, spreekt men van „private

press”, in Nederland van een „marginaal drukker”.

Het omslag-gedicht *Foto* waarmee Onzea zijn *Overschot-reeks*, want zo noemt hij de geplande serie, opent is van dichteres *Jo Gisekin*; de bijhorende houtsnede van *Roland De Winter*. De uitgave is door de beide kunstenaars gehandtekend wat voor de verzamelaar en/of de geadresseerde een toegevoegde waarde betekent.

Al bij al is dit eerste omslag-gedicht, hoe poëtisch voortreffelijk en fraai verzorgd ook, niet goedkoop. Maar omslagen-met-inhoud blijven iets van waarde.

(m.v.l.)

— Foto, omslag-gedicht nr.1. Uitg. De Fruithof Pers, Doolhoflaan 30, 2640 Mortsel. 200fr.

ADVERTENTIE

domus - woningen

Ruwbouw of sleutelklaar!

n.v. ALG. BOUWBEDRIJF VAN DEN BRANDEN
Dendermondse Steenweg 29 Hamme Tel. 052-47.88.09

Met traditionele
« VAN DEN BRANDEN » kwaliteit

Keuze uit verschillende types.

Ook voor uw eigen « schets » - idee
hebben wij een sleutelklare
oplossing.

BON

VOOR INLICHTINGEN

(OPSTUREN A.U.B.)

NAAM :

ADRES :

TEL. :

BOUWGROND TE :

wenst inlichtingen en documentatie (types, beschrijving, prijzen)

LUC DELAFORTRIE 80

Joernalist en letterkundige Luc Delafortrie wordt vandaag 21 februari 1992 tachtig jaar. Hij is de kleinzoon van Pieter Daens en was van 1977 tot 1989 voorzitter van het Priester Daensfonds.

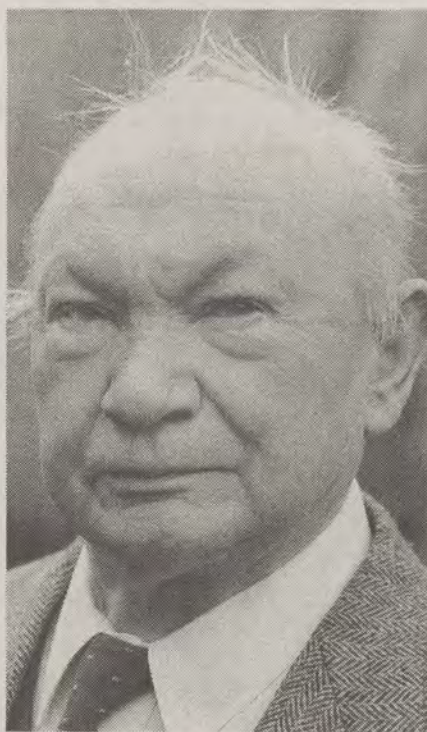
Luc Delafortrie, die in Gent handelswetenschappen had gestudeerd, begon zijn loopbaan als handelsreiziger. Van 1954 tot 1964 was hij verbonden aan de politieke en economische redactie van het dagblad *De Standaard*. In november 1964 werd hij sekretaris-generaal van Intermixt, een vereniging die hij hielp oprichten en organiseren. In 1978 ging hij met pensioen. Okkasideel werkt hij nog mee aan de krant *De Nieuwe Gids* en hij publiceert artikelen in diverse bladen.

ADOLF EN PIETER

In 1933 trad *Luc Delafortrie* toe tot het Verdinaso van Joris van Severen. Hij werd gouwleider van Oost-Vlaanderen en was in 1939 een tijd lang vrijgestelde van de organisatie. In september 1941 werd hij sekretaris van het *Genootschap Joris van Severen*, ging in Brugge wonen in het huis van de vermoorde leider en ontplooidde tal van activiteiten die niet naar de zin van de Duitsers waren. Zo verspreide hij een oproep waarin de dinaso's ertoe werden aangezet het VNV te verlaten.

Mee omdat hij in 1942 zijn boek *Joris van Severen en wij* niet had voorgelegd aan de Duitse censuur, werd hij gedurende acht dagen opgesloten in het Pandereitje in Brugge en kreeg hij daarna een verplichte verblijfplaats in Erembodegem-Terjoden.

Delafortrie heeft veel bijgedragen tot een juistere kennis van de daensistische beweging en tot een brede belangstelling ervoor na de Tweede Wereldoorlog. Zijn broer Jules was betrokken bij het bestuur van het Daenskomitee, dat in 1957 in Aalst een grootse hulde organiseerde ter nagedachtenis van priester Daens, en van het Priester Daensfonds dat daaruit ontstond. Toen Jules in 1962 stierf, nam Luc zijn plaats in. Hij had een boek over priester Daens geschreven, voor het merendeel gebaseerd op herinneringen die zijn moeder Maria Daens hem had verteld. Dank zij Gaston Durnez was de uitgeverij Heidelberg bereid het als pocket te publiceren. Onder de titel *Priester Daens. Uit de mémoires van de familie* (1961) had het een groot succes en Delafortrie kreeg er in 1965 de Prijs van de provincie Antwerpen voor. Ook een tweede boek, over zijn grootvader drukker-uitgever en volksvertegenwoordiger *Pieter Daens* (1963), was vlug uitverkocht. In 1973 werden de twee boeken gebundeld onder de titel *Priester en Pieter Daens. Mannen van de Doorbraak*. Of-schoon zijn relaas over de familie Daens enigszins subjektief is, vormt het een belang-

Luc Delafortrie bewust van de erfenissen die hij draagt: de gebroeders Daens en Van Severen...

(foto P. V.D. Abeele)

rijke bron van informatie over de daensistische beweging.

ERKENNING

Op 14 mei 1977 werd Luc Delafortrie voorzitter van het Priester Daensfonds, in opvolging van Frans De Neve. Als voorzitter en als verantwoordelijke uitgever en hoofdredakteur van het tijdschrift *Priester Daens* — nu omgedoopt tot *Daens Vandaag* — gaf hij geregeld commentaar op actuele problemen en publiceerde hij aktualiteitsmoties, die door het Priester Daensfonds werden verspreid.

Mee door hem groeide het fonds uit over heel Vlaanderen, met werkgroepen en plaatselijke afdelingen. Hij reisde Vlaanderen af om voordrachten te geven over de daensistische beweging en haar gedachtengoed. Hij nam contact op met de Belgische bisschoppen om te bereiken dat de officiële Kerk haar houding tegenover priester Daens zou herzien. Het duurde evenwel tot 1989 voor het Belgische episkopaat — bij monde van vicaris-generaal *Temmerman* van Gent — openlijk hulde bracht aan Daens als priester en als sociaal voorman.

In 1989 werd Delafortrie erevoorzitter van het Priester Daensfonds. *Herman Slagmulder* volgde hem op als voorzitter.

Luc Delafortrie is ook essayist en dichter. Hij werkte na de oorlog mee aan tijdschriften als *De Maand*, *Ons Erfdeel*, *Het Pennoen* en *Gemeente 2000*, bundelde reisverhalen in *Viermaal Italië* (1961) en schreef een studie over het drama van *Mayerling* (1969). Over de geschiedenis van het Verdinaso publiceerde hij: *Joris van Severen en wij* (1942), *Joris van Severen* (brochure, 1945), *In de leer bij Joris van Severen* (teksten die de opvattingen van Van Severen weergeven, 3 dln., 1947-48), *Joris van Severen en de Nederlanden* (1963) en *Het Genootschap Joris van Severen* (1989).

POEZIE

Als dichter publiceerde hij een vijftiental bundels: eigen werk of vertaling van Franse, Chinese en Japanse kunstenaars. De jongste jaren streefde hij naar een zo groot mogelijke soberheid. Hij bestudeerde tanka's en haikoes en schreef „drieregels” en „tweeregels” waarin hij zijn gedachten en gevoelens verwoordde.

Voor zijn vijfenzeventigste verjaardag in 1987 werd een keuze uit zijn gepubliceerde en niet gepubliceerde gedichten uitgegeven onder de titel *Grijpend naar het onvatbare*. In het Daensjaar 1989 verscheen *De familie Daens*, een bundel „gedichten in proza”, waarin hij leden van de familie Daens aan het woord laat en ook daensistische coryfeeën als *Hector Planquaert*, *Aloïs De Backer*, *Frans Lambrecht* en *Léonce du Castillon* en haast vergeten strijders als *Jan Miers* en *Karel Weckers*. Ze vertellen over hun aanhankelijkheid aan priester Daens, over hun ontgoocheling, verbittering en haat tegen de vervolgers.

Voor zijn tachtigste verjaardag verraste hij familieleden en vrienden met een boekje *Indachtig op Tachtig*, een privé-uitgave waarin hij enkele gedachten en korte gedichten aanbood „die zijn levenservaring raken”.

Frans Van Campenhout

BOUW
EN
IMMOBILIEN

DE DONCKER

Lenniksebaan 117 1755 GOOIK
Tel. (054) 56.80.14 Fax. (054)56.83.88

ADVERTENTIE

DE MESSIAS LOOPT OP SKILATTEN

DE Savoie leeft in de roes. Het kon in de voorbije jaren ook niet op. Met de Winterspelen was een investering van twaalf miljard Franse frank gemoeid. Een angstaanjagend bedrag voor een *sous-préfecture* van welgeteld achttienduizend inwoners. De vrees bestaat dat de belastingrekening achteraf zal worden aangeboden. Maar dat zijn zorgen voor later.

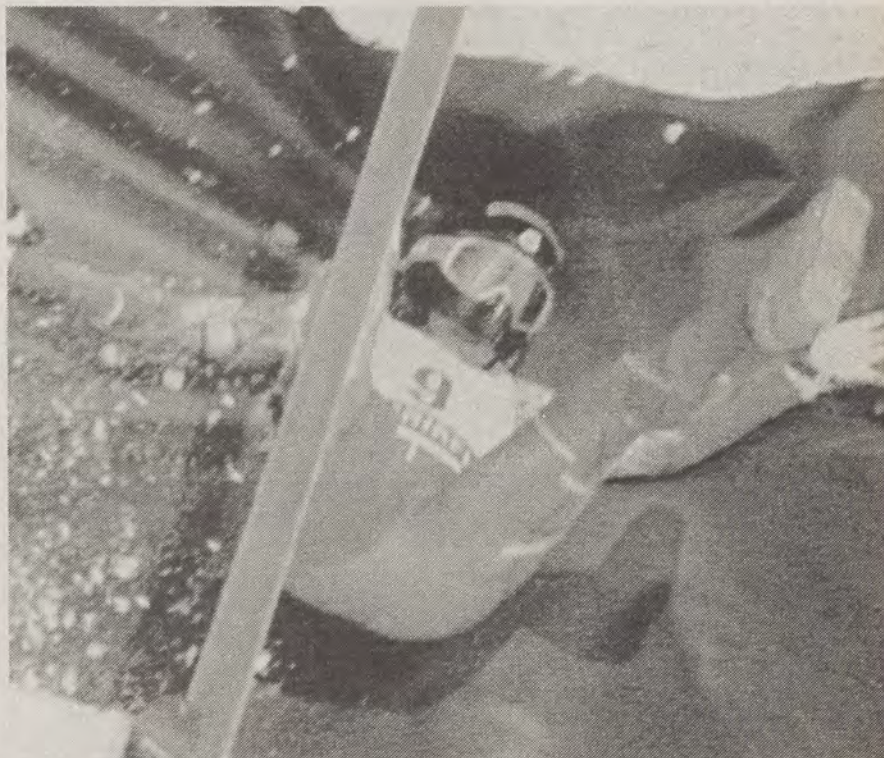
KILLY, KILLY...

Vandaag leeft God, met gulzig entoesiasme, in de Franse Haute Savoie. Zijn wegbegeleider was *Jean-Claude Killy*, de drievoudige Olympische kampioen van Grenoble 1968. Killy, de Sovoyard, regeerde toen in de Alpijnse ski. Vandaag zijn de Fransen weg van de Noorse Combiné. Een veeleisende bundeling van schansspringen en langlaufen. Een per definitie Skandinavisch en inzonder Noorse specialiteit die behendigheid, techniek, koelbloedigheid, kracht, macht en uithouding vereist. Nooit telde Frankrijk in deze discipline mee tot in 1968 (wéér '68 om de opgeblazen Franse sportjournalistiek te citeren) ene Fabrice Guy werd geboren.

Deze drieëntwintigjarige atleet die in de eenvoud van de natuur en de geborgenheid van zijn bergdorp opgroeide en die over veel „gezond” verstand blijkt te beschikken won de eerste gouden plak in de Noorse skidisciplines voor zijn land. Wint hij over twee jaar in het Noorse Lillehammer opnieuw dan is het hek wellicht voor goed van de dam en komt de president in hoogst eigen persoon tussen om de Noorse ski tot Franse ski te „wederdopen”!

WONDERKNAAP

Maar goed. Het feest duurt dus nog even voort. De gerechtvaardigde protesten van de milieujongens ten spijt. Er werden inderdaad nogal wat schandelijke vernielingen in de natuur aangericht en ongezonder veel miljoenen uitgegeven om deze Spelen een „esprit d'excellence” — waar halen ze het toch telkens weer? — mee te geven. Het is anders duidelijk dat IOK-voorzitter *Szama-ranch* in de toekomst meervoudige problemen ziet opdoemen.

Afdalingen kunnen wel eens gevaarlijk zijn. Op de foto komt de Amerikaanse Kristin Krone zwaar ten val in de kombiné. Gelukkig zonder erg. Spektakulaire valpartijen leveren altijd wel mooie beelden op. (foto Reuter)

De Spelen van Albertville en twaalf andere bergdorpen van de Savoie vervullen Frankrijk met voor ons verbijsterende trots. De geestdrift is groot bij het kleinste succesje; Een bronzen plak in de onschuldigste discipline is goed voor de eeuwigheid. Toen Fabrice Guy goud pakte in de Noorse combiné sleurden de commentatoren van L'Equipe er ook nog het Oude en Nieuwe Testament bij. De Messias sprong die dagen op skilatten van de schans. Voor ons, Vlamingen, onbegrijpelijke toestanden.

Sportief vielen er in de eerste week van de Spelen nogal wat verschuivingen te noteren. Zo klom Oostenrijk uit het dal, waarin het

voor vier jaar in Calgary was gesukkeld, opnieuw omhoog. Niet meer dan normaal wanneer men weet dat 70 % van het land door Alpen, bergen of weiden, wordt bedekt! De wintersporten zijn er ongemeen populair en stoelen op een brede basis van minifederaties en regionale bonden.

Na de sportieve dood van het Oostenrijkse „Wunderteam” met o.a. *Happel* ontwikkelde ski zich gestaag tot eerste volkssport. Voor Albertville verzamelde het land al achttien medailles Alpijnse disciplines en in Frankrijk schijnt het herstel zich door te zetten. Dank zij een bondscoach (*Hans Plum*) die met zijn mannen naar een... militair overlevingskamp trok en daarom stormen van kritiek moest weerstaan!

Revelatie was de jonge Finse medaillewinnaar schansspringen: *Toni Nieminen*. Een streling voor het oog. Elke sport telt wonderknapen!

Flandrien

HET EINDE VAN EEN SPROOKJE?

Langzaam maar zeker dringt het door: ook aan het Mechels sprookje komt een eind. Voorzitter *Cordier* sluit niet langer uit dat hij zich ooit uit het klubbestuur terugtrekt. Zijn bedrijf, dat florissantere tijden beleefde, zou hem almaar vaker nodig hebben. In voetbal moet hij meer en meer delegeren en wie hem kent weet dat hij daar niet gelukkig mee is. Met andere woorden: KV zal bezuinigen, saneren en afbouwen. Zo is dat. Niemand die zich daarover kan of mag verwonderen. Elk „gezond verstand” wist dat de klub boven haar mogelijkheden, boven haar natuurlijk potentieel leefde.

Mechelen is geen grote stad, is geen economisch machtscentrum. Het hinterland is begrensd én opgesloten tussen Antwerpen en Brussel. Dat heeft de voorzitter, die ons voetbal „bij storm” (zoals de Engelsen zeggen) wilde innemen inmiddels geweten. Zijn rekeningen kloppen niet, de verwachte of verhoopte „groei” (het financieel economisch toverwoord) blijft uit. *Cordier*, die jarenlang meedogenloos „cavalier seul” speelde, wil nieuwe investeerders graag binnenlaten. Elk interview dat hij toestaat is een

halve advertentie. Blijft natuurlijk de vraag welke toekomst voor de voetbalvereniging — voor zover die tenminste bestuurlijk nog bestaat — nog is weggelegd. Nagenoeg alle spelers zijn, via de *Investmij*., eigendom van de voorzitter en die wil graag een flink stuk van zijn centen terugzien.

WAT BEVEREN KON...

Algemeen mag men stellen dat een stad als Mechelen één eerste klasse klub met bescheiden ambities — de middenmoot dus — bestaansmogelijkheden kan waarborgen maar probleem is dat men inmiddels veel meer is gewoon geraakt en dat terugvallen dubbel pijnlijk en driedubbel gevaarlijk is! Wie het kampioenschap, de Europese en de Landsbeker heeft gewonnen is niet gauw meer tevreden. De normen zijn dan verlegd. Dat is de realiteit die zich misschien erg vlug zal aandienen en die voorlopig door niemand anders dan door de huidige voorzitter zal moeten worden gerund.

In een goed half jaar werden de economische en sportieve indicatoren van KV gewijzigd. Totaal gewijzigd. *Versavel* was de eerste en *Albert* wordt de tweede vertrekkende. Er zullen er meer volgen. Het verhaal zal mooi worden ingekleed maar in het voetbal van vandaag wegen geld, macht, organisatie en structuur het zwaarst door. Het is een onomstootbaar feit dat grote steden — Brussel, Luik en misschien... Antwerpen — op half lange termijn hun greep op ons voetbal nog zullen verstevigen.

Waarmee natuurlijk niet gezegd is dat de andere clubs geen toekomst en geen kansen op sukses meer hebben. Ijver, toewijding, geduld en voetbalinzicht leverden in de lengte van jaren méér dan één provincieklub grote triomfen op. *John Cordier* heeft daar trouwens al vaker indirekt naar verwezen. „Wat Beveren kan moet Mechelen ook vermogen”. Hij kan gelijk krijgen. Maar hij zal zich dan wel beter moeten omringen. Met werkers die ook nog weten waar ze mee bezig zijn.

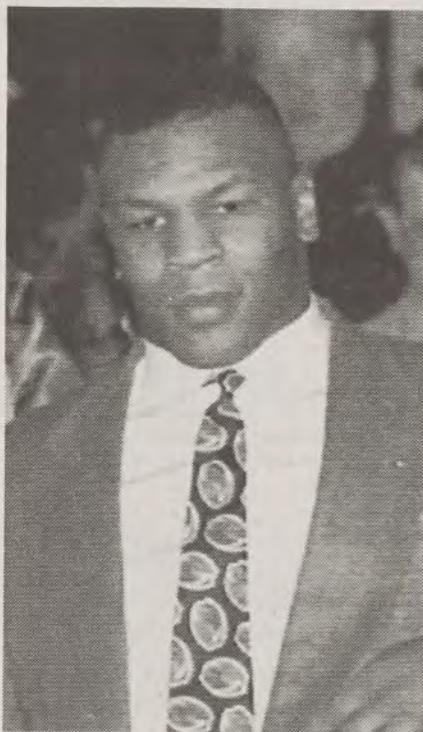
DROEFENIS ALOM

Mike Tyson, 26 en de beste bokser van zijn generatie werd door de rechtbank van Indianapolis schuldig bevonden aan verkrachting. Op 6 maart zal hem zijn straf worden opgelegd. Hij riskeert twaalf tot zestig jaar opsluiting...! We mogen dus veronderstellen dat zijn loopbaan is geëindigd.

AAN ZIJN VOETEN...

Tyson was een creatie van de media. Hij belichaamde als geen ander de „klassieke duisternis” van de bokswereld. Hij werd geboren in het getto van Brownsville (Brooklyn, New York). Hij groeide op als een kleine misdadiger. Hij was tegelijkertijd dader en slachtoffer. De meeste van zijn jeugdvrienden verblijven vandaag in de gevangenis. Hem werd dit lot lange tijd bespaard. In 1985, hij was toen goed achttien, werd hij beroepsbokser en won zijn eerste negentien kampen door knock out. Hij werd de jongste wereldkampioen aller tijden bij de zwaargewichten. De wereld, de macht, de rijkdom en de vrouwen lagen aan zijn voeten.

Twee van zijn vrienden vingen van hem een maandloon van zo'n 600.000 (zeshonderdduizend) frank, gewoon om hem gezelschap te houden. Hij bezat een Rolls, een Lamborghini en een Mercedes. Hij huwde de

Mike Tyson, te sterk voor de ring, te zwak voor het leven...

aktrice *Robin Givens* van wie hij niet snel genoeg kon scheiden.

SLACHTOFFER(S)...

Tyson was veel te sterk voor de ring maar veel te zwak voor het leven. Vandaag schijnt hij voor goed uitgeteld. Financieel, sportief, menselijk. Hij zal nog wel in beroep gaan natuurlijk maar op een wonder kan hij alleen maar hopen.

De bokssport, die eigenlijk nooit een menselijk gezicht heeft kunnen aannemen, blijft dus slachtoffers maken. Hij wordt beheerst en bevolkt met hele en halve gangsters die de kampen desnoods in de gevangenis willen organiseren, als het maar opbrengt. Het publiek, dat is geweten, kauwt de hardste stukken mals.

Blijft de vraag in hoever zichzelf respecterende journalisten en televisiestations in die opvoeringen moeten meespelen. Onze eigenste BRTN bijvoorbeeld wil zichzelf als „bokstelevisie” profileren. In de strijd om de kijker is vandaag alles geoorloofd. Tenzij men in de Reyerslaan veronderstelt dat het hier gaat om een *primaire* opdracht van de Vlaamse Gemeenschap aan haar openbare zender! Trouwens, waarom gaat *Hugo Camps* eens niet op zoek naar Tyson?

ZATERDAG 22 FEBRUARI

TV 1

10.30 Vak-werk, rond arbeid; 11.00 Bijbenen, een computer ook in jouw klas?; 11.30 Spreken Sie Deutsch?, Duitse les; 15.25 Bend of the river, film; 17.05 Big wish, jeugdfilm; 17.55 Nieuws; 18.00 Tik tak; 18.05 Schoolslag, spelprogr.; 18.40 Vlaanderen vakantieland, toeristische infoserie; 19.20 Joker- en lottotrekking; 19.30 Nieuws. 20.00 RIP, serie
20.30 Perry Mason: the case of the scandalous scoundrel, TV-film
22.05 Night court, komische serie
22.30 Sport op zaterdag
23.00 Vandaag
23.20 Remo, ongewapend maar gevaarlijk, film

BRT 2

20.00 Candide, concertversie van operette van L. Bernstein

VTM

15.00 Nieuws; 15.05 Taxi, serie; 15.30 Hanna Barbera, tekenfilms; 16.20 Clip Club, verzoekklips; 16.45 Lassie, gezinsserie; 17.00 Super 50; 18.00 Nieuws; 18.05 De juiste prijs, spelprogr.; 19.00 Nieuws
19.30 Familieraad, spelprogr.
20.00 Meer moet dat niet zijn, humor
20.30 Cocktail, film
22.10 Nieuws
22.20 VTM-Sport
22.35 Who's afraid of Virginia Woolf?, film
00.45 Nieuws

Ned. 1

08.00 Studio Trappelzak; 08.20 Naar Timboektoe; 08.28 Het doosje; 08.38 Robinson, jeugdserie; 08.50 Het zakmes, serie; 09.07 Ko de Boswachter Show, kinderprogr.; 13.00 Nieuws; 15.35 Health & beauty, schoonheidskursus; 16.00 Nieuws; 16.08 Hollands dekort, literaire wandeling; 16.18 Heb ik iets gemist?, TV-hoogtepunten; 17.05 Disneyclub; 18.00 Boggle, woordspel; 18.25 Sportpanorama; 18.58 Land in zicht, toer. mag.
19.30 Growing pains, serie
20.00 Nieuws
20.25 Crocodile Dundee II, film

Ned. 2

13.00 Nieuws; 15.15 Impact: leven in verpleeghuis De Beukenhof, dok.; 16.00 Nieuws; 16.05 Museumshatten; 16.14 Mijn eigen huis, kinderprogr.; 16.22 Buiten is het erger, klip; 16.26 Bobbie en Onyx, tekenfilmserie; 16.43 De kleine wijzer, kwis met en voor kinderen; 17.09 Het meisje uit het jaar 3000, jeugdserie; 17.33 Man over de vloer, serie; 18.00 Nieuws; 18.19 Vroege vogels, natuurprogr.; 18.58 Lingo, woordspel; 19.26 Jules Unlimited, techniek en avontuur.
19.56 The Flying Doctors, serie
20.40 Oppassen!, serie
21.16 Sonja op zaterdag, praatshow
22.11 Achter het nieuws, aktualiteiten
22.45 Twee voor twaalf, kwis

Ned. 3

08.55 Nieuws; 09.30 Olympische Winterspelen; 12.30 Nieuws; 12.30 Bobsleeën; 13.15 Langlauf; 14.00 Skiën; 15.30 IJshockey; 16.00 Kunstschaatzen; 18.00 Nieuws; 18.15 Sesamstraat; 18.30 Jeugdjoernaal ekstra; 19.00 Winter bij de NOS, hoogtepunten Albertville; 20.00 Nieuws.
20.25 Short track
20.50 NOS-Laat, achtergrondinfo.
21.07 IJshockey, kleine finale
22.30 Studio Moutiers, achtergrond O.W.
22.50 Nieuws
23.05 NOS-Laat, achtergrondinfo

ZONDAG 23 FEBRUARI

TV 1

09.00 Samson; 10.00 Eucharistieviering; 11.00 De zevende dag, praatkafé; 12.45 Sportmiddag; 13.15 Hatschipuh, jeugdfilm; 15.00 1 voor iedereen, familieprogr.; 17.30 De Edison tweeling, serie; 17.55 Nieuws; 18.00 Tik tak; 18.05 Merlina, jeugdserie; 18.30 Meester, hij begint weer, serie; 19.00 De Cosby show, serie; 19.30 Nieuws; 19.45 Sportweekend
20.30 Alfa — Papa — Tango, serie
21.15 Mr. Bean, Mr. Bean rides again
21.40 Dokters ter zee, serie
22.05 I.Q., kwis
22.35 Vandaag
22.55 Ziggurat, kunstprogr.

VTM

12.00 Super 50; 13.00 Nieuws; 13.05 Carson's law, advocatenprogr.; 13.50 Tekenfilm; 14.00 Dynasty, serie; 14.50 Clip Club, verzoekklips; 15.00 Denver and the Rio Grande, film; 16.30 Taxi, serie; 17.00 De kinderakademie, jong talent; 17.50 VTM-Sport; 18.00 Nieuws; 18.05 Mimi, praatshow; 19.00 Nieuws.
19.30 Familieraad, spelprogr.
20.00 Gaston en Leo, humor
20.30 Luc, praatshow
21.30 Ramona, serie
22.00 Nieuws
22.15 De sportshow
23.15 Wild, wild world of animals, de nieuwe Amerikanen
23.45 Nieuws

Ned. 1

11.00 Eucharistieviering; 13.00 Nieuws; 15.05 Health & beauty, schoonheidskursus; 15.30 Waar blijf je anders?, discussie; 16.00 Nieuws; 16.07 Thuis, dok.; 17.00 Kiekeley, kinderprogr.; 17.10 Oren van je kop, poppenreeks; 17.20 De zusters Kokkel, serie; 17.40 De sprookjesstoel, serie; 18.00 Boggle, woordspel; 18.25 Nummer 28, serie; 18.35 Hotel Amor, komische serie; 19.00 Perfect strangers, serie; 19.27 Waku Waku, spelshow; 20.00 Nieuws
20.15 Vreemde praktijken, komische reeks

Ned. 2

09.00 Bump 09.05 De grote dikke beer vertelt; 09.35 Bonk en Beer; 09.50 Mannetje en Manneetje; 09.55 Broertjes, kinderserie; 10.10 Pootjes, dierenprogr.; 10.30 Winjin' pom, poppenprogr.; 11.00 Reiziger in muziek; 12.00 Tros voetbal plus; 12.45 De Vara Matinee; 18.00 Nieuws; 18.05 Paul Haenen vijf over zes, cultureel progr.; 18.35 Jongens van de Witt; 19.00 The wonder years, serie; 19.27 Onrust, subcultureel mag.; 20.00 Nieuws.
20.10 Keek op de week, satire
20.37 Van Dis in de IJsbreker, praatshow
21.40 Let the blood run free, komische reeks
22.05 Noorderlicht, wetenschap. mag.
22.55 Made in Hollywood, satirisch drama
23.52 Nieuws

Ned. 3

08.55 Nieuws; 09.30 Het allochtoon video-circuit; 10.00 Jaouáz, voor Marokkanen; 10.30 Aktüel, voor Turken; 11.00 RIAGGS in Nederland; 11.30 Ruiter-Akkrum, dok. over schaatsfabriek; 12.00 Het Capitool, debat; 12.45 Stichting Socutera; 12.50 Varen; 13.00 Schoolse zaken; 13.45 Olympische Winterspelen; 18.30 Sesamstraat; 18.45 Studio Sport; 19.00 Winter bij de NOS.
21.00 Studio Moutiers
21.30 Terugblik Olympische slot
22.00 Nieuws
22.05 Kun je een ham pekelen?, TV-spel

MAANDAG 24 FEBRUARI

TV 1

14.30 Muziek: Het cirkus, schooltelevisie; 15.00 500 jaar Latijns-Amerika, schooltelevisie; 16.00 Ruby and Rata, film; 17.30 Mooi en meedogenloos, serie; 17.55 Nieuws; 18.00 Tik tak; 18.05 Plons; 18.10 Bassie en Adriaan en de verzonken stad, serie; 18.35 Top score, woordspel; 19.03 Buren, serie; 19.25 Mededelingen; 19.30 Nieuws.
20.00 Zeg 'ns AAA, serie
20.25 Tien voor taal, taalstrijd
21.05 Vrij als een vogel, serie
22.00 Op de koop toe, consumentenmag.
22.30 Vandaag
22.55 Vlaams-Nationale Omroepstichting

TV 2

18.55 Nieuws; 19.00 Muziek: de ballade van koning Arthur, schooltelevisie
19.30 Het Capitool, serie; 19.53 Benny Hill, humor.
20.00 Uitzending door derden
21.00 ABC-auto, info-serie
21.30 Nieuws
22.00 Gorky Park, film

VTM

15.00 Nieuws; 15.05 Taxi, serie; 15.30 Dallas, serie; 16.20 Santa Barbara, serie; 16.45 Clip Club; 17.00 Ducktales, tekenfilmserie; 17.30 Home and away, serie; 18.00 Nieuws; 18.05 Cijfers en letters; 18.30 Familie, serie; 19.00 Nieuws; 19.30 Rad van Fortuin.
20.00 De kotmadam, serie
20.30 Mac Gyver, serie
21.30 De vraag van 1.000.000, spelprogr.
22.00 Nieuws
22.15 Star, filmmag.
23.00 Hattrick, sport
23.30 Nieuws

Ned. 1

13.00 Nieuws; 15.09 G'oud en nieuw, muzikale reis; 16.00 Nieuws; 16.05 Tom en Jerry, tekenfilm; 16.10 Victor en Maria; 16.21 Service salon, informatief mag.; 17.32 Winnie de Poeh, tekenfilmserie; 17.55 De stuntels; 18.00 Boggle, woordspel; 18.28 Sport op 1; 18.53 Weg van de snelweg Europa, de Franse Ardèche; 19.18 De roze panter, tekenfilmserie; 19.27 Ha, die pa!, serie; 20.00 Nieuws.
20.25 G'oud en nieuw

Ned. 2

13.00 Nieuws; 15.30 The big valley, westernserie; 16.15 Santa Barbara, serie; 17.00 Explorer; 17.50 Bouli, tekenfilm; 18.00 Nieuws; 18.15 Club Veronica, voor jongeren; 18.40 Countdown, pop; 19.20 Veronica sport; 19.50 Married with children, serie.
20.20 Die 2 special, reisverslagen
20.50 Nieuwslijn, aktualiteiten

Ned. 3

08.55 Nieuws; 10.00 Huis, boomje, beestje, school-TV; 10.30 Tales of the unexpected, school-TV; 11.00 Landen in Europa, school-TV; 14.00 Computerjoernaal, school-TV; 14.30 English spoken, school-TV; 16.25 Kursusinformatie teleac; 16.55 De sterren, teleac; 17.25 Stoppen met roken, teleac; 18.00 Nieuws; 18.15 Sesamstraat; 18.30 Jeugdjoernaal; 18.40 Het klokhuis; 19.00 Effectief vergaderen, teleac; 19.30 Snooker met Dennis Taylor, teleac; 20.00 Nieuws.
20.25 Stortplaats, dok. De Waddenzee
20.50 Droom en daad, gesprekken
21.25 Resultaten van 35 jaar ruimtevaart, teleac
22.00 Nieuws
22.15 Studio sport joernaal

DINSDAG 25 FEBRUARI

TV 1

14.30 **Europese verhalen**, schooltelevisie; 15.00 **Biologie**, schooltelevisie; 16.00 **Jugendrichter**, film; 17.30 **Mooi en meedogenloos**, serie; 17.55 **Nieuws**; 18.00 **Tik tak**; 18.05 **Liegebeest**, kindermag.; 18.20 **Het station**, kindermag.; 18.35 **Top score**, woordspel; 19.03 **Buren**, serie; 19.25 **Mededelingen**; 19.30 **Nieuws**.
20.00 **De drie wijzen**, spelprogr.
20.35 **Zeker weten?**, praatprogr.
22.00 **NV De Wereld**, reportage
22.30 **Vandaag**
22.55 **De jaren van vreugde en verdriet: 1940-1960**, dok.

TV 2

18.55 **Nieuws**; 19.00 **Europese verhalen**, schooltelevisie; 19.30 **Het Capitool**, serie; 19.53 **Benny Hill**, kolder
20.00 **Uitzending door derden**
20.30 **National Geographic**, dok. serie
21.30 **Nieuws**
22.00 **Caroline?**, TV-film

VTM

15.00 **Nieuws**; 15.05 **Taxi**, serie; 15.30 **Dallas**, serie; 16.20 **Santa Barbara**, serie; 16.45 **Clip Club**, verzoekklips; 17.00 **Ducktales**, tekenfilmserie; 17.30 **Home and away**, serie; 18.00 **Nieuws**; 18.05 **Cijfers en letters**; 18.30 **Familie**, serie; 19.00 **Nieuws**; 19.30 **Rad van fortuin**.
20.00 **Bompa**, serie
20.30 **Flying doctors**, serie
21.30 **Blanco**, spelprogr.
22.00 **Nieuws**
22.15 **Telefacts**, nieuwsmag.
23.00 **Odd Couple**, serie
23.25 **Nieuws**

Ned. 1

10.00 **Vrouw zijn**; 10.50 **TV-Fruitmand**; 11.10 **Een wereld van verschil**, praatprogr.; 13.00 **Nieuws**; 16.00 **Nieuws**; 16.08 **Het kleine huis op de prairie**, serie; 17.00 **Ik ben Benjamin Ben**; 17.30 **Tijdsin 1**, actualiteiten; 18.10 **50 kamers**, jongerenprogr.; 18.35 **Blackout**, woordspelletje; 19.03 **Op weg naar Avonlea**, serie; 19.50 **Mijmeringen**; 20.00 **Nieuws**.
20.24 **De weg naar het licht**, TV-film

Ned. 2

13.00 **Nieuws**; 17.03 **Bobobops**, tekenfilmserie; 17.31 **De grote meneer Kaktus show**, kindermag.; 18.00 **Nieuws**; 18.16 **Dubbeldekkers**, serie; 18.41 **Daar komen de schutters**, serie; 19.14 **Lingo**, woordspel; 19.43 **De baas in huis**, serie.
20.10 **Meer moet dat niet zijn**, komische serie
20.40 **Doet ie 't of doet ie 't niet?**, spelshow
22.00 **Achter het nieuws**, actualiteiten
22.35 **Golden girls**, serie
23.03 **Met Witteman**, praatprogr.
23.52 **Museumschatten**
00.02 **Nieuws**

Ned. 3

08.55 **Nieuws**; 10.00 **Warreltaal**, school-TV; 10.30 **Tales of the unexpected**, school-TV; 11.00 **Nieuws uit de natuur**, school-TV; 16.55 **Ca va?**, teleac; 17.25 **Pronto**, teleac; 18.00 **Nieuws**; 18.15 **Sesamstraat**; 18.30 **Jeugdjoernaal**; 18.45 **Het klokhuis**; 19.00 **Café Willy**, portret; 19.30 **Het gezicht van Nederland**, Naarden; 19.45 **Hoogstandjes**, loopfiets Karl Drais; 20.00 **Nieuws**.
20.25 **Recht voor zijn Raab**, TV-spel
20.55 **Jansen & Co**, muzikale praatshow
22.00 **Nieuws**
22.15 **Studio Sport joernaal**
22.30 **NOS-laot**

WOENSDAG 26 FEBRUARI

TV 1

15.55 **Schoolslag**, spelprogr.; 16.30 **Samson**; 17.30 **Mooi en meedogenloos**, serie; 17.55 **Nieuws**; 18.00 **Tik tak**; 18.05 **Plons**; 18.10 **De snorkels**, tekenfilmserie; 18.35 **Top score**, woordspel; 19.03 **Buren**, serie; 19.25 **Mededelingen**; 19.30 **Nieuws**.
20.00 **Schwarzwaldkliniek**, doktersserie
21.30 **Married with children**, komische serie
22.00 **Alle 5**, wetenschap. progr.
22.30 **Vandaag**
22.55 **Incredible**, praatshow

TV 2

18.55 **Nieuws**; 19.00 **Vak-werk**, info; 19.30 **Het Capitool**, serie.
19.53 **Benny Hill**, humor,
20.00 **Sportavond**
21.30 **Nieuws**

VTM

14.00 **Super 50**; 15.00 **Nieuws**; 15.05 **Taxi**, serie; 15.30 **Dallas**, serie; 16.20 **Clip Club**; 16.30 **Kinderklub**; 17.00 **Schuif af**, kindermag.; 17.30 **Cijfers en letters**; 18.00 **Nieuws**; 18.05 **Rad van fortuin**; 18.30 **Familie**, serie.
19.00 **Tunesië-België**, voetbal
19.50 **Nieuws**
20.00 **Tunesië-België**, voetbal
20.50 **VTM-sport**
21.00 **Commissaris Roos**, serie
22.00 **Nieuws**
22.15 **Sanseveria**, verhalen
23.00 **Hill Street Blues**, politieserie
23.50 **Nieuws**

Ned. 1

13.00 **Nieuws**; 16.00 **Nieuws**; 16.05 **Tom en Jerry**, tekenfilm; 16.10 **Victor en Maria**; 16.20 **Service Salon**, informatief mag.; 17.30 **Factor Twee**, jeugdserie; 18.00 **Boggle**, woordspel; 18.30 **De ver van mijn bed-strijd**, kwis; 19.00 **Woensdagavond met Van Willigenburg**, praatshow; 20.00 **Nieuws**.
20.28 **The French Lieutenant's Woman**, film
22.35 **Reporter**, actualiteiten
23.10 **Mancuso FBI**, serie
00.00 **Nieuws**

Ned. 2

13.00 **Nieuws**; 14.15 **Matinee klassiek**; 15.00 **Telearchief**, polygoonjoernaals; 16.00 **Nieuws**; 16.05 **Stopwatch**, informatief progr.; 16.35 **Bekijk het maar**, kindermag.; 17.12 **Santa Barbara**, serie; 18.00 **Nieuws**; 18.20 **Popformule plus**, pop; 19.10 **Candid camera**, verborgen kamera; 19.26 **Dierenmanieren**, dierenprogr.; 20.00 **Binnenlandse zaken**, satire.
20.32 **Love letters**, spelprogr.
22.02 **Sjans**, komische reeks
22.32 **Tros Aktua**, actualiteiten
23.02 **Eenmaal**, andermaal, veilingprogr.
23.57 **Nieuws**

Ned. 3

08.55 **Nieuws**; 09.00 **Liegebeesten & apekopen**, school-TV; 10.00 **Landen in Europa**, school-TV; 18.00 **Nieuws**; 18.15 **Sesamstraat**; 18.30 **Jeugdjoernaal**; 18.40 **Het klokhuis**; 19.15 **Open universiteit**; 19.20 **Van gewest tot gewest**, regionaal nieuws; 19.54 **Politieke partijen**; 20.00 **Nieuws**.
20.20 **Stichting Socutera**, Leger des Heils
20.30 **Studio sport**;
22.00 **Nieuws**
22.15 **Studio sport joernaal**
22.30 **NOS-laot**
23.15 **Monarchie of republiek?**, de vrije gedachte
23.25 **Nieuws**

DONDERDAG 27 FEBRUARI

TV 1

14.30 **Muziek: het cirkus**, schooltelevisie; 15.00 **500 jaar Latijns-Amerika**, schooltelevisie; 16.00 **Regen**, film; 17.30 **Mooi en meedogenloos**, serie; 17.55 **Nieuws**; 18.00 **Tik tak**; 18.05 **Plons**; 18.10 **Draaimolen**, kindermag.; 18.20 **Prikballon**, kleutermag.; 18.35 **Top Score**, woordspel; 19.03 **Buren**, serie; 19.25 **Mededelingen**; 19.30 **Nieuws**.
20.00 **Schwarzwaldkliniek**, serie
20.45 **Het huis van wantrouwen**, sportpraatshow
21.30 **Panorama**, actualiteiten
22.30 **Vandaag**
22.55 **Uitzending door derden**

TV 2

18.55 **Nieuws**; 19.00 **Biologie: het menselijk lichaam**, schooltelevisie; 19.30 **Het Capitool**, serie; 19.53 **Benny Hill**, kolder.
20.00 **Lava**, humor. serie
20.30 **Tekens**, Schoone Kunsten, ver weg
21.30 **Nieuws**
22.00 **Première Film & Video**, filmnieuws
22.30 **Frances**, film

VTM

15.00 **Nieuws**; 15.05 **Taxi**, serie; 15.30 **Dallas**, serie; 16.20 **Santa Barbara**, serie; 16.45 **Clip Club**, verzoekklips; 17.00 **Superforce**, tekenfilmserie; 17.30 **Home and away**, serie; 18.00 **Nieuws**; 18.05 **Cijfers en letters**; 18.30 **Familie**, serie; 19.00 **Nieuws**; 19.30 **Rad van fortuin**.
20.00 **Tien om te zien**, show
21.00 **Beverly Hills 90210**, serie
22.00 **Nieuws**
22.15 **Jambers**, Seks te koop
23.00 **Miami Vice**, serie
23.50 **Nieuws**

Ned. 1

13.00 **Nieuws**; 16.00 **Nieuws**; 16.05 **Tom en Jerry**, tekenfilm; 16.20 **Service salon**, informatief progr.; 17.30 **Wordt vervolgd**, tekenfilmprogr.; 18.00 **Boggle**, woordspel; 18.23 **Forza!**, jongerenmag.; 18.53 **De uitdaging**, onmogelijke opdrachten; 20.00 **Nieuws**.
20.25 **L.A. Law**, serie
21.15 **Televizier**, actualiteiten
21.55 **Hoe voelen we ons vandaag?**, serie
22.20 **Morgen kan 't beter**, cursus
22.30 **Vinger aan de pols**, medisch mag.
22.55 **Hollands decor**, literaire wandeling

Ned. 2

13.00 **Nieuws**; 15.25 **After school special**, edukatief progr.; 16.10 **Santa Barbara**, serie; 16.55 **Zorro**, serie; 17.20 **Starstreet**, tekenfilmserie; 17.30 **Goud van oud live**; 18.00 **Nieuws**; 18.15 **B.O.O.S.**, kindermag.; 18.45 **Top 40**; 19.20 **Veronica Film & Video**; 19.50 **Empty nest**, serie.
20.15 **Tour of duty**, Vietnamserie
21.05 **Nieuwslijn**, actualiteiten
21.35 **In de Vlaamse Pot**, serie
22.00 **Indoor autosportgala**, verslag
22.55 **Police squad**, serie

Ned. 3

08.55 **Nieuws**; 09.30 **Liegebeesten & Apekopen**, school-TV; 10.00 **De beer van Bern**, school-TV; 18.00 **Nieuws**; 18.15 **Sesamstraat**; 18.30 **Jeugdjoernaal**; 18.40 **Het klokhuis**, jeugdinfo; 19.00 **Binnenland**, aktueel mag.; 19.30 **Schilderpaletten**, dok. serie; 20.00 **Nieuws**.
20.25 **De mankementenshow**, satirische reeks
21.03 **Heren**, dramaserie
22.00 **Nieuws**
22.15 **Studio sport joernaal**
22.30 **NOS-Laot**, achtergrondinfo
23.15 **Kennisstemmen**, teleac
23.45 **Nieuws**

VRIJDAG 28 FEBRUARI

TV 1

14.30 Europese verhalen, schooltelevisie; 15.00 Biologie: het menselijk lichaam, schooltelevisie; 16.00 De dag begint, film; 17.30 Mooi en meedogenloos, serie; 17.55 Nieuws; 18.00 Tik tak; 18.05 Postbus X, serie; 18.30 TV1- Top 30; 19.03 Buren, serie; 19.25 Mededelingen; 19.30 Nieuws.
20.00 Sledge Hammer, serie
20.25 De sleutels van het Fort Boyard, spannende strijd
21.25 Matlock, advocatenserie
22.10 Gerty en Gilliver, Franse Haute-Maurienne
22.30 Vandaag
22.55 Vleespotten van Europa, serie

TV 2

18.55 Nieuws; 19.00 Biologie: het menselijk lichaam, schooltelevisie; 19.30 Het Capitool, serie; 19.53 Benny Hill, kolder.
20.00 Vlaanderen vakantieland, toer. info
20.35 Kijk uit!, verkeers tips
20.40 Document: 500 jaar eenzaamheid, dok.
21.30 Nieuws
22.00 Affiche, kunstprogr.
22.20 Tenuto laureatenconcert

VTM

15.00 Nieuws; 15.05 Taxi, serie; 15.30 Dallas, serie; 16.20 Santa Barbara, serie; 16.45 Clip Club, verzoekklips; 17.00 Superforce, tekenfilm-serie; 17.30 Home and away, serie; 18.00 Nieuws; 18.05 Cijfers en letters; 18.30 Familie, serie; 19.00 Nieuws; 19.30 Rad van fortuin.
20.00 Klasgenoten, Ingeborg
21.00 The other victim, film
22.40 Nieuws
22.55 New Mike Hammer, serie
23.45 Nieuws

Ned. 1

13.00 Nieuws; 16.00 Nieuws; 16.05 Tom en Jerry, tekenfilmserie; 16.10 Victor en Maria; 16.21 Service Salon, informatief mag.; 17.30 Ere-prijs 17, familiemag.; 18.00 Boggle, woordspel; 18.28 Weg van de snelweg, het gebied van Voorne; 18.53 Pink Panther, tekenfilm; 19.01 Different world, serie; 19.29 Cosby show, serie.
20.00 Nieuws
20.25 Rondom Tien, mensenkinderen
21.18 Paul Simon's concert in the park, concert

Ned. 2

13.00 Nieuws; 16.00 Nieuws; 16.08 Vokaal centraal; 16.55 Derrick, serie; 18.00 Nieuws; 18.20 The Teenage Hero Turtles, tekenfilmserie; 18.46 Bassie en Adriaan en de geheimzinnige opdracht, serie; 19.20 Wetenswaardevol met Wubbo Ockels, ruimtevaart.
19.47 Op goed geluk, spelprogr.
20.32 Medisch Centrum West, serie
21.36 De TV-dokter
21.37 Tros TV-show
22.30 Crime Time, misdaadmag.
23.08 Last flight out, TV-film
00.45 Nieuws

Ned. 3

08.55 Nieuws; 09.00 Huisje boomje beestje, school-TV; 10.00 Nieuws uit de natuur, school-TV; 10.30 Computerjoernaal, school-TV; 11.00 School-TV-weekjoernaal; 17.00 Studio sport: atletiek; 18.00 Nieuws; 18.15 Sesamstraat; 18.30 Jeugdjoernaal; 18.40 Het klokhuis; 19.00 Schilderspaletten; 19.24 Wat doe jij nou?, kwis; 19.54 Politieke partijen; 20.00 Nieuws.
20.25 Studio sport
22.00 Nieuws
22.15 Studio sport joernaal

Lee Marvin en Joanna Pacula in het spannende moordmisterie *Gorky Park*. Maandag 24 februari op TV2, om 22u.

ZATERDAG 22 FEBRUARI
COCKTAIL

Brian Flanagan wil na zijn legerdienst binnen de kortste tijd New York veroveren en gaat op zoek naar een „geschikte” baan. Amerik. film (1988) met Tom Cruise en Elisabeth Shue. (VTM, om 20u.30)

ZONDAG 23 FEBRUARI
DE BEER

Ontroerende, mooie film van Jean-Jacques Annaud (1988) over de vriendschap tussen een grote en een kleine beer en over hun pogingen om te ontkomen aan twee jagers. (TF1, om 20u.50)

MAANDAG 24 FEBRUARI
GORKY PARK

Amerik. politieke thriller van Michael Apted (1982) met William Hurt, Lee Marvin en Brian Dennehy. In het Moskouse Gorky Park werden drie vreselijk verminkte lijken gevonden. Politiechef Renko wordt van meetaf aan gehinderd in zijn onderzoek door de KGB... (TV2, om 22u.)

DINSDAG 25 FEBRUARI
FRANKENSTEIN 90

Victor Frankenstein is er eindelijk in geslaagd een kunstmens tot leven te wekken. Maar zijn „produkt” gaat ervandoor met zijn vriendin en Frankenstein is

dus op achtervolgen aangewezen. Franse horrorfilm (?) van Alain Jessua (1984) met Eddy Mitchell en Fiona Gélin. (RTL-TVi, om 22u.20)

WOENSDAG 26 FEBRUARI
DE MINNARES VAN DE
FRANSE LUITENANT

Uitstekende film van Karel Reisz (1981) naar de boeiende gelijknamige roman van John Fowles (bewerkt door Harold Pinter). Het Viktoriaanse tijdperk in Engeland wordt prachtig weergegeven en Meryl Streep en Jeremy Irons akteren op hoog peil. (Ned. 1, om 20u.28)

DONDERDAG 27 FEBRUARI
FRANCES

Amerik. film van Graeme Clifford (1982) over het trieste leven van de aktrice Frances Farmer. Haar persoonlijkheid en intelligentie worden nogal eenzijdig belicht, maar alweer is er een briljante vertolking van Jessica Lange. (TV2, om 22u.30)

VRIJDAG 28 FEBRUARI
ST.ELMO'S FIRE

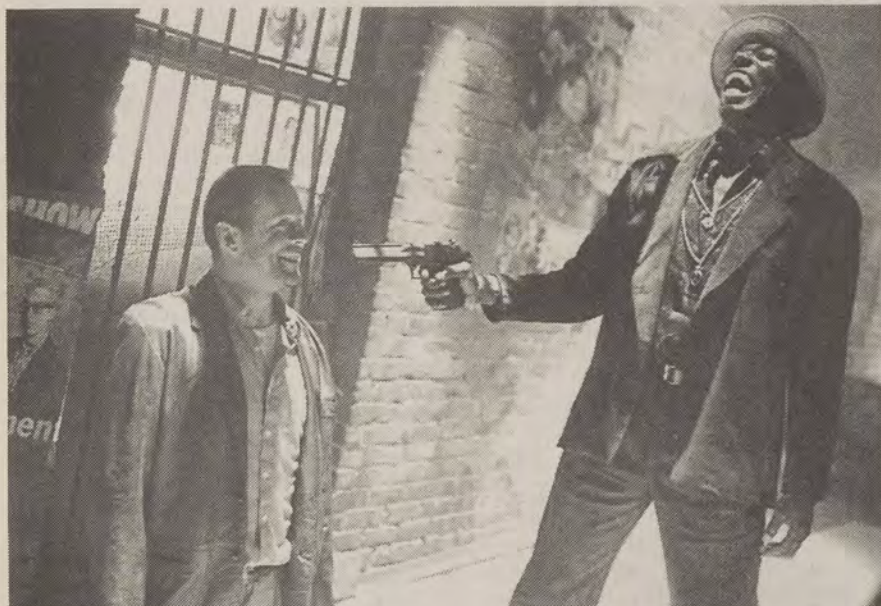
Amerik. film van Joel Schumacher (1985) die werd geschreven op het lijf van enkele jonge acteurs. Ze spelen pas afgestudeerde jongeren die het moeilijk hebben in het „echte leven”. Met Rob Lowe, Demi Moore, Andrew McCarthy en Ally Sheedy. (BBC1, om 23u.20)

RICOCHET

Regie: Russel Mulcahy
 Maker van: Razorback, Highlander 1 en Highlander 2.
 Productie: Joel Silver & Michael Levy.
 Kostuums: Marilyn Vance-Straker.
 De Goeie: de zwarte *Denzel Washington*, gelukkig getrouwd, met twee kleine kinderen.
 De Slechte: de blanke *John Lithgow*.
 De half goeie/slechte: de zware *Ice T*.

De succesvolle zwarte agent Nick Styles (Washington), slaagt erin Earl Talbot Blake (Lithgow) te klissen voor de videokamera van een toevallige getuige en zijn loopbaan gaat als een komeet de hoogte in. Hij wordt assistent-prokureur en zijn baas Priscilla Brimleigh (Lindsay Wagner) is maar wat gelukkig met hem. Maar Blake komt vrij en zijn wraak is verschrikkelijk. Hij slaagt er in Nick Styles belachelijk te maken, nadat hij hem heeft ontvoerd en een smerige video met hem heeft gemaakt. Niemand gelooft nog in Styles en als Blake ook nog zijn gezin gaat bedreigen, roept hij de hulp in van zijn vroegere straatvrienden met aan hun hoofd Odessa (Ice T.). nadat we even naar een remake hebben zitten kijken van White Heat met James Cagney kent alles zijn ontknopning op de stelling van een in aanbouw zijnd torenhuis.

Ondertussen hebben we heel wat geweld gezien, enkele leuke en minder leuke grappjes over de zwarte viriliteit en kregen we een inkijkje in een wereld die tegenwoordig zo veel op film wordt getoond, dat men gaat vrezen dat hij al van deze wereld is.

Joe Hallenbeck (Bruce Willis) tracht met z'n tipische humor een huurmoordenaar (Badja Djola) af te leiden in "The Last Boy Scout".

THE LAST BOYSCOUT CURLY SUE

Regie: Tony Scott
 Maker van: Top Gun, Beverly Hills cop II, Days of thunder.
 Productie: Joel Silver & Michael Levy
 Kostuums: Marilyn Vance-Straker
 De Goeie: de blanke *Bruce Willis*, ongelukkig getrouwd, een vroegwijze dochter.
 De Slechte: de blanke *Noble Willingham*.
 De half goeie/slechte: de zwarte *Damon Wayans*.

De aan lager wal geraakte geheim agent, nu privaat detektive Joe Hallenbeck (Willis), ontdekt dat zijn vrouw een affaire heeft met zijn vriend, ook een detektive. Op een dag ontdekt hij hem in de kleerkast, zet hem aan de deur en ziet hoe diens wagen wordt opgeblazen wanneer hij hem start. Hallenbeck kreeg enkel een naam: Cory, een danseres, bevriend met James Alexander Dix (Wayans), een voormalig footballspeler van de L.A.Stallions, met een vroegtijdig afgebroken loopbaan door speelschulden en drugs en voormalig idool van Hallenbeck. Cory wordt vermoord en Dix zal Hallenbeck helpen. Ze komen in het profvoetbal terecht. Een hooggeplaatst politikus en een skrupuleuze eigenaar van een voetbalploeg blijken onder één hoedje te spelen. Na enkele suggesties op de juiste plaatsen wordt Hallenbeck verdacht van moord op de minnaar van zijn vrouw. Maar wanneer ze zijn gezin gaan bedreigen wordt Hallenbeck gewoon razend. Alles kent zijn ontknopning op de stelling van de verlichting van een voetbalstadion.

Regie: John Hughes
 Maker van: Home alone; Ferris Bueller's day off; Planes, trains and automobiles.
 Productie: John Hughes.
 Kostuums: Michael Kaplan.
 De goeie: de blanke *James Belushi*, steeds in het gezelschap van het meisje *Alisan Porter*.
 De slechte: de blanke *John Getz*.
 De half goeie/slechte: *Kelly Lynch*.

Curly Sue is negen en wees. Ze zwerft samen met Bill, die haar sinds haar prille jeugd heeft verzorgd. Op een nacht ging hij met haar moeder naar bed en de volgende morgen zat hij met een baby. Ze scharrelen hun kostje bij elkaar zonder te stelen, maar wel af en toe een leugentje om bestwil. Door een list kunnen Bill en Curly zich laten uitnodigen door een succesvolle advokate, Grey Ellison (Lynch, die de rol aannam omdat hij haar zoveel herinnerde aan die oude films met Rosalind Russell en Katharine Hepburn). Grey is vertederd door Curly en vraagt hen te logeren. Haar vriend Walker (Getz) heeft andere, meer boosaardige plannen.

De rest zie je wel als je de volgende vijf jaar omstreeks Kerstmis naar je TV zit te kijken. Puur kerstsentiment, met een Curly die aan Annie herinnert, maar meer nog aan pijpekrollen Shirley Temple. Erg melig, somtijds gewoonweg flauw. Je hebt dan zitten kijken naar een sprookje dat erg lijkt op Annie en als Curly af en toe ook nog gaat zingen heb je gewoon zin om te janken, van misère.

Willem Sneer

Alison Porter speelt Curly Sue in de gelijknamige komedie.

HERSENBREKER

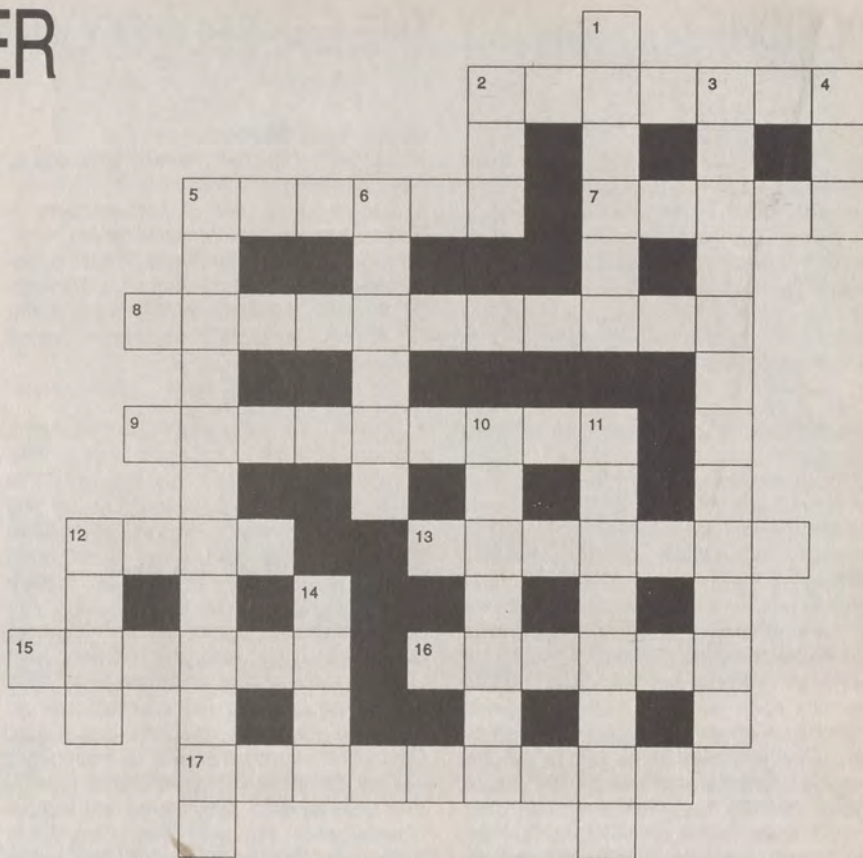
OPGAVE 121

HORIZONTAAL

2. Zulke dieren kunnen schrammen op je huid veroorzaken (7)
5. Die pak je aleer je je uit de voeten maakt (6)
7. Indruk tussen de rails (5)
8. Hooggeplaatste musici (11)
9. Komt met een smak naar beneden zonder dat je er iets van hoort (9)
12. Zo'n vaartuig beweegt zich gemakkelijk voort (4)
13. Zo iemand is misschien niet de sterkste... (7)
15. Iets van een vrucht houdt zich schuil onder de pan (6)
16. Zo spreek je nooit één enkele persoon aan (6)
17. Dit verlies geeft dubbel aan dat het bergafwaarts gaat (9)

VERTIKAAL

1. 't is maar een zeer kleine mogelijkheid (6)
2. Het heeft wellicht pijnlijke gevolgen als je hieruit 't onderste wilt hebben (3)
3. Pas op, dat sterrenbeeld is gewapend (12)
4. 'n Dwaas (3)
5. Luidruchtige aansporing om naar een vergadering te komen (12)
6. Zolang je er maar één in de lucht ziet, is de winter niet voorbij (6)
10. Daar komen twee roofvogels in de dieperik terecht (7)
11. Een dier een klap geven kan tot volstrekte machteloosheid leiden (8)
12. Hierdoor wordt de lading gedekt (4)
14. Gemeente met oude rechten (4)

OPLOSSING OPGAVE 119

Horizontaal: 3. Eben-Emael; 6. strijdtoneel; 10. Noordkaap; 11. amis; 12. mega; 13. regelaar; 16. abrakadabra; 18. taal; 19. knap; 20. die.

Vertikaal: 1. snotaap; 2. rede; 4. blijkbaar; 5. mineraal; 7. tandradbaan; 8. leesgraag; 9. Borms; 14. grapjas; 15. arbeid; 17. ASLK; 21. es.

Wij verwachten uw gele briefkaart met de oplossing van opgave 121 ten laatste dinsdag 3 maart op de redactie: Barrikadenplein 12, 1000 Brussel.

Nika Fonteyn-Maertens uit Mariëndaal 1 in 1120 Brussel wint een boekenpakket want haar gele briefkaart met de juiste oplossing van opgave 119 werd uit de korrekte inzendingen getrokken.

SATERDAG

AHASVERUS

„Min. Derycke temt olifanten”, las Ahasverus

Om met het Brabants trekpaard te stoeien

★

Als er een opening in de crisis komt moet Dehaene er nog doorkunnen ook...

★

Mars van de hoop werd bloedprocessie

★

Israël: geen Hezbollah en apekool

★

Sabena meet zich een Franse air aan

★

VSA: Bushuldigde sta op!

★

Nice: affront National voor PS

★

Zetduivel:

Partir c'est pourrir un peu

★

OP DE BARRIKADE

■ Wanneer we op de E40, even voor Eupen, de wegwijzers 'zien' verduitsen, horen we over de boordradio Jos Bouveroux' in memoriam voor Daniël Coens. We worden er stil bij. Mens, dat is onze generatie... Op dezelfde 7 november 1971 werden we samen voor de eerste keer verkozen in de Kamer. Samen volgden we jaren lang de Kamerkommissie Onderwijs. Maar nog eerder vonden we mekaar op een verloren café-avond tijdens de jaren van 'Leuven Vlaams'. Met een paar Eumavia-studenten afkomstig uit wat toen officieel de Oostkantons werden genoemd, praatten we over de mislukte 'Belgische pannekoek'. Hun 20-tal duitstalige gemeenten, in de langgerekte driehoek tussen Eupen, Malmédy en Sankt-Vith, waren er de laatste 'verovering' van! We beseften toen reeds — bijna instinctief — dat dit liliputachtig staatsnationalistisch gedoe geen toekomst zou hebben binnen Europa. We wisten toen niet dat Daniël niet zo lang daarna, Minister van Onderwijs voor Vlaanderen zou worden. En evenmin dat enkele Leuwenduitstalige studenten de drijvende kracht zouden worden achter de *Partei der Deutschsprachigen Belgier* die bij haar eerste verkiezingsdeelname in 1974 een kwart van de geldige stemmen voor haar kandidaten zou binnenrijven. Hoeveel weg van onze dromen werd er sedertdien afgelegd? Langs de verknoeiide Herbestalstrasse — net klein Amerika: reclameglitter, benzinepompen en metershoge uitstalramen — dalen we naar de Wezer toe. Het goeie, zachte rivierwater deed tijdens de 18e eeuw een aantal Vlaamse wolspinners en -wevers hier investeren. Enkel in de namen — Merte(n)s, Claes, Janssen, Beckers enz... — vinden we de resten ervan terug. Toen waren de 3 oostkantons nog het westelijk deel van het *Aachener Bezirk* dat 13 bestuurskantons telde. Het heuvelende Eupen, op 18 km van Aken; Sankt-Vith op wat meer kilometers van Prüm — samen goed voor het *Eifeler hoogland*. Malmédy heette steeds *Welsler Preusen* en vormde een Waalse inham in 't Duits taalgebied. *Malmédy-Stablo*, ooit een onafhankelijk abdijs-vorstendommetje! Het telde toendertijd ca. 12.000 inwoners, waarvan in 1920 20% duitstalig was. Zo'n minibestuurlijk gedoe was niet uniek voor dat gebied. Vergeet niet dat het Kongres van Wenen, de driehoek

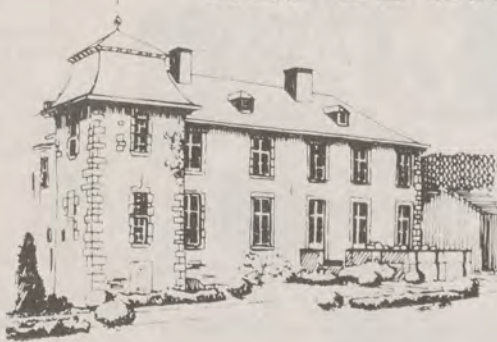
ten noorden van Eupen, *Neutraal Moresnet* doopte omdat Pruisen en Nederland (bij het grensverdrag van Aken op 26.6.1816) tot geen akkoord kwamen! Tot voor de 1e. WO bleven de zinkmijnen er — als belangrijkste in Europa — voor beide staten én voor België een begerenswaard bezit. Ook dat driehoekje zou na de 1e. WO bij het Verdrag van Versailles in het Belgisch Koninkrijk (hoofdletters a.u.b.) worden 'opgenomen'. Dat nieuwe koninkrijk van *Jean-Baptiste Nothomb* (1805-1881), de landadel van Duitstalig Luxemburg, die het steeds groter wilde! *Pierre-Frédéric* (1887-1966) — zijn neef — zette die droom door en wilde Zeeuws-Vlaanderen, Oost-(Nederlands)Limburg, het Groothertogdom Luxemburg en Eupen-Malmédy inlijven. Alléén 't laatste 'lukte'... Als een lijkwade van Turijn zit diens neef *Charles-Ferdinand* (1936-) nu de Kamer voor. Het wordt de laatste van een familie staatsnationalisten die dit Belgische bufferstaatje kunstmatig in evenwicht hielden tussen de Duitse, Franse, Nederlandse en eigen belangen in. Hij werd in 1968 - één verkiezing eerder — verkozen. En alhoewel ook hij in het Louvain-Leuven-van-toen studeerde, beleefde hij die verloren café-avond met Daniël en de Oostkantonniers niet mee... Zijn dromen lagen elders...

■ 20 jaar geleden startte de PDB. Bij de ongelukkige (Denk aan de grendelgrondwet!) grondwetsherziening van 1970 werd wél het bestaan van het Duits taalgebied grondwettelijk voor het éérsst verankerd. Maar bij de verkiezingen van 7 november 1971 werden de populaire duitstalige PSC-kandidaten Johann Weynand en/of Michel Louis niet gekoöpteerd als senator. Sedert 1945 zorgden de franstalige kristen-demokraten dat er steeds één duitstalig kandidaat in de Brusselse senaat kon zetelen. De rest kon je als katolieke lippendienst betitelen... En ditmaal werd het Deutschtum boos en kon niet meer gepaaid worden. Want hun kompromis om een zelfstandige duitstalige kristen-demokratische partij op te richten, naast de Waalse en Vlaamse 'vleugels', om zo hun rechten af te dwingen, werd niet aanvaard. Op 27 december 1971 hielden Michel Louis, Reiner Pankert en Wilhelm Pip de PDB in Sankt-Vith boven de doopvont. Daarmee volgden zij de federalistische lijn van de Volksunie, het MPW en ook van het

FDF. Nu is de PDB lid van de Europese Vrije Alliantie en betekent een bestendige politiek drijvende kracht in de 9 samengevoegde duitstalige gemeenten. Haar aanhang steeg ooit tot 29%, maar ligt nu rond de 15%. De groei was — net zoals voor de VU — niet gemakkelijk! De 2e wereldoorlog ging hier in zijn gruwelijkheid en nasleep aan bijna geen enkel huis voorbij. Tijdens het Von Rundstedtoffensief dat op 16 december 1944 begon werden de huizen van Büllingen, Rocherath en Sankt-Vith letterlijk door de Amerikaanse bombardementen voor 100% verwoest; het minst getroffen was Bütgenbach met slechts 48,3% van het patrimonium! En toen op 2 februari 1945 het piepkleine duitstalige Krinkelt als laatste gemeente van het Belgisch Koninkrijk 'bevrijd' werd door de George Patton-troepen, woede de repressie er al volop. Ongeveer 8.700 Oostkantonniers dienden immers verplicht in het Duitse leger, ongeveer 3.200 keerden nooit terug. Ongeveer 7.000 jongeren waren ooit — al of niet met zachte dwang — lid geweest van de Hitlerjugend en de NSDAP telde einde 1944 al evenveel leden in Eupen-Malmédy-Sankt-Vith! Een kwart van de ca. 67.000 bewoners kreeg 'n repressiedossier aan zijn broek! Voor de rest van het gebelgde koninkrijk zou dat 5,6% zijn... Dan begon de verfransing opnieuw. En de grens met Duitsland leek tot einde '46 een IJzeren Gordijn. Wie herinnert zich nog de smokkelmoord van 23 augustus 1946 toen 2 rijkswachters 'in de Oostkantons' werden neergeknald? In 1956 verklaarde het herboren Duitsland 'zijn' aanhechting van... het aangehechte oostgebied *volkenrechtelijk* ongedig! En op 28 september 1960 volgde een geldelijke *Wiedergutmachung* van 80 miljoen D-mark... Langsheen de klaterende Hill wandelen we op zijn zondags doorheen het afgescheiden Hertogenwald: Rudi en Mariele; Norbert en Martha; Alfred en Ruth; Dieter en Renate... Lieve en ik... Met daar doorheen lopend enkele spelende kinderen die van steen tot steen springen en de sneeuwvlokjes trachten op te vangen. Zij spreken Duits zonder enige remming en beseffen de vreselijke geschiedenis van hun *land zonder grenzen* (nog) niet. Meer dan voor wie ook in dit 'Koninkrijk', zal de ontgrenzing per 1 januari 1993 waar zijn...

Willy Kuijpers
Algemeen Sekretaris

HOF DE DRAECK

Groen, rust en gastronomie
In VOEREN

'n Kasteelhotel dat zijn service volledig afstemt op een gastvrij en culinair verblijf.

Pas heringerichte luxekamers.

Midweekarrangement: drie overnachtingen met ontbijt en 3 viergangendiners: 4.950 B.F. per persoon.

Hoofstraat 6

3793 Teuven

Tel. (041) 81.10.17

HET PARTIJBESTUUR DEELT MEE

Na afloop van het partijbestuur van maandag verspreidde algemeen sekretaris *Willy Kuijpers* volgende mededeling ten behoeve van de pers.

Het partijbestuur van de VU Vlaamse Vrije Democraten wil met klem protesteren tegen de uitverkoop van Sabena aan Air France. Nadat de overheid, de belastingbetaler dus, reeds ettelijke miljarden in Sabena stak, wordt deze nu voor de prijs van één Boeing 747 (4 miljard) aan een Frans staatsbedrijf verkocht! Meer nog, in eigen land worden bijkomende gemeenschapsgelden (2 miljard) door een reeks overheidsinstellingen bijeengeschaapt om deze transactie mogelijk te maken. Hierdoor verwerft Air France

een blokkeringsminderheid van 35 à 40 %. Een aandeel dat nog in relatief belang kan toenemen door het wegdeemsteren van de eigen middelen in Sabena als gevolg van slecht beheer en een tegenvallende conjunctuur. Tevens wordt nu reeds aan een financieringsschema gedacht waarbij de aandelen nog verder versnipperd worden via een konverteerbare lening onder het personeel (4 miljard) en bij Air France (2 miljard).

De VU Vlaamse Vrije Democraten heeft zich van bij aanvang formeel verzet tegen een eksklusieve samenwerking tussen Sabena en Air France. In de eerste plaats is er de vaststelling dat de frankofone lobby binnen

Sabena elk scenario voor samenwerking met andere luchtvaartmaatschappijen onmogelijk maakte, hierin geruggesteund door Waalse politieke krachten. Verwijzen we naar het categorieke njet van gewezen PS-voorzitter Spitaels tegen een samenwerking Sabena-KLM. Gevolg van dit alles zal zijn dat de franstalige Sabena-top vrij spel krijgt om Zaventem uit te bouwen tot een Franse burcht en een halte tussen Parijs en Londen.

Ook omwille van economische motieven roept de samenwerking met Air France heel wat vragen op. In de eerste plaats kan Air France moeilijk beschouwd worden als een modelbedrijf van commerciële werking. Niet voor niets wordt dit overigens toegejuicht door de vakbond die al jaren hipoteken legt op de flexibele werking van Sabena. De VU ziet overigens meer heil in het uitbouwen van een kleine, Europese luchtvaartmaatschappij die zonder vaste bindingen kan samenwerken met diverse grotere vervoermaatschappijen.

Voor de VU is de huidige gang van zaken onaanvaardbaar. Zij begrijpt niet dat de CVP en SP dit franstalig overnamebod zomaar als een lopende zaak kan afhandelen, en roept de Vlaamse economische en politieke krachten op om hier een stokje voor te steken.

BEELDSPRAAK

HET VLAAMSE KRUIS EN DRUGS IN VLAANDEREN

Op zaterdag 22 februari a.s. houdt Het Vlaamse Kruis zijn negende nationaal kongres en wel in de fakulteit Farmaceutische Wetenschappen, Harelbekestraat 72 te Gent.

Het kongres buigt zich over het probleem *Drugs in Vlaanderen*. Hier het programma:

9u.30: opening van het kongres.

10u.15-11u.15: soorten drugs door. prof. De Leenheer.

11u.30-12u.30: Vergadering in deelgroepen.

12u.30-14u.: broodlunch.

14u.-15u.30: Hoe worden drugs opgespoord en welke zijn de meest potentiële gevaren binnen onze samenleving? Door Rijkswachtmajoor Zanders.

15u.30-16u.10: pauze.

16u.15-17u.: druggebruik op de scholen in Vlaanderen, door dhr. H. Delmeire.

17u.-17u.30: toespraak door mevr. An Van Lancker, kabinetschef ministerie van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden van de Vlaamse Gemeenschap.

17u.30-17u.45: Slotwoord door nationaal voorzitter dr. J. Speybrouck.

De vergaderruimte kan bereikt worden langs uitrit E17-UZ Gent.

HET BUITENBEEN VAN DE WEEK

DE SCHEPEN DRINKT...

Na een korte adempauze is onze rubriek *Het Buitenbeen van de Week* terug van weggevoerd. Dit keer berichten wij vanuit Geel. Maar om ons verhaal te begrijpen moeten wij even terug naar april 1990.

OPGEPAST : VALLENDE FIETSERS ,

Toen plaatste de *Vlaamse Aktiegroep Geel* aan het begin van de Veldstraat een nieuw verkeersbord „Opgepast vallende fietsers!“. Een fraai eigen logo waarmee de automobilisten gewaarschuwd werden voor vallende fietsers wegens de zeer slechte staat van het wegdek in de Veldstraat, Waaiburg en Heilige Geeststraat.

KAPOTTE VELG...

Omdat er in januari 1991 nog geen enkele verbetering merkbaar was in de betrokken straten, werd door de *Vlaamse Aktiegroep Geel* opnieuw actie gevoerd. Een door bijna alle wijkbewoners ondertekende petitie werd samen met een in de Veldstraat kapot gereden fietsvelg aan de verantwoordelijke schepen voor Openbare Werken, *Vic Peeters*, overhandigd.

Deze belofde toen de werken in de H.Geeststraat in 1991 te laten uitvoeren. Tevens zou worden overwogen om de aanpas-

singswerken voor de Waaiburg en de Veldstraat op de begroting van 1992 in te schrijven. Maar ja, beloven is gemakkelijk; doen, is wat anders. Toch mag nooit gewanhoopt worden, blijkt nu...

De werken in de H.Geeststraat zijn inmiddels voltooid en nazicht van de begroting 1992 leert dat de nodige kredieten zijn voorzien om de werken in de overige straten dit jaar te laten uitvoeren.

„CHATEAU VELDSTRAAT“

Een delegatie van de *Vlaamse Aktiegroep Geel* trok onlangs opnieuw naar de schepen van Openbare Werken om hem een fles *Château Veldstraat* te overhandigen. Als het goed is zeggen wij het ook!

Schepen van Openbare Werken Vic Peeters leest dat hij goed werk heeft geleverd. Hopelijk ziet hij er wat vrolijker uit na het nuttigen van de Château Veldstraat...
(foto WIJ)

Tevens informeerden wij naar de stand van zaken. De schepen kon de delegatie formeel toezeggen dat de aanpassingswerken in de Veldstraat onmiddellijk na het bouwverlof zullen aanvangen. De werken in de Waaiburg zullen eveneens in de nabije toekomst en in eigen regie worden uitgevoerd.

Goed nieuws dus voor de wijkbewoners, of zo ziet u maar: „De aanhouder wint!“.

ADVERTENTIE

Koningsstraat 316, 1210 BRUSSEL
Tel. (02) 217.06.14 - Fax. (02) 217.72.40

Kom je naar BRUSSEL

Kom dan naar DE ULTIEME HALLUCINATIE

Maak er een uitstap van en kom er genieten van onze:

- Unieke sfeer van de ART NOUVEAU
- Taverne
- Dagschotel aan 250 fr.
- Uitstekend restaurant met menu's vanaf 950 fr.
- Gezellige banketzaal tot 40 mensen
- Bar dansant „Citizen ZEB“
- Terras.

Voor reservatie: bel 02/217.06.14.

20 JAAR TAK

Op 26 maart a.s. is het precies 20 jaar geleden dat de Vlaams-nationale actiegroep Taal-Aktie-Komitee (TAK) zijn allereerste aktie voerde. Op zondag 26 maart 1972 trok TAK voor een voettocht vanuit Gent naar de taalgrensgemeente D'Hoppe onder het motto: „D'Hoppe, groen én Vlaams”. De start van een eendeloze reeks, meestal ludieke, akties voor een zelfstandig Vlaanderen.

DUCHTLOOS...

Om deze twintigste verjaardag niet onopgemerkt voorbij te laten gaan, zal op zaterdag 28 maart a.s. een gelegenheidspublikatie van de drukpers rollen. Onder de titel *Duchtloos doorgevaren!* en ondertitel: *Zes (kritische) nota's en één poëtische bijdrage i.v.m. een stukje Vlaams Bewegen* wil TAK een mooi verzorgde pocket uitgeven.

Anton van Wilderode werd gevraagd een staaltje gelegenheidspoëzie ten beste te geven.

Koen Baert (IJzerbedevaartkomitee) levert een bijdrage over de plaats van TAK in het grote geheel van de Vlaamse beweging.

BRTN-joernalist *Jos Bouveroux* is in zijn pen geklommen voor een stuk over TAK en het hete hangijzer amnestie.

Het reilen en zeilen van TAK in de Rand rond Brussel wordt toegelicht door *Jan Veestraeten* (Gazet van Antwerpen).

Luc Neuckermans (De Standaard) levert een bijdrage over het sociale engagement van TAK in Vlaams-Brabant.

Guido Sweren (Voeren) schrijft over de veelvuldige TAK-bezoeken aan de Voerstreek.

Peter De Roover (VVB) gaat het in zijn bijdrage hebben over de zin of onzin van een Vlaams-nationale actiegroep.

Norbert D'hulst (Davidsfonds) verzorgt de inleiding, terwijl TAK-verantwoordelijke *Guido Moons* een slotbeschouwing brengt.

Wie interesse heeft voor *Duchtloos doorgevaren* schrijft 350 frank over op rekeningnummer 930-0013188-60 van 20 jaar TAK, p.a. Kasselstraat 22 te 9080 Zaffelare met vermelding „boek”. (350 fr. tot 25 februari, na deze datum 400 fr.)

...DOORMARSJEREN

Zaterdag 4 april: dé gebeurtenis waarop alle huidige medewerkers en oud-gedienden van de actiegroep, met daarbij natuurlijk de grote schare simpatisanten, elkaar kunnen ontmoeten op *Dé nacht van TAK*, een gezellig bal. Plaats van het gebeuren is zaal *Ter Use*, Stationsstraat te Overijse.

Zaterdag 2 mei: uitnodiging voor iedereen die nog eens de stapschoenen wil aantrekken en de allereerste TAK-aktie van 20 jaar geleden wil overdoen.

Voor deze 40 km lange voettocht wordt verzamelen geblazen op het St.-Pietersplein te Gent op zaterdagochtend 2 mei om 8 uur.

ANTWERPEN

FEBRUARI

21 LINT: Bestuursverkiezingen VU-Lint, van 18u.30 tot 21u.30 in De Witte Merel, Lierssesteenweg.

21 TONGERLO/WESTERLO: Toon Pauli verhaalt zijn belevenissen in het Oosten (Iran, Irak enz.). Om 20u.30 in Kapellekeshoef. Org.: SMF-Kempen.

22 EDEGEM: Gezellige avond Belcanto. Met Gust Teugels en Lus Mampuis. Om 20u. in Drie Eiken. Org.: VNSE.

22 ARENDONK: Jaarlijks mossel-feest in zaal De Vrij, achter café Tramhalt, Voorheide. Keuze uit mosselen (350 fr.), halve kip (250 fr.) en kippebil (175 fr.). Info: H. Hermans (014/67.00.50). Org.: VU-Arendonk.

23 WILRIJK: Bestuursverkiezing van 10 tot 13u. Praatkafeë met gasten van 11 tot 13u. in zaal De Kern. Org.: VU-Wilrijk.

25 NIJLEN: Karnavalfest met optreden van de Nijlense Straatzangers in zaal Kempenland om 20u. Org.: FVV-Nijlen. Inschrijven bij bestuursleden.

27 WOMMELGEM: Bestuursverkiezing in lokaal Den Klauwaert, van 18u.30 tot 21u.30.

27 MORTSEL: Hugo Coveliers over politie en kriminaliteit. Om 20u.30 in de Salons De Landsknecht, Schildersstraat 33 te Antwerpen. Mogelijkheid tot deelname aan diner om 18u. Inschrijven bij de Vlaams-nationale debatclub 03/449.01.03 of 03/230.24.60.

28 BOECHOUT: Bestuursverkiezingen VU-Boechout/Vremde, van 19u.30 tot 22u.30 in café Het Hoefijzer.

29 MERKSEM: Om 20u. in Vlanac, Bredabaan 360: kaartavond. Deelname 100 fr. p.p. Inschrijving ter plaatse. Org.: VU-Merksem.

MAART

7 MERKSEM: Jaarlijks bal van VU-Merksem, vanaf 20u. in zaal Wilgenhof, Moeshofstr. 138. Diskobar Ronnie. Inkom 100 fr. Kaarten bij bestuursleden.

13 MORTSEL: Kaas- en Wijnavond in zaal Atrium, St. Bernadettestraat 7. Gastspreker is Walter Luyten over „Litouwen”. Aanvang: 20u. Org.: VVB-Mortsel/Boechout/Borsbeek. Info: 03/440.86.16.

14 STABROEK: Kaas- en Vleesbuffet in Rosmolen, Kerkedam-Stabroek. Aperitief tussen 19u.30 en 20u. Deelname: 375 fr. Inschrijven voor 10/3 bij bestuursleden VU-Stabroek en Berendrecht-Zandvliet.

14 MERKSEM: gezellige Mossel-avond in Vlanac, Bredabaan 360. Aanvang 20u. Inschrijving aan 350 fr.p.p. in Vlanac, op vrijdagavond vanaf 20u. of zaterdag vanaf 14u.

10DE VLAAMSE ZIELEDIENST

Op zaterdag 29 februari a.s. gaat om 11 uur in de St. Walburgiskerk aan de Volkstraat te Antwerpen, de jaarlijkse Vlaamse Zieledienst door.

Deze herdenkingsmis is een zinvolle traditie geworden, die in 1992 voor de tiende maal zal plaats hebben. In 1982 gestart is de Zieledienst nu reeds een gezamenlijke organisatie van Bormshuis, Broederband Antwerpen, H. Van den Reek-komitee, SMF-Antwerpen en VOS-Antwerpen.

De mis wordt opgedragen door pastoor Soetewey, pater A. Aermoudts houdt de homilie. Het SMF-Scheldekoor antwerpen zorgt voor passende liederen. Walda Van Onckelen en H. Bogaert treden op als lektoren.

Na de Zieledienst kunnen de aanwezigen elkaar begroeten bij een kop koffie in de ontmoetingsruimte van de kerk. Er is tevens gelegenheid om in de direkte omgeving het Bormshuis (Volkstraat 30) te bezoeken.

Cafeteria - Brusselse wafels
Tea-Room - Buffet

Boterstraat 42-44 — 1000 Brussel
Tel. 02/511.26.12

KINDERZANGNAMIDDAG

Voor de zesde maal organiseert de Vlaamse Volkskunstbeweging (VVKB) een nationale kinderzangnamiddag. Deze zangnamiddag vindt plaats in zaal Rozenkrns, Heistraat 390 te Wilrijk-Antwerpen op zaterdag 29 februari 1992 van 14 tot 17 uur.

Onder het thema „Eigenaardig, he!“ (29 februari) wordt gezongen over „eigenaardige“ mensen, dingen, handelingen, plaatsen. Een geanimeerd programma vol samenzang wordt geleid door het VVKB-kinderkollege en opgeluisterd door een artist, die met ballonnen „eigenaardige“ dieren en voorwerpen maakt. De kinderen worden actief bij het geheel betrokken.

De samenzang wordt begeleid door de VVKB-muzikanten uit Tessenderlo. De plaatselijke VVKB-volkskunstgroep *De Kegelaar* staat borg voor een vlotte organisatie achter de schermen.

Voor de VVKB-kinderzangnamiddag werd een programmaboekje samengesteld dat te verkrijgen is op het VVKB Nationaal Trefpunt of bij inschrijving op de dag zelf. In deze zangbundel zijn de geprogrammeerde liederen opgenomen.

Info: VVKB Nationaal Trefpunt, Baron Dhanislaan 20 bus 3, 2000 Antwerpen, tel. 03/238.94.12.

JONGE ROEMENEN ZOEKEN VLAAMSE PENNEVRIEND(IN)

— *Silvia* is een 16-jarige lyceumstudente. Zij houdt van lezen, muziek beluisteren en TV kijken. Ze wil daarover en over mode en literatuur korresponderen met een meisje of een jongen van 17-18 jaar in het Frans.

Silvia Piper
Str. Dunarii nr. 222
Bl.817, Sc. B, Et. 1, Ap.24
R-0700 Alexandria (Teleorman)

— *Isabella* is 18 jaar en werkt als rekenplichtige in een klein bedrijfje. Ze houdt van lezen, film, muziek, mode, informatika, dansen en sport (aerobic). Verder studeert ze nog wiskunde, aardrijkskunde en ekonomie omdat ze carrière wil maken in de toeristische sektor van haar stad. Ze wil graag korresponderen met een jongen van 19-25 jaar in het Engels.

Isabella Mihaila
Str. Barbu Lautaru nr. 15
Bl.25, sc. B, Et. 3, Ap.15
R-2200 Brasov

— *Popa* is een 17-jarige lyceumstudente. Zij houdt van muziek, literatuur, TV kijken, mode en sport (vooral... voetbal!). Zij wil hierover korresponderen met een jongen of meisje van 17-18 jaar in het Frans.

Popa Petruta
Str. Victo Antonescu nr. 16
R-0700 Alexandria (Teleorman)

— *Patre* is een 13-jarige jongen die aan de Zwarte Zee woont. Hij is sportief en wil korresponderen om zo Frans te leren (zijn moeder is een lerares Frans).

Petre Nicolau
Str. Mircea Celbatrin nr. 49
bl. RM, Sc A, Ap.1
R-8700 Const. nta

ZOEKERTJE

— **GEZOCHT** — Ervaren boekhouder, gewezen verantwoordelijke commerciële dienst, zoekt een betrekking. Inlichtingen: kabinet staatssecretaris Anciaux, 02/646.33.50, toestel 22.

— **GEZOCHT** — Vrouw, (°12.10.70), gegradueerde ek. hoger onderwijs, boekhouden-optie fiscaliteit. Zoekt werk in de omgeving van Brussel. O/Ref.920101. Voor inl. contacteer kamerlid E. Van Vaerenbergh 02/519.86.94 (van 7u.30 tot 15u.).

— **GEZOCHT** — Vrouw, (°16.06.70), bedrijfsvertaler, kennis Fr., Eng. Duits. Kennis daktilografie en tekstverwerking. Noties Spaans. Zoekt werk in de omgeving van Brussel. O/Ref.920102. Voor inl. contacteer kamerlid E. Van Vaerenbergh 02/519.86.94 (van 7u.30 tot 15u.).

— **GEZOCHT** — Vrouw, (°25.01.66), kwalifikatiegetuigschrift snit en naad. Zoekt werk in de omgeving van Brussel. O/Ref.920103. Voor inl. contacteer kamerlid E. Van Vaerenbergh 02/519.86.94 (van 7u.30 tot 15u.).

— **GEZOCHT** — Vrouw, (°04.05.72), kwalifikatiegetuigschrift kantoorwerken. Zoekt werk in de omgeving van Brussel. O/Ref.920104. Voor inl. contacteer kamerlid E. Van Vaerenbergh 02/519.86.94 (van 7u.30 tot 15u.).

— **GEZOCHT** — Vrouw, (°06.02.71), hoger sek. onderwijs. Kennis Fr., Eng. Duits, en informatika. Zoekt werk in de omgeving van Brussel. O/Ref.920105. Voor inl. contacteer kamerlid E. Van Vaerenbergh 02/519.86.94 (van 7u.30 tot 15u.).

— **GEZOCHT** — Vrouw, (°03.03.66), hoger sek. onderwijs. Kennis Fr., Eng., Duits, noties Spaans. Zoekt werk in de omgeving van Brussel. O/Ref.920108. Voor inl. contacteer kamerlid E. Van Vaerenbergh 02/519.86.94 (van 7u.30 tot 15u.).

— **GEZOCHT** — Jongedame met opleiding hoger middelbaar onderwijs, richting kantoorwerken en automatisering, zoekt betrekking in de omgeving Vilvoorde-Zaventem. Vloeiende kennis Nederlands, Frans en Engels. Zich wenden tot gemeenteraadslid Nora Tommelein (02/252.17.00).

HOTEL - RESTAURANT

San Martino

Berg 17 - B 3790 St. Martens-Voeren
Tel. 041/81.09.08 - 041/81.09.29

Gastronomie in een groene oase

Diverse forel spec. en streekgerechten
Marktverse producten

Groepsarrangementen

Prachtig uitzicht op de Voervallei
Gezellige taverne, groot terras, openluchtzwembad, kinderspeeltuin, petanquebanen en grote parking.

Voor uw groepsreizen naar de Voerstreek met geleid bezoek aan de forellenkwekerij contacteer ons. Speciale groepsmenu's.

Adverteren in WIJ rendeert

02/219.49.30

Probeer eens!

VAN KERCKHOVEN 25
KEUKEN- EN WINKELINRICHTING
bvba

**ZAAKVOERDER
FRANS HENDRICKX**
Wouwerstraat 45, Heist-o/d-Berg
Tel.: 015/24.45.76
's avonds: 015/25.16.16
Fax: 015/25.13.44

UW PERSOONLIJKE WENSEN
EN ONS VAKKUNDIG ADVIES VOOR
UW KEUKENS-, WINKELS-
en WOONINRICHTINGEN

STAAN TE UW ER BESCHIKKING:

- gespecialiseerde vakmensen
 - binnenhuisontwerpers
- WIJ BIEDEN U:
- ★ Maatwerk
 - ★ Afwerking in detail
 - ★ Apparatuur
 - ★ Verzorgde plaatsing en service
 - ★ Eerlijke prijzen op Uw en/of onze ontwerpen.

☆ Volledig pakket naar wens:
RUWBOUW - AFWERKING - INRICHTING.

OOST-VLAANDEREN

FEBRUARI

21 ST.GILLIS/DENDERMONDE: Jaak Vandemeulebroucke over het Sociale Europa. Om 19u.30 in De Schuur, Torrestraat, St.Gillis-Dendermonde. Met aperitief, hutspot, tombola, ontspanning en kopvlees met boerenbrood. (250 fr.). Org.: VU-St.Gillis/Dendermonde.

21 ZOTTEGEM: Bestuursverkiezingen VU-Zottegem. Van 18 tot 21u. in Sint-Jorishof, Markt te Zottegem.

22 SINT-DENIJS-WESTREM: Jaarlijks vriendenmaal (aperitief, kaasplank, vers fruit, koffie-gebak) aan 500 fr., -21j. 350 fr. Vanaf 19u.30 in Gildenhuis, Loofblommestraat St.Denijs-Westrem. Gastspreekster: Annemie Van de Castele. Inschrijven: Anne de Keuckeleire (22.91.83). Org.: VU-St.Denijs-Westrem/Afsnee.

23 GENT-ST.PIETERS: Afdelings-bestuursverkiezingen van Gent-St.Pieters en Gent-Centrum. Van 10 tot 13u. in de „Salons Carlos Quinto”, Kammerstraat 20. Ingekaderd in een Politiek Aperitief, met gastspreekster Hugo Coveliers. Tevens huldiging gemeentelijke oud-mandatarissen.

25 BUGGENHOUT: Diavoordracht door Ferdi Wil-

lems over „De Kelten, hun kunst en cultuur”, met tentoonstelling van Keltische en Romeinse munten. In de Kleine zaal van d'Oude Post, Kerkstraat, vanaf 20u. Deelname gratis. Org.: Vlaamse Kring Buggenhout.

28 RESSEGEM: Bestuursverkiezingen VU-Herzele-Noord, van 19 tot 22u. in café De Warande, Ressegem.

MAART

13 AALST: Bestuursverkiezingen van VU-afdelingen Aalst-Erembodegem-Hofstade, in lokaal De IJzer, Vlaanderenstraat 13, van 18 tot 21u. Kandidaturen tot 3 maart bij Tony Derde, Hyacinthenstraat 24, 9300 Aalst.

13 SLEIDINGE: VU-Bestuursverkiezingen. Rerum Novarumwijk, centrum Cardyn vanaf 20u.

13 ERTVELDE: Tentoonstelling van de Latemse schilder Tessely in Vlaams Huis De Veldbloem, om 20u.30. Org.: VU-Ertvelde.

14 EVERGEM: VU-Bestuursverkiezingen + ledenfeest in zaal Elslu-Schuurke, Elslustraat 55., tussen 18 en 21u.

15 HERZELE: Volksunie-dansavond in zaal Da Vinci te Ressegem.

FVV-AALST NAAR DE VLAAMSE ARDENNEN

FVV-Aalst organiseert een uitstap naar de Vlaamse Ardennen op dinsdag 7 april e.k. (paasvakantie).

Programma: 9u.30 koffie en koek; 10u. bezoek Folkloremuseum Ronse; 12u. middagmaal; 14u. Boottocht op de Schelde; 18 tot 20u.30 show en dansgelegenheid. (Geen demonstratie.)

Prijs per persoon: 490 fr., alles inbegrepen, ook het middagmaal. Kinderen minder dan 12 jaar: halve prijs.

Inschrijven kan, voor 1 april bij: Maria Van Caenegem, Bovenhoekstraat 13 te 9550 Hillegem-Herzele (091/60.18.54) of bij de bestuursleden.

ZOEKERTJE

— **GEZOCHT** — Vrouw, (°08.05.72), hoger sek. onderwijs. Afdeling kantoorwerken, spec. kantoor-automatisering. Zoekt werk in de omgeving van Brussel. O/Ref.920112. Voor inl. contacteer kamerlid E. Van Vaerenbergh 02/519.86.94 (van 7u.30 tot 15u.).

— **GEZOCHT** — Vrouw, (°01.10.69), pedagogisch hoger onderwijs, afdeling kledingkunde technische. Zoekt werk in de omgeving van Gent. O/Ref.920121. Voor inl. contacteer kamerlid E. Van Vaerenbergh 02/519.86.94 (van 7u.30 tot 15u.).

— **GEZOCHT** — Man, (°17.01.61), kok, hoger sek. beroep, spec. grootkeuken en traiteur. Zoekt werk in de omgeving van Brussel. O/Ref.920147. Voor inl. contacteer kamerlid E. Van Vaerenbergh 02/519.86.94 (van 7u.30 tot 15u.).

— **GEZOCHT** — Vrouw, (°14.07.71), hoger sek. onderwijs, afdeling personenzorg. Zoekt werk in de omgeving van Brussel, Aalst of Gent. O/Ref.920148. Voor inl. contacteer kamerlid E. Van Vaerenbergh 02/519.86.94 (van 7u.30 tot 15u.).

— **TE KOOP** — Compleet 15-delige encyclopedie „Twintig Eeuwen Vlaanderen”. Uitg. Heideland-Orbis, Hasselt 1972-1979, ISBN 90.291.0010.9, 21 x 27 cm, 15 x ca. 400 blz. Vlaanderens geschiedenis en kunst. Overvloedig geïllustreerd. Eenmalige druk. In oorspronkelijke verpakking. Nieuw. Prijs o.t.k. 054/50.06.23 na 18u.

— **AANBIEDING** — Welke VU-afdeling heeft er belangstelling voor een mechanische stencilmachine? Gratis afhalen bij W. Deconinck, Kortrijk (056/21.26.99).

— **GEZOCHT** — 36-jarige perfect tweetalige dame opleiding economische humaniora en administratieve loopbaan in verpakkingindustrie en sport-handel zoekt betrekking in Brussel of omgeving. Voor inlichtingen zich wenden tot senator J. Valkeniers, 02/569.16.04.

— **GEZOCHT** — Vrouw, (°03.02.69), hoger sek. onderwijs, zoekt werk als bediende of telefoniste in de omgeving van Brussel. O/Ref.920150. Voor inl. contacteer kamerlid E. Van Vaerenbergh 02/519.86.94 (van 7u.30 tot 15u.).

LIMBURG

FEBRUARI

21 NEEROETEREN: Vertelavond over Oostfront, door Martin Soors. Om 20u. in Cultureel Centrum te Neeroeteren. Org.: IJzerbedevaartkomitee-gewest Maaseik.

22 SINT-TRUIDEN: Jaarlijks afdelingsbal vanaf 20u.30 in zaal Veemarkt, Speelhoflaan. Steun- en inkomkaart 99 fr. Org.: VU-Sint-Truiden.

26 TESSENDERLO: Demonstratieavond over onderhoudsprodukten. Om 20u. in Het Anker, Markt te Tessenderlo. Inschrijven bij de FVV-bestuursleden.

MAART

8 OVERPELT: Mossel-feest in het Pelterke te Overpelt. In aanwezigheid van depute J. Van Bree. Van 11 tot 22u. Org.: VU-Overpelt.

14 NEERPELT: 1e Vlaamse kwis, in parochiezaal De Kentings (aan de kerk van het beseind te Neerpelt), om 20u. Schitterende prijzentafel. Ploegen uit 4 tot 6 personen. 10 ronden v. 10 vragen. Info en inschrijven: Leo Domen: 011/64.33.03 of Piet Triki: 011/64.42.34. Org.: NVV.

NIEUW VU-BESTUUR TE HERZELE-ZUID

Op vrijdag 14 februari j.l. verkozen de VU-leden van Herzele-Zuid, als eersten van het arr. Aalst, een nieuw bestuur. Alle gewezen bestuursleden stelden zich opnieuw verkiesbaar, drie nieuwe bestuursleden stelden zich kandidaat. Iedereen werd verkozen.

Het nieuwe bestuur ziet er als volgt uit: Voorzitter Koen Van de Roy; Sekretaris Filip Van Den Bossche; Penningmeester Hilde De Leeuw; Leden- en abonneementen Dirk Van Den Bossche; Organisatie Carlos Herman; Vorming Waldy Nica; Dienstbehoort Jozef Van de Roy. Roland De Turck is bestuurslid.

Wij wensen het nieuwe bestuur sukses toe en hopen dat deze positieve trend zich verder doorzet in gans het arrondissement.

Café

In de Groene Poort
Dorp 31, GOOIK
Tel. 02/532.10.21.

Sedert een halve eeuw het Vlaamse trepunt in het Pajottenland. Streekbieren, boterhammen, spaghetti en ijs.

Terras, speeltuin, vergaderzaal.
Uitbaters Herman Neukermans en Anita Sorgeloos.
Dinsdag gesloten.

**N.V. ZAKENKANTOOR
HERMAN STEENHOUDT**

1 STATIONSPLEIN,
9500 GERAARDSBERGEN
Tel. (054) 41 30 44

**Woonkrediet
steeds iets beter!**

N.V. BERT Cars en Trucks

Assesteenweg 101-103
TERNAT

Tel.: 02/582.13.12
02/582.04.10

Verdeler
VOLKSWAGEN - AUDI - PORSCHE 944

Diensten: verhuur lange termijn: D'IETEREN LEASE
Depannage dag en nacht - tel. 02/452.67.26

Personenwagens, vrachtwagens en carrosserie

**Houtzagerij
DE ROOSE N.V.**

Algemene hout- en platenhandel
Schaverij

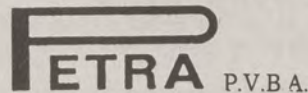
AFD. NINOVE - 9400
Steenweg naar Aalst 496
Tel.: 053-66.83.86

AFD.: OKEGEM - 9471
Leopoldstraat 114
Tel.: 054-33.17.51
054-33.11.49

Kostuums naar maat

BLOEMEN ROUWKRANSEN
BRUIDSTUILEN
ZAALVERSIERING

HEIHOEFSEWEG 1
2520 EDEGEM
Tel.: 03/457.23.89

**D.D.H. Verzekeringen
& Hypoteken**

Kempstraat 3, 3590 Diepenbeek
Grotestraat 83, 3631 Maasmechelen
Tel.: 011/32.49.86/81.46.25
011/76.49.33

Guido NUYTTENS

Longtinstraat 126
1090 Brussel

SANITAIR - ZINK
ROOFING
LOODGIETERIJ
GASVERWARMING

Tel. 426.19.39

PROMO PUZZLE

Kies zelf het onderwerp
van uw puzzel

Daniël Cortier
Tel. 02/428.69.84
Fax 02/425.98.86

FRANSSENS OPTIEK:

Silhouette
Marwitz
Rodenstock

Herentalsebaan 340, Deurne-Z.
Tel. 03-321.08.96

Kerkstraat 44, Antwerpen
Tel. 03-235.64.75

nv de winne-fabrisac

migrostraat 128
1180 B 9200 schoonaarde
dendermonde
052/42 33 04 - 42 39 16.

drukkerij

typo - offset - repro
enveloppen - rx enveloppen
kettlingformulieren
boekdruk - direct mail

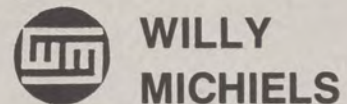
PVBA

**J. BORREMANS-COCK
& KINDEREN**

Algemene Bouwondernemingen

Gentsestraat 238
9500 Geraardsbergen
Tel. 054-41.25.89

Wij bouwen voor u
sleutel op de deur

MAKELAAR IN VERZEKERINGEN

Torleylaan 51 • 1654 HUIZINGEN
tel. 02/360.20.40

Kantooruren: 9-12 - 15-18 (zaterdag: 10-12)

Waar Vlamingen méér dan thuis zijn

**Freddy en Cecile
Vermeersch-Vaesens**

Sint-Aarnoutstraat 12
8211 Aartrijke-Zedelgem
☎ 050/20.08.50

algemene decoratiewerken —
schilderen — behangen —
vloerbekledingen — parket —
louverdrapen — luxaflex —

WEST-VLAANDEREN

FEBRUARI

22 TIELT: VU-bestuursverkiezingen van VU-Tielt. Van 15 tot 19u. in café 't Paradijs, Ieperstraat 14.

21 WEVELGEM: Breughelmaaltijd in zaal Leye-daele om 20u. Deelname: 350 fr., -12j. halve prijs. Org.: VU-Wevelgem.

24 KORTRIJK: Muziekavond „De Schepping” van Haydn, toegelicht door Bea Vanhulle. In Sted. Op. Bibliotheek om 20u. Inkom 60 fr. Org.: FVV-Kortrijk.

28 BISSEGEM: Vriendenfeest met varken aan 't spit in Taverne Bijenhof, Bissegem, om 20u. Toegangs-prijs 450 fr. Vooraf inschrijven E. Cottyn (056/35.70.30) of A. Vlieghe (056/35.08.75). Org.: VU-VI. Vriendenkring Bissegem.

28 ASSEBROEK: Bestuursverkiezing + ledenfeest VU-Assebroek. Met Willy Kuijpers. Om 20u. in 't Leitje, Ver-Assebroek.

29 TORHOUT: Lasagne-avond in zaal De Biekorf (Driekoningen). Om 20u. Deelname: 300 fr. Inschrijven bij bestuursleden. Org.: VU-Torhout.

29 KORTRIJK: Surinaamse avond „Op verkenning in Nederlandstalig Zuid-Amerika”. Met tipische gerechten. Kaarten 350 fr. in Trefcentrum West-Flandria. Info: Johan Sanders, Vlanajo, 056/22.56.98.

13 BRUGGE: Herman Gevaert spreekt over Joe English. In De Gulden Spoor, 't Zand.

13 MOORSLEDE: VU-bestuursverkiezing van 18 tot 21 uur in cafe De Vlaschaerd, Roeselarestraat.

Kandidaturen tot 6/3 bij Willy Vanderhaege, Roeselarestraat 256 of Betty Decroy, E. Jacqueslaan 34.

MAART

1 DEERLIJK: Vanaf 12u. in zaal De Wikke, Molenhoek: 7de Mossel-festijn. Keuze tussen mosselen of kippefilet met room. Gastspreker: Bert Anciaux. Org.: VU-Deerlijk.

6 ZWEVEGEM: Drie dagen tekstielkaarting. 6/3 vanaf 18u., 7/3 vanaf 17u. en 8/3 van 10 tot 13u. in café Boldershof, Harelbeekstraat 25. Gratis Tombola. Inleg 30 fr. Org.: VU-Vlaamse Klub Groot Zwevegem.

7 KORTRIJK: VU-bestuursverkiezingen van VU-Kortrijk-Stad in West-Flandria, Graaf Gwijde van Namenstraat, tussen 15 en 17u. Om 17u.: Paul Van Grembergen over de actuele politieke toestand. Inkom gratis.

ZOEKERTJES

— GEZOCHT — Vrouw, (*29.07.70), hoger sek. odnerwijs, afdeling personenzorg. Zoekt werk in de omgeving van Brussel. O/Ref.920157. Voor inl. contacteer kamerlid E. Van Vaerenbergh 02/519.86.94 (van 7u.30 tot 15u.).

DEBAT KUIJPERS- HAPPART

Op maandag 16 maart a.s. organiseert VUJO-KUL in samenwerking met „Wallonie, Région d'Europe” en de Rechtskring van de Universiteit van Namen een debat tussen Willy Kuijpers (VU) en José Happart (PS). De bedoeling is een open dialoog te voeren over het Europa van de Regio's en bij wijze van een *avant-première* een rechtstreekse dialoog tussen de twee gemeenschappen.

De debatavond gaat door in de Faculté de Droit, auditorium D1 te Namen en vangt aan om 20u.15. VUJO-KUL legt een bus in naar Namen. Vertrek op het Ladeuzeplein te Leuven om 18u. Lezers die wensen mee te rijden schrijven in bij Jan Siffert, Vaartstraat 19 te 3000 Leuven en storten 200 fr. op rek. 431-7134461-81 met vermelding „Debat-Namen”. Inschrijving en storting dienen te gebeuren voor 7 maart.

Tönissteiner. Koestert je gezondheid.

Het levende water.

Gezondheid begint bij Tönissteiner. Al 2000 jaar een bron van natuurlijk mineraalwater, rijk aan magnesium en calcium. Daarom werkt het bevorderend op de werking van hart en nieren. Het normaliseert alle lichaamsfuncties en is een uiterst geschikt dieet-water. Tönissteiner, lekker bruisend of zacht sprankelend, koestert je gezondheid. Verkrijgbaar in de betere voedings- en drankzaak.

Meer info: IMPORT ABTS Tiensesteerweg 63 3230 BIERBEEK (KORBEEK-LD) - Tel.: 016/46.03.11

Brugge bezoeken is ook kennis maken met het

Vlaams Ontmoetingscentrum

*** De Gulden Spoor**

rechtover uitgang parking

't Zand 22 Brugge
tel. 050.34.30.82

* dranken * restaurant
* snacks * zaal voor 50 pers.

Café & Feestzaal
Op Den Saele
Boomstraat 141 3798 s. Gravenvoeren

Zitplaatsen feestzaal voor 100 personen - Groepen en bussen op afspraak tegen speciale prijzen - toeristenmenu 295 fr.

Café Zaal Hotel
— Cambkinus —
Kloosterstraat 3 • 3960 Bree
011/47.28.97

Taverne „DE BOEMELTREIN”
Vlaams Huis

Streekbieren - Snacks - Ijs - Wafels - Pannekoeken.
Sfeervol treinmeubilair - Ook vergaderruimte.
Weststraat 131 — 9940 SLEIDINE.
Tel.: 091/57.68.46. - Zat. en zond. gesloten.

HOF VAN ENGELAND

bij Guido

hét Vlaams trefpunt in Brussel

Lakensestraat 157 (KVS)
1000 Brussel
tel.: 218.01.27

'tboerenhof

CAFE-RESTAURANT-FRITUUR

Terras - Lunchroom - Coffeeshop
Altamira stone grill

Prijzen voor groepen
op aanvraag.

De Plank 24A
3790 Sint-Martens-Voeren
Tel. 041/81.07.03

Adverteren in WIJ
rendeert

02/219.49.30

Probeer eens!

Banketbakkerij
ANTWERPIA

JOOST GOSSYE

Geraardsbergsestraat
38
9300 Aalst
Tel. 053-21.35.33

RESTAURANT-HOTEL
OVEREINDE

Salons Raymond

— banketzalen tot 300 personen
— specialiteiten bruiloften en banketten

Overeinde 8 AS
011/65.73.05 - 65.89.40

Bij vertonen van VU-Idkaart:
één aperitief gratis.

Het Palinghuis

Sedert 1910

JAN PAUWELS-DE BRAUWER

Oude Brugstraat 16, 9200 Schoonaarde. Tel. 052-42.32.46

Wekelijkse rustdag vrijdag tot zaterdag 18 uur
Jaarlijks verlof december

De familiezaak met traditie

Brood- en
banketbakkerij

R. DE BEULE
Heirbaan 53
2070 BURCHT
Tel.: 03/252.70.98

**SPECIALITEIT VAN ALLE
GELEGENHEIDSGEBAK**

Hostellerie

Petrus

Oerenstraat 13 8190 Alveringem
tel. 058/288 007

Hotel — Restaurant — Feestzaal — Tea-Room

Een gastronomisch kompleks, gelegen op amper 15 min. van de kust, stelt U een zee voor van kalme, comfort, keuken, rust, rustiek en romantiek.

Wij bieden U:

• 14 luxueuze hotelkamers met alle denkbare comfort
• Fijne Franse keuken, à la carte en 8 menu's van 695 fr. tot 1600 fr.
• Een hart voor de kinderen, eigen speelruimten en aangepaste menu's.
• Kamer (2 pers.) met uitgebreid ontbijt, vanaf 1750 fr.
• Eveneens pension en half-pension mogelijkheden.
• Week-end verblijf.

“SEMINARIEMOGELIJKHEDEN” - conferentiezaal met alle nodige multifunctionele apparatuur.

Voor gratis informatiepakket nopens onze mogelijkheden:

Oerenstraat 13 8690 Alveringem tel. 058/288 007

België-privé

Het moeizame formatieberaad werd vorige week opgeschrikt door een voorstel om overheidsbedrijven te privatiseren. Hoe groot is de bruidsschat die België heeft? En is zoiets politiek en vooral economisch nuttig? Een doorlichting, deze week in Knack.

Geld voor onderzoek

De Belgische onderzoekers klagen al maanden steen en been: er is te weinig geld voor research. Maar hoeveel geld is er echt? Waarvoor wordt dat gebruikt, en wie beslist daarover? Een enquête, deze week in Knack.

Hoe vuil is de Maas

Het Nederlandse parlement wil dat de Belgische regering en het Waalse gewest werk maken van de zuivering van het Maaswater. Desnoods wil Nederland naar de rechtbank. Een tochtje langs een vuile rivier, deze week in Knack.

Speciaal Bouwen

Een parfumbriekje omgebouwd tot een schitterende loft, een betonnen bungalow tot een houten huis met de juiste vibraties. En alle geheimen van de wijnkelder onthuld. Deze week in "Speciaal Bouwen" van Knack Weekend.

En verder...

• Buitenland: kinderen en het Midden-Oosten • Portret: Alberto Tomba • Serie: Cambodja en de Rode Khmers • Cultuur: minimale kunst • Sport: de Spelen in Albertville

**3 MAGAZINES IN 1:
KNACK + WEEKEND
+ TELE KNACK (64 pag.)
ELKE WOENSDAG
TE KOOP**

BRABANT**FEBRUARI**

21 SCHEPDAAL: Bestuursverkiezingen van 20 tot 22u. in Gemeenschapslokalen van Pede, Isabellastraat, aan brouwerij De Neve. Gastspreker: senator Jef Valkeniers. Org.: VU-Schepdaal.

21 STEENOKKERZEEL: De Stoopkes (Hasseltse zanggroep) komen naar Steenokkerzeel. In Parochiezaal van Humelgem, om 20u. Inkom 150 fr. (+3pas 130), vvk. 120 fr. (+3pas 100). Info: Ryon 02/759.84.40. Org.: DF-Steenokkerzeel.

21 BRUSSEL: Arrondissementsverkiezingen VUJO-Brussel. 19u.15 perszaal Barrikadenplein.

22 SINT-KATARINA-LOMBEEK: 23ste Haantjeskermis in zaal Uilenspiegel, Kerkstraat 24. Vanaf 18u. Ook op 23/2 vanaf 12u. en op 24/2 vanaf 18u. Org.: VU-St.Katarina-Lombeek.

22 LINKEBEEK: 9de Kaas- en Wijnavond, in de Moelie, St.Sebastiaanstraat 14, vanaf 18u. Org.: Vlaamse Vriendenkring Linkebeek.

22 LENNIK: De Lennikse Huisvuilberg, door burgemeester Etienne Van Vaerenbergh, om 11u. in de raadszaal van het gemeentehuis. Inschrijven voor de studiebijeenkomst bij Brigitte Severs (02/532.14.41).

24 LEUVEN: Bij Jan Siffert, Vaartstraat 19: evaluatie verkiezingsuitslag o.l.v. Dosfelinstituut. Om 20u. Org.: VUJO-KUL.

24 VLEZENBEEK: Ontmoetingscentrum De Merselborre. Kadervorming Rodenbachfonds Brabant, om 20u.30. „Het nieuwe dekrete op de raden voor het Gemeentelijke Kultuurbeleid". Gastspreker: Herman Lauwers.

25 ASSE: VU-bestuursverkiezingen in café Hopland, Gemeenteplein (achter gemeentehuis), van 19 tot 21u.

28 ZEMST: Bestuursverkiezing van VU-Groot-Zemst (Elewijt-Eppegem-Hofstade-Weerde-Zemst) in de Schranshoeve te Eppegem, van 20 tot 22u. Kandidaturen tot 26/2 bij H. Van Inthoudt, Grensstraat 20, 1981 Hofstade (015/416.233).

28 ITTERBEEK: VU-Bestuursverkiezingen tussen 19 en 21u. in St.Pietershof (Vrije Basisschool) Kerkstraat 61, Itterbeek-dorp.

28 LEUVEN: Om 20u. bij Jan Siffert, Vaartstr. 19: bestuursverkiezing VUJO-arr.Leuven. Meer info: Jeroen De Smet (016/25.93.94).

28 LENNIK: Jaarlijks Mosselifestijn in feestzaal van het gemeentelijk Sport- en Ontmoetingscentrum, A.Algoetstraat te Lennik. Vanaf 18u. Ook op 29/2 vanaf 18u., op 1 en 2/3 vanaf 12u. Org.: VU-Lennik.

28 PERK: Kaas- en Wijnavond op Breugeliaanse wijze. Vanaf 19u. in de Parochiezaal van Perk, Kampenhoutsesteenweg 3. Org.: VU-Melsbroek-Perk-Steenokkerzeel.

Telkens om 20u. In zaal Wit Huis, Bergstraat, O.L.Vr. Tielt. Wedstrijdreglement ter plaatse. Org.: Vlaamse Kring Tielt-Winge;

7 HULDENBERG: Papierslag in de deelgemeenten Huldenberg, Loonbeek en Neerijse. Vanaf 9u.30. Org.: VU-Huldenberg.

13 HULDENBERG: Bestuursverkiezing van 19 tot 22u. in het nieuwe „Buurthuis" te Loonbeek.

14 ZEMST: Groot-Zemst ledenfeest. Om 20u. in het parochiecentrum van Hofstade. Gastheer: Willy Kuijpers. Verdere info: 015/416.233.

14 MEISE: Eetfestijn in het restaurant van het Sport- en Rekreatiecentrum, Brusselseseenweg, Meise, van 18 tot 21u. Ook op 15/3 van 11u.30 tot 16u. Org.: VU-Meise-Wolvertem-Oppem.

15 MACHELEN: VU-restaurant in Hulpkerk, Veltmansstraat, vanaf 12u.30. Org.: VU-Machelen.

16 LEUVEN: Groot debat Happart-Kuijpers te Namen. Samenkomst te Leuven om 18u.30 voor Universiteitsbib. Inschrijven bij Jan Siffert, Vaartstraat 19. (onkosten 100 fr.). Org.: VUJO-KUL i.s.m. Cercle de Droit de l'Univ. de Namur.

28 KAPELLE O/D BOS: Bestuursverkiezing van 18 tot 22u. met geanimeerde avond. Info en kandidatuurstelling: Theo Goossens, Sasstraat 34, 1880 Kapelle o/d Bos.

28 GROOT-DILBEEK: receptie voor alle leden en simpatisanten van de 6 afdelingen, vanaf 20u. in St.Pietershof (Vrije Basisschool), Kerkstraat 61, Itterbeek-dorp (verlengde van Weidestraat Dilbeek). Kamerlid Hugo Coveliers werd uitgenodigd om het woord te voeren.

29 ZELLIK: 3de Bruegel- en Kaasavond. Vanaf 17u. in de Gemeentelijke feestaal, Noorderlaan. Org.: VU-Zellik.

29 TERALFENE: Volkseetmaal in zaal Gildenhuis, Daalstraat, vanaf 18u. Ook op 1/3 van 11u.30 tot 15u.30. Org.: VU-Teralfene.

MAART

1 TIELT-WINGE: Winterwandeling doorheen het Walebos o.l.v. Norbert Mues. Start aan café „bij Plas" te Motbroek om 14u. Deelname gratis. Inschrijven hoeft niet. Duur: ca. 1u. Iedereen welkom. Org.: Vlaamse Kring Tielt-Winge.

5 MACHELEN: Bestuursverkiezingen in „Hertog van Brabant", Turcksinstraat, van 19 tot 22u.

6 HAACHT: VU-Afdelingsbestuursverkiezingen in café Wiels Palace (Markt), van 19 tot 22u.

6 STEENOKKERZEEL: VJS-Fuif in De Molekens, Wambeekstraat 27. Vanaf 20u., met diskobar Insilencio. Org.: Vlaamse Jongeren Steenokkerzeel.

6 TIELT-WINGE: Criterium „Sollen" (oude sport). Gespreid over 3 vrijdagen (ook op 13 en 20/3).

SCHOENEN

Willy VERDIEVEL-
Hilde DEMAREY

Albert I-laan 171A
8620 NIEUWPOORT-BAD
Tel. (058) 23 51 96
Fax (058) 23 51 96

DOCKSIDES

AIGLE
TRETORN
ROMIKA

Scholl

Ronny

TEKO

AMBIORIX

BAMA

Kickers

adidas

GUMA

Gabor

BAMA

JED

KORDE OMEGA

JED

Thush Puppers

diadora

MEPHISTO

TROPIS

SEBAGO

WEEK-END altijd open
Woensdag gesloten

BRUSSEL

Blijkbaar kennen ook de Brusselse Vlamingen onvoldoende de niet zo talrijke weermidelen tegen de aanhoudende verfransing.

In uw Brussel-reeks (WIJ 31 jan.j.l.) verklaart Leo Cambré dat de Brusselse gemeentebesturen vzw's oprichten om zo aan de bestuursaalwet te ontsnappen.

Mag ik hem erop wijzen dat deze vzw's (en ook andere rechtspersonen) onder bepaalde voorwaarden wel degelijk onderworpen zijn aan bewuste taalwet?

Dit is het geval voor verenigingen die door de overheid zijn opgericht en gelast met een opdracht die deze van een privaat bedrijf te buiten gaat (art. 1, par. 1, 2°).

De Vaste Kommissie voor Taaltoezicht heeft trouwens reeds meerdere adviezen in die zin uitgebracht, waarvan sommige dateren van 1966.

Aan Johan Serkeyn wil ik nog kwijt dat ook de tijdelijken in Brusselse overheidsdienst, zoals de GeKo's (gesubsidieerde kontraktuelen), aan de bepalingen van de bestuursaalwet moeten voldoen en dus tweetalig moeten zijn. De Vaste kommissie voor Taaltoezicht adviseerde in die zin in 1987.

En onze noorderbuur Berend, die nu ook tot de zoveel procent Franstaligen behoort, kan in het Astridpark voor zijn landgenoten in het Frans gaan supporteren. Of nog een migrant, ekskuseer Europeaan, die zich hier heeft kunnen integreren.

Eddie Favoreel, Brussel

EENTALIG ENGELS?

De Volksunie tracht zich in deze tijd, waar de vlucht naar uitersten (zowel naar links als rechts) alle traditionele partijen stemmen heeft gekost, te profileren als de enige nog echt Vlaamse partij, om zo in gading te blijven bij de gematigde, minder revolutionair denkende Vlaams-nationalist. Zij streeft het behoud van het eigen Vlaams gedachtengoed na, maar stelt zich ook tolerant op voor andere ideeën en kulturen.

Wat mij, als jonge idealist, dan wel tegen de borst stuit, is het feit dat de partij (of ten minste haar weekblad) ofwel dat streven naar behoud van de Vlaamse cultuur (de taal inbegrepen) zeer eng bekijkt, ofwel het zich openstellen voor andere kulturen in mijn ogen té ruim interpreteert.

Zo stel ik immers bij herhaling vast, dat in WIJ een advertentie in eentalig Engels wordt gepubliceerd, nl. deze van een zekere J.D.N. uit Hofstade, Belgium.

Dat vind ik onaanvaardbaar. Mijns inziens is dit het met voeten treden van een van de basisprincipes van de Vlaamse beweging, nl. het respect voor de eigen taal, en Vlaanderen ten prooi laten vallen van de steeds toenemende ver-engelsing als symptoom van de zogenaamde Grootseuropese gedachte.

Of laat ook WIJ alle vormen van ideologie, idealen en zelfrespekt vallen, zodra er centen mee gemoeid zijn?

Koen Vastmans, Deurne

Red. Het is niet aan de redactie om het voor een adverteerder op te nemen, maar zij zou de briefschrijver willen aanraden de gewraakte advertentie nog eens goed te bekijken.

ONBEGRIJPELIJK

Op 31 januari j.l. woonde ik in Gent een politiek debat bij over de homoproblematiek en om in het bijzonder het VU-standpunt hierover te kennen. Vooreerst wil ik de heer Seberrechts bedanken voor de moedige en eerlijke antwoorden die hij gaf voor een goedgevulde zaal.

Maar wat bleek? De Volksunie heeft hierover geen standpunt. Erger nog zelfs niet over het reeds tien jaar oude wetsvoorstel-Van den Bossche voor een anti-diskriminatiewet. Dat is toch onbegrijpelijk, na tien jaar!

De redactie ontvangt graag brieven voor de lezersrubriek Wederwoord. Naamloze brieven gaan de scheurmand in, evenals scheld- en smaadbrieven. De andere publiceert zij, naargelang er plaats beschikbaar is. De redactie behoudt zich het recht voor brieven in te korten en persklaar te maken zonder de essentie van de inhoud te veranderen. Brieven worden ondertekend met de naam en de plaats van herkomst, tenzij de schrijver verzoekt slechts de initialen te gebruiken. De opinie, vertolkt in een lezersbrief, is niet noodzakelijk deze van de redactie.

Heren politici, vergeet niet dat de meer dan vierhonderdduizend Vlaamse homo's en lesbiennes en de honderdduizenden familieleden en vrienden wel stemrecht hebben en zich daar ook steeds meer van bewust worden.

H. Heirman, Brugge

DOORZETTEN

De verkiezingen van 24 november j.l. waren voor de VU uitermate teleurstellend. Ondanks en niet omdat:

— onze ministers Schiltz, Geens, Sauvens en Anciaux, in moeilijke omstandigheden, voortreffelijk werk verrichtten en de VU-parlementsfrakties, door neutrale waarnemers, als de meest werkzame werden uitgeroepen.

— een groot aantal VU-parlementsleden leverde voortdurend indringend werk.

— de kiezer verkoos al dit VU-werk niet te honoreren, maar scheerde haar over dezelfde kam als CVP-SP-PVV en koos in belangrijke mate voor slogan-(VI. Blok) en spektakel-(Rossem)partijen. Beide partijen hebben in de voorbije weken al duidelijk aangetoond geen zinnig alternatief te bieden.

— in het materieel, gemiddeld nooit zo welvarende Vlaanderen heerst en groeit nog de onwetendheid, de onverschilligheid en het egoïsme. Er is geen enkele reden om deze zeer onrustwekkende mentaliteit met oppervlakkigheid en demagogie te beantwoorden.

— wel moeten wij duidelijker worden, in het uitdragen van ons programma, dat gezien het in vele opzichten „diep graaft” moeilijk aan de doorsnee kiezer is uit te leggen.

Het zal nochtans moeten, en gezien de partij waarschijnlijk veel minder de pers gaat halen, zal van iedere sekonde beeld of woord en van iedere zin in dag- of weekblad dienen gebruikt gemaakt, om met voorbeelden uit het dagelijkse leven, belangstelling te wekken.

Wat in verhouding tot haar 12% kiezerspotentieel heeft de VU in de voorbije 4 jaar, enorm veel positieve elementen in het beleid trachten in te bouwen. Maar wij zijn er niet in geslaagd dit aan de grote massa aan te tonen. Maar zoals er op iedere actie, reactie is, zal ook het huidige negativisme spoedig sterk positieve tendenzen wekken. Met ons programma kunnen wij niet anders dan daar volledig bij betrokken zijn.

Herman Van Den Abbeele, Schoonaarde

IK HAD EEN DROOM...

De Volksunie heeft inzake Vlaamse eisen in het politieke landschap van Vlaanderen altijd het voortouw genomen, ere aan wie ere toekomt! Dat nu alle Vlaamse partijen dit willens nilens overnemen kan ons alleen maar verheugen. Van Herman Suikerbuyk (CVP) wisten we reeds lang dat hij een overtuigd Vlaming is, zijn toespraak in de Vlaamse Raad was terzake en terecht.

Laten we nu eens en voorgoed alles regelen, de schulden inkluis. De Vlaamse beweging moet waakzaam blijven en hen die Vlaanderen in de kou laten staan met naam en toenaam terecht wijzen.

Misschien is het wenselijk om bekwame Vlaams-overtuigde technokraten op te nemen in de uitbouw van het zelfstandige Vlaanderen. We denken aan prof. De Grauwe, prof. Moesen, rektor De Meyer, prof. Max Wildiers, het VEV...

Ik hoop dat de droom van de Fronters mag waarheid worden: een zelfstandig Vlaanderen, ons Vlaanderen, waar ruimte-lucht en plaats is voor een menswaardig leven, voor iedereen die eerbied heeft voor de wetten van het Vlaamse volk! Een gastvrij en vreedevol Vlaanderen. Ik had een droom...

Wilfried Rosiers, Neeroeteren

HET TOPJE VAN DE IJSBERG

Terwijl de politieke partijen tactische verklaringen blijven afleggen rond het informatiebeeraad, wordt de burger gekonfronteerd met toenemende aankondigingen van kollektieve afdankingen en sociale onrust in belangrijke bedrijven waarvan *Bekaert* en *Alcatel-Bell* de recentste voorbeelden zijn.

Deze berichten uit grote bedrijven zijn echter slechts het topje van de ijsberg. De algemene werkloosheidscijfers vertonen immers opnieuw een verontrustende evolutie. Er is zeker geen reden tot paniek maar de signalen zijn duidelijk. De gevolgen zijn niet alleen budgettair belangrijk maar ook psychologisch, de bevolking krijgt hierdoor het gevoel dat er opnieuw een minder gunstige periode voor de deur staat en zal minder geneigd zijn de consumptie op te drijven en belangrijke aankopen of investeringen uit te stellen.

In het midden van de jaren tachtig heeft de overheid een ganse reeks tewerkstellingsbevorderende maatregelen uitgevaardigd waardoor het aantal werklozen gevoelig is gedaald. Deze daling werd nog versterkt door de gunstige economische groei en een dalende intrestvoet. Op het einde van de jaren tachtig is de intrestvoet opnieuw gaan stijgen en de belangrijke overheidsschuld bevordert deze tendens. Ondertussen evolueren de internationale markten zeer snel en dus ook de concurrentiepositie van onze ondernemingen. Het is algemeen bekend dat de lasten op de tewerkstelling in ons land erg zwaar doorwegen in de algemene kosten waardoor investeringen voor automatisering en dus minder tewerkstelling sneller rendabel zijn dan in andere landen, vandaar ook dat onze produktiviteit tot de hoogste ter wereld behoort.

Hieruit volgt onmiddellijk dat de beste manier om de tewerkstelling voor de toekomst te bevorderen erin bestaat de sociale lasten op de tewerkstelling te verlagen. Of anders gesteld: men kan besluiten dat er een grondige ontleding moet komen naar de mogelijkhe-

(foto VUM)

den van financiering van de sociale zekerheid gebaseerd op andere parameters dan de tewerkstelling. Het VU-kongres van 1985 heeft dienaangaande reeds gepleit voor de invoering van een sociale BTW.

Het argument tegen dergelijke ingrijpende wijziging is uiteraard opnieuw de Europese gelijkwaardigheid van de belastingsstelsels.

De Europese *eenheidsmarkt* zal ongetwijfeld een aantal positieve effecten opleveren al was het maar omwille van de schaalvergroting, maar ze stelt ook nieuwe eisen en nieuwe uitdagingen voor een aantal sectoren zoals de bank- en verzekeringsmaatschappijen die tot op heden in een relatief beschermde omgeving opereerden. Het zal er dus op aankomen snel op de positieve effecten in te spelen wat een grote soepelheid zal vereisen en een grote dosis creativiteit.

Onze ondernemingen moeten in elk geval hun concurrentiepositie kunnen verstevigen om de economische welvaart te vrijwaren en te vergroten. Hiertoe is ook een vereenvoudigde en stabiele fiscale en parafiskale omgeving noodzakelijk. De overheid zal meer nog dan in het verleden samen met de ondernemers naar mogelijkheden en middelen moeten zoeken om het onderwijs en de bijscholing beter af te stemmen op de noden van de ondernemingen.

Een grondige ontleding van de uitkeringsgerechtigde werklozen leert ons immers dat de grootste groep bestaat uit mensen met een zeer laag opleidingsniveau en andere werklozen.

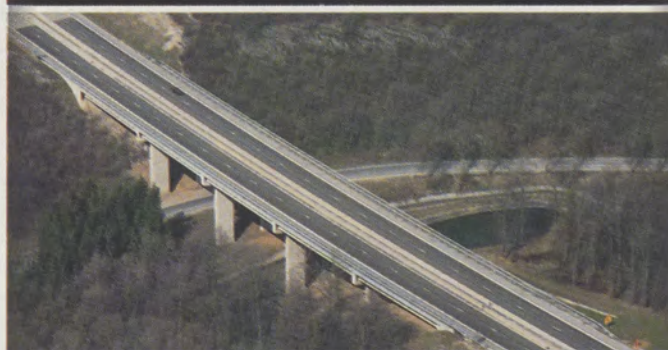
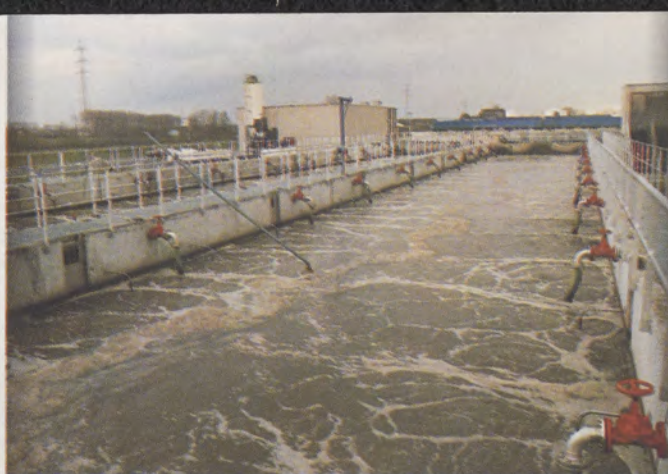
Hieruit leren we dat het gevaar bestaat terecht te komen in een maatschappelijke structuur met verschillende *snelheden*. Langs de ene kant de goed opgeleide en goed betaalde klasse die de mogelijkheid heeft zich snel aan te

passen en om te schakelen als gevolg van de permanente technologische vernieuwing. Langs de andere kant diegenen die de snelle evolutie onmogelijk kunnen volgen en bij herstruktureringen of bij vernieuwingsinvesteringen uit de boot vallen omdat hun vooropleiding onvoldoende is of omdat hen geen mogelijkheden tot bij- en omscholing meer geboden wordt omdat zij te oud geworden zijn. Het zal zowel van de overheid als van de sociale partners moed en verbeelding vragen om deze evolutie tegen te gaan en aan alle volksgenoten gelijkwaardige kansen te bieden. Is het dan echt ondenkbaar dat overheid, vakbonden en ondernemingen gaan samenwerken om nieuwe mogelijkheden te creëren voor de lager geschoolden, bij voorkeur binnen de bedrijven zelf, voor praktisch gerichte opleidingen en vormingscycli die noodzakelijk zijn om de nieuwe evoluties aan te kunnen?

Brugpensioenregelingen, uitredingsvergoedingen, vervroegde pensioenen enz... zijn *lapmiddelen* die op korte termijn de financiële noden lenigen maar op de langere termijn nieuwe maatschappelijke problemen opleveren. Men kan trouwens dit soort maatregelen niet blijven uitbreiden ook al omdat de sociale kost ervan uitermate hoog is. Het zijn trouwens dit soort maatregelen die er de oorzaak van zijn dat budgettair gesproken de uitgaven voor de werkloosheid *op verre na niet* gedaald zijn in verhouding tot de vermindering van het aantal werklozen. Het risico is dan ook zeer groot dat de huidige tendens van toenemende werkloosheid een belangrijke bijkomende hindernis vormt voor de komende begrotingen.

Al deze uitdagingen maken het noodzakelijk dat er zo snel mogelijk een efficiënte regering komt die ook dit maatschappelijk probleem aanpakt samen met de andere uitdagingen die zich opwerpen. Hiervoor bestaan geen simpele oplossingen en slogans zullen niet volstaan. Politici moeten dit ook aan de burger durven zeggen!

Lamoraal

Jan De Nul N.V.

Tragel, 23
9308 Hofstade-Aalst
Belgium
Phone (53) 760.511
Telex 12340 de nul
Fax (53) 78.17.60
(53) 77.28.55

ONS CONTACT GEEFT ENERGIE.

Tientallen keren per dag hebben wij contact met elkaar. Elke keer u het licht aansteekt, de televisie of de verwarming aanzet. Elke keer u elektriciteit of aardgas nodig hebt, voor uw beroep of uw onderneming.

Tientallen keren per dag ervaart u hoe onze 17000 medewerkers steeds klaar staan. Om op elk moment van de dag of nacht de energie te leveren waarop u rekt.

ELECTRABEL

